

GOLDMAN SACHS

Εξαγορές εταιριών με κινεζικά κεφάλαια

Η **αμερικανική** Goldman Sachs επεκτείνει τις επενδυτικές της δραστηριότητες σε Ευρώπη και ΗΠΑ με τη στήριξη κινεζικών κεφαλαίων. Ο τραπεζικός κολοσσός χρησιμοποίησε ταμείο που δημιουργήθηκε με χρήματα του κινεζικού κράτους για να αγοράσει εταιρείες, μεταξύ των οποίων επιχείρηση κυβερνοασφάλειας που συνεργάζεται με τη βρετανική κυβέρνηση. **Σελ. 12**

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ MOODY'S

Επιβράδυνση παγκόσμιας οικονομίας

Το **διαρκώς** αυξανόμενο κόστος δανεισμού, η επιβράδυνση της Κίνας και οι πιέσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελούν συνδυασμό παραγόντων που οδηγεί σε επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Στην εκτίμηση αυτή καταλήγει ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's. Ωστόσο διαπιστώνει ότι υπάρχουν θύλακες αντοχής, όπως η Ινδία και η Ινδονησία. **Σελ. 9**

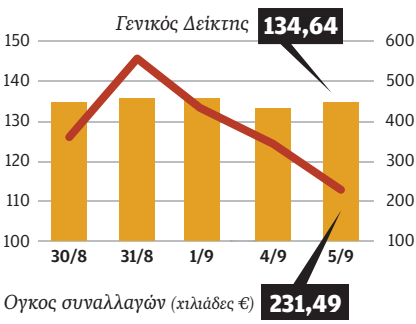

ΚΩΣΤΗΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ

Νέα μέτρα κατά της φοροδιαφυγής

Ένα **νέο πλαίσιο** για τη φορολόγηση των ελευθέρων επαγγελματιών, με στόχο να «ικανοποιηθεί το κοινό περί δικαίου αίσθημα», σχεδιάζει ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών της Ελλάδας. Σε συνέντευξη στην «Κ» ο Κωστής Χατζηδάκης τονίζει ότι θα χρησιμοποιηθούν πιο εκτεταμένα τα ψηφιακά εργαλεία για να καταπολεμηθεί η φοροδιαφυγή. **Σελ. 14**

Δείκτης & Όγκος του ΧΑΚ

ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΝΑΣΑ

Ψάχνουν για πρώτες ύλες στο διάστημα

Οι **αστεροειδείς** θα μπορούσαν να μας σώσουν από ελλείψεις βασικών πόρων που εξαντλούνται σε επίγεια ορυχεία. Στους πιθανούς «στόχους» εκμετάλλευσης ανήκει ο αστεροειδής 16 Psyche. Η NASA ετοιμάζεται να εκτοξεύσει την αποστολή Psyche, που θα εξερευνήσει τον αστεροειδή, ο οποίος φέρεται να περιέχει μέταλλα αξίας πολλών τρις. δολ. **Σελ. 8**

ΑΠΟ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΡΑΠΕΖΕΣ

«Ομπρέλα» σε 500.000 συνεπείς δανειολήπτες

Οι **«Ομπρέλα»** προσαοίας έχουν λάβει 500.000 στεγαστικά δάνεια συνολικής αξίας 20,5 δισ. ευρώ, που σύμφωνα με στοιχεία της «Κ» έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα ανταμοιβής που ανακοίνωσαν οι τράπεζες στην Ελλάδα τον περασμένο Απρίλιο, ως ανάχωμα στην άνοδο των επιτοκίων από την ΕΚΤ. Αυτό βέβαια καλύπτει μόνο τους συνεπείς δανειολήπτες. **Σελ. 13**

ΕΛΛΗΝΕΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΕΣ

Χωρίς τέλος οι αυξήσεις τιμών ειδών διατροφής

Μόνο η υποχώρηση της κατανάλωσης φαίνεται πλέον ικανή να οδηγήσει σε μείωση των τιμών στα τρόφιμα. Όλες οι προβλέψεις μέχρι τώρα στην Ελλάδα έχουν πέσει έξω, καθώς δεν καταγράφεται ούτε καν σταθεροποίηση των τιμών σε βασικά είδη διατροφής. Ο τζίρος των σουπερ μάρκετ κατά το α' εξάμηνο αυξήθηκε κατά 9,6%, λόγω των ανατιμήσεων. **Σελ. 16**

5 291296 000378

Σε θετική τροχιά οι αξιολογήσεις της Κύπρου

Εν αναμονή της έκθεσης Moody's στις 29 Σεπτεμβρίου, που χαρακτηρίσε την χώρα μας «ανερχόμενο αστέρ»

Με **καλούς** καιρούς ξεκίνησε ο δεύτερος κύκλος αξιολογήσεων για την κυπριακή οικονομία από τους διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης. Την Παρασκευή, ο Οίκος Standard and Poor's δεν αναβάθμισε το αξιόχρεο, ωστόσο αναβάθμισε τις

προοπτικές (outlook) από σταθερές σε θετικές. Η κίνηση αυτή προϋποθέτει πως, αν δεν αλλάξουν δραστικά προς τα κάτω κάποιοι οικονομικοί δείκτες, τότε στην επόμενη αξιολόγησή του, αυτή του 2024 θα αναβαθμίσει την κυ-

πριακή οικονομία. Το βλέμμα πλέον είναι στραμμένο στον Οίκο Αξιολόγησης Moody's στις 29 Σεπτεμβρίου, όπου και μεν έχει θέσει τις προοπτικές της οικονομίας θετικές, αλλά είναι ο μόνος Οίκος που έχει την Κύπρο στα «σκου-

πίδια» (junk). Δεν αποκλείεται να προχωρήσει επιτέλους σε αναβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας. Ο Moody's έχει δώσει μια «γεύση», αφού βάσει του «report» που είχε εκδώσει τον περασμένο Μάιο, η Κύπρος βρίσκεται στα

«δυσνητικά ανερχόμενα αστέρια» για την άνοδο της πιστοληπτικής της αξιολόγησης στην επενδυτική βαθμίδα. Σημειώνεται πως, στις 29 Σεπτεμβρίου αναμένεται και η αξιολόγηση από τον Οίκο DBRS. **Σελ. 3**

Νέο «φρένο» στην κρουαζιέρα σε ΗΠΑ και Ευρώπη

Πολυσύχναστα λιμάνια στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη αρχίζουν να θέτουν όριο στα κρουαζιερόπλοια, με στόχο να μειώσουν τις σοβαρές επιπτώσεις του τουρισμού. Από τη Βενετία και το Άμστερνταμ μέχρι τη Χαβάη και την Αλάσκα, οι τοπικές αρχές βάζουν περιορισμούς. Οι κάτοικοι του Μπαρ Χάρμπορ στο Μέιν αποφάσισαν να μειώσουν τον αριθμό των επιβατών κρουαζιέρα σε 1.000 την ημέρα. **Σελ. 11**

Επενδύσεις 300 εκατ. ευρώ για ξενοδοχεία στην Κύπρο

Από τον όμιλο Fattal

Σε **νέα ανοίγματα** στον κυπριακό τουρισμό προχωρεί η εταιρεία Leonardo Hotels Cyprus, του ισραηλινού ομίλου Fattal. Η εταιρεία έχει μέχρι στιγμής στο χαρτοφυλάκιό της εννέα ξενοδοχειακές μονάδες και, σύμφωνα με υπολογισμούς, έχει επενδύσει στον τουριστικό τομέα της Κύπρου πέραν των 300 εκατ. ευρώ. Ξεκινά η ανακαίνιση του Grand Resort στη Λεμεσό και αναμένεται το Resort στο Λατσιά. **Σελ. 4**

Οι προεκτάσεις του ρατσισμού στον τουρισμό

Δηλώσεις Κ. Κουμή στην «Κ»

Την **ώρα** που το υφυπουργείο εντείνει τις προσπάθειες για προσέλκυση τουριστών από χώρες της Μέσης Ανατολής, σημειώθηκαν τα έκτροπα με τις επιθέσεις εναντίον ξένων. Ο υφυπ. Τουρισμού Κ. Κουμής δήλωσε ότι είχε επαφές με εκπροσώπους αραβικών χωρών και δεν εισέπραξε ανησυχία. Τόνισε επίσης ότι η Κύπρος παραμένει ασφαλής τουριστικός προορισμός. **Σελ. 5**

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Νομισματικοί προβληματισμοί

Η **ανησυχία** των κεντρικών τραπεζιτών εστιάζεται στο τι θα απαιτηθεί από εδώ και πέρα για να επανέλθει ο πληθωρισμός στον στόχο της νομισματικής πολιτικής, ο οποίος στην περίπτωση της ΕΚΤ είναι το 2%. Σε αρκετά σενάρια που επεξεργάζονται προκύπτει ότι η επάνοδος στην ομαλότητα των τιμών θα απαιτήσει μείωση της οικονομικής δραστηριότητας και άρα οπισθοχώρηση του ΑΕΠ. Αν και σε αυτή την περίπτωση δεν γίνει κατορθωτό να ελεγχθεί ο πληθωρισμός καθώς θα υποχωρεί η ανάπτυξη, τότε η οικονομία θα φλερτάρει με το φαινόμενο του στασιμοληθωρισμού.

Αναλύοντας τις συνιστώσες του πληθωρισμού φαίνεται ότι η μεγαλύτερη πίεση προέρχεται από την πλευρά της ζήτησης. Της ζήτησης που από την αρχή οι κεντρικοί τραπεζίτες έθεσαν ως στόχο να περιορίσουν ανεβάζοντας τα επιτόκια και ανοίγοντας τον δρόμο για την ενθάρρυνση της αποταμίευσης εις βάρος της κατανάλωσης. Αυτή όμως η πρακτική δεν μπορεί να έχει την απαιτούμενη διείσδυση αν δεν συνδράμουν και οι εμπορικές τράπεζες.

Η μετάδοση των αυξήσεων στην Ευρώπη βρήκε κατά μέσο όρο κάτω από το 50%, συγκεκριμένα στο 47%. Οι μελέτες έδειξαν ότι όσο πιο ώριμη είναι μια αγορά, η μετάδοση της αύξησης των επιτοκίων στους καταθέτες είναι πιο αποτελεσματική. Η περίπτωση των γαλλικών και ιταλικών τραπεζών είναι ενδεικτική με ποσοστά μετάδοσης που αγγίζουν το 70%. Με τον όρο ποσοστό μετάδοσης εννοούμε το μερίδιο που έχουν επωφεληθεί οι καταθέτες από

την αύξηση κατά 425 μονάδων βάσης επιτοκίων σε περίοδο που εκτείνεται για κάτι περισσότερο από 12 μήνες. Η περίπτωση της Κύπρου είναι ιδιαίτερη αφού οι μήνες από την πρόσφατη τραπεζική κρίση είναι ακόμη νωπές. Σε αυτήν μπορεί κάποιος να βρει τις απαντήσεις γιατί το ποσοστό μετάδοσης τοποθετεί την Κύπρο στην τρίτη χειρότερη επίδοση με ποσοστό 30%.

Όσον αφορά στους κλάδους, η ακρίβεια σε μεγάλο βαθμό πηγάζει από τον τομέα των υπηρεσιών υποκαθιστώντας τις πιέσεις που βίωσαν οι καταναλωτές από το κόστος της ενέργειας, με την συγκεκριμένη κατηγορία να προβληματίζει όσο πλησιάζει ο χειμώνας. Ο τομέας των υπηρεσιών που αποτελεί την κυρίαρχη δύναμη της κυπριακής οικονομίας

αυξάνει τις τιμές στο εσωτερικό, την ίδια ώρα που παράγει σημαντικά έσοδα για την τουριστική «βιομηχανία».

Στο επίπεδο των επιχειρήσεων παρατηρείται το οικονομικό παράδοξο οι τιμές να ανεβαίνουν μόλις οι προσδοκίες είναι προς την κατεύθυνση των ανατιμήσεων –κάτι όμως που δεν συμβαίνει όταν προβλέπεται το αντίθετο. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα οι τιμές να παραμένουν «σκαρφαλωμένες» στα ψηλά και ο πληθωρισμός να παρουσιάζει αποκλιμάκωση.

Με αυτά τα δεδομένα υπόψη, οι κεντρικές τράπεζες εκτιμούν ότι ο πληθωρισμός και –άρα– τα επιτόκια θα παραμείνουν στα υψιστάμενα επίπεδα για ένα σημαντικό χρονικό διάστημα. Συνεπώς οι επόμενες κινήσεις νομισματικής πολιτικής θα πρέπει να είναι προσεκτικές λαμβά-

νοντας υπόψη την δυναμική του πληθωρισμού και τις αντοχές της οικονομίας.

Μετά από ένα χρόνο επιθετικών κινήσεων στα επιτόκια η επόμενη περίοδος προσφέρεται για διατήρηση στάσης αναμονής και παρακολούθησης των μακροοικονομικών δεικτών, όπως αυτοί θα εξελισσονται σε καθεστώς ψηλών επιτοκίων. Η απειλή του στασιμοληθωρισμού είναι εκεί και οποιαδήποτε λάθος ή βεβιασμένη κίνηση στα επιτόκια μπορεί να μας φέρει πιο κοντά σε αυτό που όλοι απευχονται. Όσο και να θέλουμε όμως να το ωραιοποιήσουμε, η πραγματικότητα είναι ότι η έξοδος από την παρούσα κατάσταση δεν θα πραγματοποιηθεί χωρίς προηγουμένως την καθήλωση της οικονομίας έστω και για μικρή χρονική περίοδο.

Έχεις κάρτα της
Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις άμεση επιστροφή
χρημάτων!

Κατέβασε το Mple Rewards app τώρα!

Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΣΧΟΛΙΟ / Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Γιατί οι θεσμοί σιωπούν;

Μετά από όσα έγιναν στη Χλώρακα και στη Λεμεσό, όπου ακροδεξιοί προχώρησαν σε πογκρόμ, ακούσατε κανένα συνδικαλιστικό φορέα των εκπαιδευτικών να καταδικάζει τα γεγονότα; Ακούσατε ή διαβάσατε κάποια ανακοίνωση του Τεχνολογικού Πανεπιστημίου Κύπρου ή του Πανεπιστημίου Κύπρου που να καταδικάζει τις φασιστικές πρακτικές σκοτεινών ανθρώπων; Διαβάσατε κάποια ανακοίνωση από την Κυπριακή Ακαδημία Επιστημών, Γραμμάτων και Τεχνών; Γιατί είναι τόσο δύσκολο να βγει μία ανακοίνωση που να καταδικάζει και να σπλιτεύει τα όσα απαράδεκτα έγιναν στην πόλη της Λεμεσού και στη Χλώρακα από εκείνους τους θεσμούς που έχουν λόγο σπουδαίο να παρέμβουν; Θεωρώ πως ο φασισμός και η ξενοφοβία μπορούν να ανασκεθούν στα σχολεία και τα πανεπιστήμιά μας, και έχουν λόγο οι εκπαιδευτικοί και οι ακαδημαϊκοί μας... ας τον ακούσουμε, επιτέλους και θεσμικά.

Είδατε κάποια τοποθέτηση της επίσημης Εκκλησίας της Κύπρου διά του αρχιεπισκόπου; Εκτός από τον μητροπολίτη Αθανάσιο στον Θανάση Αθανασίου στον Άστρο, ουδείς άλλος μίλησε. Και αυτά που είπε ήταν αγαπητικά, οικουμενικά, στο πνεύμα της Εκκλησίας. Όπως και να 'χει, ήταν ο μόνος από την ιεραρχία που μίλησε. Ίσως μία εγκύκλιος που να λέει στους εφημέριους πως θα ήταν καλό να κήρυτταν την Κυριακή με θέμα το τροπάριο της Μεγάλης Παρασκευής «Δος μοι τούτον τον ξένον», που ψάλλεται τη Μεγάλη Παρασκευή... «Δος μοι τούτον τον ξένον, όστις οίδε ξενίζειν τους πτωχούς και τους ξένους», μήπως το ποίμνιο καταλάβει τον ξένο και τον Άλλο.

Μόνο τα κόμματα πήραν θέση, και αυτά γιατί ακριβώς σε κάτι τέτοιες περιστάσεις μαζεύουν ψήφους. Διαβάσατε κάτι από πλευράς της Βουλής των Αντιπροσώπων, κάτι επίσημο και συγκροτημένο, και όχι κουβέντες/δηλώσεις που μοιάζουν να είναι προβορισμένες διά πόσαν νόσον και πόσαν μαλακία; Πάρτε για παράδειγμα την πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων: «Τα θλιβερά επεισόδια στη Λεμεσό συνιστούν παταγώδη αποτυχία της νομιμότητας έναντι της παρανομίας. Η επικίνδυνη και άναρχη κατάσταση που επέβλεσαν ορισμένες δεκάδες κουλίγκανς και η αδυναμία επιβολής της τάξης προκαλεί σοβαρά ερωτηματικά και εγείρει μεγάλες ευθύνες. Σοβαρότατες ευθύνες έχουν επίσης όλοι όσοι με δημόσιες δηλώσεις και πράξεις τους υποβάλουν και εκτρέφουν την ξενοφοβία, τον ρατσισμό και την χρήση βίας έναντι αθώων πολιτών και την καταστολή περιουσιών. Δεν θα επιτρέψουμε να παραδοθεί η χώρα μας στο χάος!». Εβδόμηντα έξι λέξεις και τελειώσαμε, και αυτές οι 76 λέξεις προέρχονται από την πρόεδρο της Βουλής των Αντιπροσώπων, της προέδρου του Δημοκρατικού Συναγερμού, και ό,τι είχε να πει τα είπε σε 76 λέξεις. 76 λέξεις που είναι και αυτές λαδοξίδο για σαλάτα. Φταίνε όλοι όσοι με δημόσιες δηλώσεις τους και πράξεις υποβάλουν και εκτρέφουν την ξενοφοβία κτλ. κτλ. Επίσης φταίνε οι κουλίγκανς και όχι τα φασιστοειδή που πήραν σβάρνα μαγαζιά, περίπτερα, κόσμο και κοσμάκη εν μέσω οδών. Μα οι κουλίγκανς δεν είχαν κάνει επεισόδια πριν από κάποιους μήνες στο «Έλευθερία»; Για όλα φταίνε οι κουλίγκανς; Όχι, και πρόεδρε, στη Λεμεσό και στη Χλώρακα φταίνε οι ακροδεξιοί, αυτοί που έχουν έδρανα στη Βουλή των Αντιπροσώπων και έχουν και προεδρία επιτροπής. Όσο για τη φράση «δεν θα επιτρέψουμε να παραδοθεί η χώρα μας στο χάος!» θα πρέπει να κάνετε πολλά ως υπεύθυνη αντιπολίτευση, αλλά πρώτα να μιλήσετε στον αντιπρόεδρο του κόμματός σας, κο Μάριο Πελεκάνο, εκτός και αν σας εκφράζει η άποψή του για το παραμύθι της ενσωμάτωσης. Εκτός και αν δεν σας κάνει εντύπωση στην Πινδάρου όσα δημόσια δηλώνει ο κ. Πελεκάνος, διότι και κάποιες άλλες δημόσιες δηλώσεις του φαίνεται να εκτρέφουν την ξενοφοβία, θυμάστε τα παιδιά με τη μεταναστευτική βιογραφία...;

«Πόσα χρόνια δισέκατα μέσα σε μια ώρα | πόσα βόλια σπείρανε μέσα σε μιαν ώρα»... Θα είναι άργα πιο ύστερα, το τέρας του φόβου για τον Άλλο δρακιάζει... και έχει αρχίσει να πεινάει.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Συνέντευξη στον ΑΠΟΣΤΟΛΟ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Ανθση στον queer κινηματογράφο της Κύπρου

Για 4η χρονιά διοργανώνεται το Queer Wave 2023, το Φεστιβάλ ΛΟΑΤΚΙ+ Κινηματογράφου Κύπρου, στη Λευκωσία και θα διαρκέσει από τις 8 έως τις 17 Σεπτεμβρίου. Στο φετινό πρόγραμμα θα παρουσιαστούν επιλογές από πρόσφατα κυπριακά και διεθνή έργα, αλλά και θησαυρούς του queer κινηματογράφου από περασμένες δεκαετίες.

Το Queer Wave επιστρέφει για άλλες 10 μέρες φέτος, με πάνω από 20 προβολές, συζητήσεις και παράλληλες εκδηλώσεις με Κύπριους καλλιτέχνες και DJ. Για την 4η διοργάνωση του Queer Wave μάς μίλησε ο καλλιτεχνικός του διευθυντής Diego

Οι ταινίες του Queer Wave αγκαλιάζουν και γιορτάζουν τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, όχι όμως για να την απομονώσουν από ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο.

Aparicio, λέγοντάς μας πως με το τέλος της τέταρτης διοργάνωσης, θα έχουν προβάλει συνολικά γύρω στις 50 μεγάλου και 100 μικρού μήκους ταινίες από τη διεθνή ΛΟΑΤΚΙ+ σκηνή σε παγκύπρια πρώτη. Όσο για τις ελαφρώς πιο εκκεντρικές επιλογές, ο Diego μου λέει πως ήταν προτάσεις που σίγουρα του έδωσαν μπόλκινα τροφή για σκέψη: «πιστεύω ότι θίγουν θέματα που αφορούν άτομα ανάμεσά μας, και που καλό θα ήταν να απενοχοποιηθούν ως θέματα συζητήσεων».

–Μετά από τρεις διοργανώσεις έχει δημιουργηθεί χώρος για τον queer κινηματογράφο στην Κύπρο καλλιτεχνικά αλλά και στην κοινωνία;

—Θέλω να πιστεύω πως ναι. Με το τέλος της τέταρτης μας διοργάνωσης φέτος, θα έχουμε προβάλει συνολικά γύρω στις 50 μεγάλου και 100 μικρού μήκους ταινίες από τη διεθνή ΛΟΑΤΚΙ+ σκηνή σε παγκύπρια πρώτη. Αν μη τι άλλο, το Queer Wave από το 2020 καταλαμβάνει χώρο στην κοινωνική σφαίρα και στη συλλογική συνείδηση του κόσμου—είτε είναι θεατές που αγκάλιασαν ήδη το φεστιβάλ είτε είναι ένα εν δυνάμει κοινό για το μέλλον. Ξεκινώντας αυτή την πρωτοβουλία, ομολογώ ότι ποτέ δεν περίμενα πως θα είχαμε κάθε χρόνο (μετά το πλοτικό μας πρόγραμμα online το 2020) κυπριακές συμμετοχές από δημιουργούς μιας τόσο πίτσε—θεωρητικά—θεματικής. Ίσως αυτό να είναι σύμπτωση με τη χρονική στιγμή που καθιερώθηκε το φεστιβάλ και τη δρα-

«Για μένα το να παρακολουθώ κινηματογράφο σημαίνει πάντα να αφήνομαι στο συναίσθημα και να είμαι έτοιμος να δεκτώ, να διευρύνω πραγματικότητες και πιθανότητες έξω από το τι μπορεί να θεωρείται ευρύτερα «κανονικό» ή «αποδεκτό»—είτε μιλάμε για κοσμοαντιλήψεις είτε για την ίδια τη μορφή της ταινίας» λέει ο καλλιτεχνικός διευθυντής του Queer Wave 2023 Diego Aparicio.

στηριοποίηση συγκεκριμένων δημιουργών, όντας όλοι μας προϊόντα της εποχής μας, όμως βλέπω σίγουρα μια αισθητή παρουσία και άνθηση στον queer κινηματογράφο της Κύπρου από τότε που ξεκίνησε το Queer Wave. Έπειτα, νιώθω πάντα έναν απέραντο ενθουσιασμό, όταν ανακαλύπτω πως είναι και έργα που καταπίστωσαν στο παρελθόν με ΛΟΑΤΚΙ+ θεματικές, και που πλέον μπορούμε να τηλέσουμε εκ νέου σε ένα φεστιβάλ σαν το δικό μας. Σκέφτομαι σίγουρα από προηγούμενες μας χρονιές την «Κατηφόρα» του Στέλιου Καμήτιση (2014), αλλά και μια έκπληξη που θα δούμε στο φετινό Queer Wave, την ταινία μεγάλου μήκους «Από Θαύμα» του Μαρίνου Καρτίκη (2010) [Πέμπτη 14 Σεπ 21:00]. Φέτος από Κύπρο έχουμε επίσης το ντοκιμαντέρ «Overcoming» της Besire Paralik (2023) [Κυριακή 10 Σεπ 19:00] για την 20ή επέτειο από το άνοιγμα των ομοφυλοφίλων, αλλά και τρεις ολοκαίνουργιες δουλειές του Αλέξανδρου Πισσούριου, που επιστρέφει φέτος με τρία μικρού μήκους πορτρέτα που θα πλαισιώσουν μια επιλογή ταινιών που επιμελείται ο ίδιος στο πρόγραμμα Love, Sex, Loss [Τετάρτη 13 Σεπ 21:00]. Μετά τις προβολές αυτές θα ακολουθήσουν συζητήσεις με όλους τους α-ντιστοιχούς Κύπριους δημιουργούς.

–Πόσο έχουν αφουγκραστεί τη διεθνή κινηματογραφική σκηνή οι δικοί μας δημιουργοί σχετικά με τη ΛΟΑΤΚΙ+ θεματική;

—Θεωρώ ότι κάθε λάτρης του κινημα-

τογράφου έχει πάρα πολλά να κερδίσει από το να αφουγκραστεί και να γνωρίσει τη διεθνή κινηματογραφική σκηνή σε όλες της τις εκφάνσεις. Αυτό περιλαμβάνει de facto και αυτές που αφορούν ΛΟΑΤΚΙ+ θεματικές ή ευρύτερα queer μορφές του κινηματογράφου. Θέλω λοιπόν να πιστεύω επίσης ότι όλοι οι δημιουργοί είναι και λάτρεις του αντικειμένου τους, επομένως θα με εξέπληττε εάν απέρριπταν ταινίες με ΛΟΑΤΚΙ+ θεματικές πριν τις γνωρίσουν. Θα με ευχαριστούσε ιδιαίτερα να έβλεπα περισσότερους ντόπιους του χώρου μας στο φεστιβάλ. Οι ταινίες του Queer Wave αγκαλιάζουν και γιορτάζουν τη ΛΟΑΤΚΙ+ κοινότητα, όχι όμως για να την απομονώσουν από ένα ευρύτερο κοινωνικό πλαίσιο. Ο στόχος είναι να μπορεί κάθε θεατής να κρατήσει κάτι από την queer ευαισθησία των ταινιών που επιλέγουμε, και να μπορεί ανεξάρτητα και συλλογικά να διευρύνει τους δικούς του ορίζοντες. Ένας θεατής ή δημιουργός που αυτοπροσδιορίζεται ως ΛΟΑΤΚΙ+ θα αφουγκραστεί ασφαλώς πιο έτοιμα ίσως ΛΟΑΤΚΙ+ θεματικές. Η ανθρώπινη ενσυναίσθηση όμως είναι κάτι που μας αφορά όλους, και κάτι το οποίο ο κινηματογράφος—στην ολότητά του—πάντα καλλιεργούσε και θα καλλιεργεί.

–Ποιες είναι οι πολλαπλές μορφές που μπορεί να πάρει ο queer κινηματογράφος;

—Αν μιλήσουμε πρακτικά, τότε φυσικά μπορούμε να αναφερθούμε σε είδη όπως

το ντοκιμαντέρ, τη μυθοπλασία, το animation και τα υβρίδια - συνδυασμούς των προηγούμενων. Έχουμε έπειτα ταινίες μεγάλου ή μικρού μήκους, και κάποιες κάπου ενδιάμεσα, χωρίς αυστηρό ορισμό για το ποια είναι η διάρκεια που καθορίζει το καθετί. Έχουμε όμως επίσης ρυθμό σε ένα σενάριο, τη συμβατικότητα ή όχι ενός διαλόγου ή θεματολογίας, το τι κάδρα ή μουσική θα επιλέξει ο δημιουργός, και φυσικά ταινίες που δεν είναι αφηγηματικές ή πλαισιάζουν αυτό τον πολύ γενικό όρο του «πειραματικού» κινηματογράφου. Το να προσεγγίζεις κάτι με queer τρόπο νομίζω σημαίνει ότι μπορείς να το αποδομήσεις και να το κτίσεις εκ νέου, όπως εσύ το επιθυμείς, χωρίς πρακτικούς περιορισμούς ή συμβάσεις κατά νου. Στο τέλος όμως η queer ποίηση κάθε ταινίας έγκειται στο πως τι βιώνει ο κάθε θεατής και τι είναι έτοιμος να δεχτεί βλέποντάς την. Για μένα το να παρακολουθώ κινηματογράφο σημαίνει πάντα να αφήνομαι στο συναίσθημα και να είμαι έτοιμος να δεκτώ, να διευρύνω πραγματικότητες και πιθανότητες έξω από το τι μπορεί να θεωρείται ευρύτερα «κανονικό» ή «αποδεκτό»—είτε μιλάμε για κοσμοαντιλήψεις είτε για την ίδια τη μορφή της ταινίας.

–Θα ήθελα να μου πεις τι μπορούμε να αποκαλύψουμε όταν λέτε για ελαφρώς πιο εκκεντρικές επιλογές;

—Εννοούμε σίγουρα επιλογές όπως το «Passion» (2021), ένα ντοκιμαντέρ που με απρόσμενη ευαισθησία και σχετική λιτότητα, καταφέρνει να παντρέψει τις ιδέες της queer BDSM σκηνής με την τελετουργικότητα του χριστιανισμού, εφόσον @ ίδιο @ καλλιτέχνη @ Maja Borg θεωρεί τον χριστιανισμό μέρος της ταυτότητάς της @, ενώ ταυτόχρονα αυτοπροσδιορίζεται και ως queer. Έπειτα είναι και η ταινία «Fierce: A Porn Revolution» (2022), ντοκιμαντέρ το οποίο εστιάζει σε μια συλλογή queer θηλυοφίλων, που στόχο έχει να παραγάγει ηθικές και αντιπολιτευτικές ταινίες, οραματιζόμενη ένα διαφορετικό ορισμό της έννοιας της επιθυμίας και της σεξουαλικότητας. Ομολογώ ότι δεν έχουν ξαναπροβληθεί αντίστοιχες ταινίες σε κανένα Queer Wave μέχρι σήμερα, και ένιωσα ενστικτωδώς μια ανάγκη να τις συμπεριλάβω στο φετινό πρόγραμμα. Ήταν προτάσεις που σίγουρα μου έδωσαν μπόλκινα τροφή για σκέψη και πιστεύω ότι θίγουν θέματα που αφορούν άτομα ανάμεσά μας, και που καλό θα ήταν να απενοχοποιηθούν ως θέματα συζήτησης.

Το πρόγραμμα του φεστιβάλ είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα του φεστιβάλ: queerwave.com

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

kouroupakisa@kathimerini.com.cy

Nama Dama Sapiens

Το Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου «Μιχάλης Πιερής» υποδέχεται ξανά την ακαδημαϊκή κοινότητα, τους φοιτητές και το κοινό με ένα πλούσιο πρόγραμμα καλλιτεχνικών εκδηλώσεων. Την Πέμπτη η μουσικός, ερμηνεύτρια και συνθέτρια Nama Dama (Αναστασία Δημητριάδου) παρουσιάζει μια συννήθιστη μουσική παράσταση που συνδυάζει παραδοσιακά και ηλεκτρονικά μοτίβα και περιλαμβάνει ατμοσφαιρικά φωνητικά, μονόλογο, ποίηση και κίνηση. Πρόκειται για μια ψυχο-πολιτική παράσταση που αποδομεί διάφορες ανθρώπινες συμπεριφορές και καταστάσεις. Ένα από τα κυριότερα θέματα της παράστασης είναι ο πόλεμος στην Ουκρανία και η επίδραση του στη σημερινή παγκόσμια τάξη των πραγμάτων. Το SAPIENS είναι μια μοναδική παράσταση γεμάτη εικόνες, ποίηση, χρώματα και κίνηση. Nama Dama: ερμηνεία, πλάνκτρα, κρουστά, λούπες, Κωνσταντίνος Ταλιαδώρας: ηχοηψία, Ερμάνουηλ Μαυρός: βίντεο, φωτισμός.

Πέμπτη 7 Σεπτεμβρίου, ώρα 8:30 μ.μ. Αρχοντικό Αξιοθέας, οδός Αξιοθέας, Λευκωσία. Πληροφορίες και κρατήσεις: τηλ. 22894531-2 | Email: culture@ucy.ac.cy | FB: https://www.facebook.com/ucyculturalcentre

Queer Wave 2023

Το Φεστιβάλ Queer Wave 2023 επιστρέφει για την 4η ετήσια διοργάνωσή του, από τις 8 έως τις 17 Σεπτεμβρίου, παρουσιάζοντας για άλλη μία φορά μία προσεγμένη επιλογή από πρόσφατα κυπριακά και διεθνή έργα, αλλά και θησαυρούς του queer κινηματογράφου από περασμένες δεκαετίες. Έχουν προγραμματιστεί πάνω από 20 προβολές, συζητήσεις και παράλληλες εκδηλώσεις με Κύπριους καλλιτέχνες και DJ. Όπως και τα προηγούμενα χρόνια, το πρόγραμμα θα περιλαμβάνει φεστιβαλικές ε-

πιτυχίες, εντυπωσιακά έργα από πρωτοεμφανιζόμενους δημιουργούς, και μερικές ελαφρώς πιο εκκεντρικές επιλογές. Το Φεστιβάλ προσκαλεί και φέτος το κοινό του να γιορτάσει μια πληθώρα από ΛΟΑΤΚΙ+ ταυτότητες, να δημιουργήσει κοινότητα και να εξερευνήσει τις πολλαπλές μορφές που μπορεί να πάρει ο queer κινηματογράφος, μέσα από μυθοπλασία, ντοκιμαντέρ, κινούμενα σχέδια και υβρίδια. Sessions x SPEL θα φιλοξενήσουν το φετινό Queer Wave στον χώρο τους, καθώς το Φεστιβάλ ανανεώνει τη συνεργασία του με τα Sessions, αυτή τη φορά στην Κρατική Πινακοθήκη Σύγχρονες Τέχνες - ΣΠΕΑ.

Την Παρασκευή 15 Σεπτεμβρίου θα πραγματοποιηθούν υπαίθριες προβολές βόρεια της πρόσ-νης γραμμής στην αυλή του Shakespeare House, που θα παραχωρήσει η Ύψατη Αρχιεπιστολή της Μεγάλης Βρετανίας. Το Φεστιβάλ θα ολοκληρωθεί με δύο ακόμα νύχτες υπαίθριων προβολών 16-17 Σεπτεμβρίου στην ταράτσα Sessions x SPEL (Cloud). Το πλήρες πρόγραμμα στην ιστοσελίδα queerwave.com

1ο Λάρνακα Τζαζ Φεστιβάλ

Ο Δήμος Λάρνακας εντάσσει από φέτος στα δρώμενά του το 1ο Λάρνακα Τζαζ Φεστιβάλ και υποσχετεί μια αξέχαστη μουσική εμπειρία για δυο βραδιές γεμάτες ρυθμούς και μελωδίες. Το Φεστιβάλ πλαισιώνουν εκλεκτοί καλλιτέχνες με μουσικές εκφράσεις που αντικατοπτρίζουν την ελευθέρια και την ποικιλομορφία της τζαζ μουσικής ενώ οι λάτρεις του είδους, έχουν την ευκαιρία να απολαύσουν εξαιρετικές εκτελέσεις από γνωστούς καλλιτέχνες της τζαζ σκηνής. Το πρόγραμμα του Φεστιβάλ υπό την καλλιτεχνική επιμέλεια του Ακη Φαρμακαλίδη, απαρτίζεται 4 εξαιρετικά συγκροτήματα.

Το Φεστιβάλ θα πραγματοποιηθεί στις 7 και 8 Σεπτεμβρίου στις 8.30 μ.μ. Πλατεία Ζουκούρι, Λάρνακα. Είσοδος ελεύθερη.

Η μουσικός, ερμηνεύτρια και συνθέτρια Nama Dama παρουσιάζει μια συννήθιστη μουσική παράσταση στο Πολιτιστικό Κέντρο του Πανεπιστημίου Κύπρου «Μιχάλης Πιερής».

«Διακοπτόμενες ροές»

Τη 2η στοική έκθεση ζωγραφικής, με τίτλο «Διακοπτόμενες ροές», παρουσιάζει η εικαστικός Δήμητρα Σέρρη, στην Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά, στη Λάρνακα. Η έκθεση της Δήμητρας Σέρρη προτείνει μια βόλτα μέσα από μια ζωντανή ροή φαντασίας σε πρακτικές χρωμάτων σε διάφορα είδη μέσων, που προκαλούν τον θεατή προς έναν οπτικό αφηγηματισμό. Οι κινούμενοι συνδυασμοί των έργων μας προσκαλούν σε έναν διάλογο με το ερώτημα της συνεχούς ροής του χρόνου. Οι ροές των χρωμάτων μας επιτρέπουν να βρίσκουμε καινοτόμες λύσεις και να υπερβαίνουμε τις γραμμές και τα όρια της ζωής. Η Καλλιτεχνική προσεγγίζει τα προβλήματα με ανοιχτό τρόπο σκέψης και σκέφτεται μη συμβατικά σε διαδικασίες τέχνης. **Εγκαινία** Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου στις 7:30 μ.μ. Διάρ-

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτισμός 2023» του υφυπουργείου Πολιτισμού, η νεοσύστατη θεατρική ομάδα ΑΣΤΡΟΛΑΒΟΣ με την παράσταση «Αλώπηξ ή Αλεπού;» βασισμένη σε μύθους του Αισώπου. Διαχρονικοί μύθοι του παραμυθά Αισώπου με τα ξεκουστά επιμύθια, διδάσκουν αρχές και αξίες μέσα από πράξεις και κινήματα των ζώων και πιο ιδιαίτερα της αλεπούς και της συναναστροφής της μαζί τους, σε ένα ταξίδι ψυχαγωγίας και προβληματισμού. Παράσταση με ιδιαίτερη αισθητική προσέγγιση, χιούμορ, πρωτότυπη μουσική και τραγούδια, χορό και κειμενική φρεσκάδα που αποσκοπεί στην γνώση και την πνευματική καλλιέργεια των παιδιών μέσα από το θέατρο. Σκηνοθεσία: Σάββας Μυλωνάς. Επιμέλεια κειμένου-θεατρική μεταφορά μύθων-στίχοι: Χριστιάνα Λάρκου. Κείμενο εκφωνητή: Παναγιώτης Τριμθέου. Παίζουν οι ηθοποιοί: Χριστιάνα Λάρκου, Ιωάννα Κορδάτου, Παναγιώτης Τριμθέου, Μιχαέλλα Χρίστου.

καιά έκθεσης έως 23 Σεπτεμβρίου. Γκαλερί Κυπριακή Γωνιά, Σταδίου 45, Λάρνακα. Πληροφορίες: 24621109, www.gallerykypriakigonia.com.cy

Εκθεση της Michel Ansermet

Η Alpha C.K. Art Gallery παρουσιάζει την τελευταία ατομική έκθεση της γαλλο-κύπριας εικαστικού Michele Ansermet Papadopoulos. Η έκθεση με τίτλο «Στα βήματα των Μεγάλων Εικαστικών» περιλαμβάνει 20 νέους πίνακες μέσα από τους οποίους ο καλλιτέχνης αποκαλύπτει έναν ζωντανό διάλογο μεταξύ παράδοσης και σύγχρονες εκφράσεις. Εμπνευσμένη από τις γυναίκες φιγούρες στα έργα τέχνης θρυλικών ζωγράφων όπως ο Πικάσο, ο Λικτενστάιν, ο ΜΠοπιτσέλι και ο Μοντλιάνι, η καλλιτέχνης ζωντανεύει αυτές τις εμβληματικές γυναίκες μ' ένα αναζω-

ογενητικό σύγχρονο στυλ που αποκαλεί «colorees truculences». Κάθε καμβάς αντίζει με την ξεχωριστή καλλιτεχνική φωνή της Michele, εξερευνώντας τη διασταύρωση μεταξύ κληρονομιάς και καινοτομίας. Τα έργα ζωγραφικής που παρουσιάζονται δεν είναι απλώς για προβολή, αλλά για να ταξιδέψουν το κοινό στην ιστορία και να γίνουν μάρτυρες της μεταμόρφωσης αυτών των κλασικών γυναικείων εικόνων σε σύγχρονα σύμβολα. Με κάθε πινελιά, η καλλιτέχνης παραδίδει μια αφήγηση που υπερβαίνει τον χρόνο, μια ιστορία μουσών και των δημιουργών τους. **Εγκαινία**, Τρίτη 12 Σεπτεμβρίου, ώρα 7:30 μ.μ. Διάρκεια έως 30 Σεπτεμβρίου 2023. Alpha C.K. Art Gallery, Λεωφ. Μακαρίου 8 Παναγιώτης 3, Λευκωσία.

«Αλώπηξ ή αλεπού;»

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Πολιτισμός 2023» του υφυπουργείου Πολιτισμού, η νεοσύστατη θεατρική ομάδα ΑΣΤΡΟΛΑΒΟΣ με την παράσταση «Αλώπηξ ή Αλεπού;» βασισμένη σε μύθους του Αισώπου. Διαχρονικοί μύθοι του παραμυθά Αισώπου με τα ξεκουστά επιμύθια, διδάσκουν αρχές και αξίες μέσα από πράξεις και κινήματα των ζώων και πιο ιδιαίτερα της αλεπούς και της συναναστροφής της μαζί τους, σε ένα ταξίδι ψυχαγωγίας και προβληματισμού. Παράσταση με ιδιαίτερη αισθητική προσέγγιση, χιούμορ, πρωτότυπη μουσική και τραγούδια, χορό και κειμενική φρεσκάδα που αποσκοπεί στην γνώση και την πνευματική καλλιέργεια των παιδιών μέσα από το θέατρο. Σκηνοθεσία: Σάββας Μυλωνάς. Επιμέλεια κειμένου-θεατρική μεταφορά μύθων-στίχοι: Χριστιάνα Λάρκου. Κείμενο εκφωνητή: Παναγιώτης Τριμθέου. Παίζουν οι ηθοποιοί: Χριστιάνα Λάρκου, Ιωάννα Κορδάτου, Παναγιώτης Τριμθέου, Μιχαέλλα Χρίστου. **Flea Theatre**, Πάννη Κορομιά, Λευκωσία. Πρεμιέρα Κυριακή, 10 Σεπτεμβρίου. Επόμενες παραστάσεις 1, 8, 15, 22, 29 Οκτωβρίου και 5 Νοεμβρίου, ώρα 11:00 π.μ.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία
**«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ
ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»**

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας
ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ

Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτέλει: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540
Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή
ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο,
χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Διευθυντής: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΑΘΟΥΤΗΣ - ΝΩΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Με το δεξί ο 2ος κύκλος αξιολογήσεων

Το βλέμμα πλέον στραμμένο στον Οίκο Αξιολόγησης Moody's στις 29 Σεπτεμβρίου, για το αν θα βγάλει τη χώρα από τα «σκουπίδια»

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Με το δεξί μπήκε ο δεύτερος κύκλος αξιολογήσεων για την κυπριακή οικονομία από τους διεθνείς Οίκους Αξιολόγησης. Την Παρασκευή ο Οίκος Standard and Poor's δεν αναβάθμισε το αξιόχρεο, ωστόσο αναβάθμισε τις προοπτικές (outlook) από σταθερές σε θετικές. Η κίνηση αυτή προϋποθέτει πως, αν δεν αλλάξουν δραστικά προς τα κάτω κάποιοι οικονομικοί δείκτες, τότε στην επόμενη αξιολόγησή του, αυτή του 2024, θα αναβαθμίσει την κυπριακή οικονομία. Το βλέμμα πλέον είναι στραμμένο στον Οίκο Αξιολόγησης Moody's στις 29 Σεπτεμβρίου, όπου ναι μεν έχει θέσει τις προοπτικές της οικονομίας θετικές, αλλά είναι ο μόνος Οίκος που έχει την Κύπρο στα «σκουπίδια» (junk).

Δεν αποκλείεται να προχωρήσει επιτέλους σε αναβάθμιση του αξιόχρεου της χώρας, αφού έχει κρατήσει ουδέτερη στάση και δεν έχει ακολουθήσει το «μπιράζ» αναβαθμίσεων των Οίκων S&P, Fitch και DBRS από το 2018. Υ-

Κατά τον Moody's, η Κύπρος βρίσκεται στη μη επενδυτική βαθμίδα 11 χρόνια, συγκεκριμένα από τον Μάρτιο του 2012.

πενθυμίζεται πως, τον Σεπτέμβριο του 2018 ο Οίκος S&P αποφάσισε να ανεβάσει την Κύπρο και να την βγάλει εκτός από τα «σκουπίδια» (junk). Ο Moody's έχει δώσει μία «γεύση», αφού βάσει του «report» που είχε εκδώσει τον περασμένο Μάιο, η Κύπρος βρίσκεται στα «δυνητικά ανερχόμενα αστέρια» για την άνοδο της πιστοληπτικής της αξιολόγησης στην επενδυτική βαθμίδα. Όπως είχε γράψει τον Μάιο ο Moody's στο Credit Outlook του, υπάρχουν «δύο δυνητικά ανερχόμενα αστέρια» για αναβάθμιση στην επενδυτική κατηγορία, η Κύπρος και η Παραγουάη. Κατά τον Moody's, η Κύπρος βρίσκεται στην μη επενδυτική βαθμίδα 11 χρόνια, συγκεκριμένα από

Στις 29 Σεπτεμβρίου η αξιολόγηση του αξιόχρεου της χώρας θα είναι διπλή, αφού θα κληθεί την ίδια ημέρα να αξιολογήσει και ο DBRS.

τον Μάρτιο του 2012, ενώ S&P, Fitch και DBRS την έχουν αναβαθμίσει από το φθινόπωρο του 2018 (Σεπτέμβριο, Οκτώβριο και Νοέμβριο του 2018 αντίστοιχα).

Ο δεύτερος γύρος αξιολογήσεων του 2023 για την Κύπρο πρακτικά έχει αρχίσει από τον Ιούνιο του 2023, όταν ο Οίκος Αξιολόγησης Fitch επιβεβαίωσε τη μακροπρόθεσμη πιστοληπτική αξιολόγηση της Κύπρου στο «BBB», διατηρώντας ωστόσο σταθερή την προοπτική (outlook). Είχε προβλέψει ότι, τα δημοσιονομικά πλεονάσματα θα συνεχιστούν παρά την επιβράδυνση της οικονομικής ανάπτυξης και ότι η πτωτική πορεία του δημοσίου χρέους της Κύπρου θα

συνεχιστεί, παρόλο που θα γίνει με μικρότερο ρυθμό. Σημειώνεται πως, στις 29 Σεπτεμβρίου η αξιολόγηση του αξιόχρεου της χώρας θα είναι διπλή, αφού θα κληθεί την ίδια ημέρα να αξιολογήσει και ο Οίκος DBRS. Ο Οίκος έχει σταθερή προοπτική για την κυπριακή οικονομία μετά την τελευταία του αξιολόγηση.

Αναβάθμιση από S&P;

Στο «report» που συνοδεύει την αξιολόγηση της χώρας ο Οίκος S&P τονίζει ως τους σημαντικότερους παράγοντες για το μελλοντική αναβάθμιση της πιστοληπτικής ικανότητας της Κύπρου τη συνέχιση της πτωτικής πορείας του δημοσίου χρέους, την συρρίκνωση του

υψηλού ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, τη βελτίωση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος, την περαιτέρω μείωση των μη εξυπηρετούμενων χορηγήσεων για το Δημόσιο, την ενίσχυση της αποτελεσματικότητας της μετάδοσης της νομισματικής πολιτικής και τη βελτίωση της πρόσβασης των τραπεζών στην αγορά κεφαλαίου.

Ο Οίκος τονίζει ότι η κυπριακή οικονομία θα καταγράψει ρυθμό οικονομικής μεγέθυνσης 2,4% κατά το 2023. Ακόμη, αναμένει ότι ο μεσοπρόθεσμος ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης της

Προειδοποιεί το Δημοσιονομικό Συμβούλιο

Σε νέες παρατηρήσεις επί των δημόσιων οικονομικών προχώρησε το Δημοσιονομικό Συμβούλιο Κύπρου, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για άμεση παρακολούθηση και μέτρα περιορισμού των ανελαστικών δαπανών, καθώς και την άμεση έναρξη σχεδιασμού για τη βελτίωση της παραγωγικότητας στο Δημόσιο. Το Συμβούλιο υποδεικνύει πως πρέπει να γίνει άμεση ένταξη στους σχεδιασμούς και εκτιμήσεις της κυβέρνησης, των δαπανών οι οποίες

δεν έχουν ολοκληρωθεί αλλά για τις οποίες έχουν δημιουργηθεί σχεδιασμοί ή πολιτικές δεσμεύσεις. Εκτιμά ότι, πρέπει να γίνει άμεση έναρξη σχεδιασμών για την σταδιακή αντιμετώπιση του χρέους προς το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων. Σημειώνει επίσης πως, η επιτάχυνση της υλοποίησης των όρων του Σχεδίου Ανάπτυξης και Ανθεκτικότητας μπορεί να αποτελέσει ένα από τα κλειδιά εν όψει της αναμενόμενης επιβράδυνσης της οικονομίας.

κυπριακής οικονομίας θα κυμανθεί λίγο πιο κάτω από το 3% υποστηριζόμενος από την περαιτέρω επέκταση του τουρισμού και των προσπάθειών για διαφοροποίηση της οικονομίας στον τομέα της τεχνολογίας. Επίσης, αναφέρει την επιτυχή εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων στο πλαίσιο του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας ως το κλειδί για την περαιτέρω ανάπτυξη της κυπριακής οικονομίας.

Αναμένει το υπουργείο

Σύμφωνα με το Στρατηγικό Πλαίσιο Δημοσιονομικής Πολιτικής 2024-2026 του υπουργείου Οικονομικών το 2023, η οικονομία αναμένεται να παρουσιάσει επιβράδυνση λόγω του εξαιρετικά αβέβαιου εξωτερικού οικονομικού περιβάλλοντος. Σύμφωνα με το Πλαίσιο η Κύπρος ξεκινά το 2023 από υψηλή βάση και η ανάπτυξη θα υποστηριχθεί κυρίως από την εγχώρια ζήτηση και σε μικρότερο βαθμό από την εξωτερική ζήτηση. Οι επενδύσεις –όπως αναφέρει– θα ενισχυθούν με την υλοποίηση ενός σημαντικού αριθμού έργων που περιλαμβάνονται στο εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, τα οποία θα έχουν αντικτυπο στην ανάπτυξη την περίοδο 2023-2026 και κυρίως το 2024-2025. Με βάση το μακροοικονομικό σενάριο που ετοιμάστηκε από το υπουργείο Οικονομικών, η κυπριακή οικονομία το 2023 αναμένεται να παρουσιάσει ανάπτυξη γύρω στο 2,8%. Για το 2023, ο πληθωρισμός (ΕνΔΤΚ) αναμένεται να μειωθεί

στο 3,2%, κυρίως λόγω της μείωσης στις διεθνείς τιμές του πετρελαίου.

Το ποσοστό ανεργίας το 2023 αναμένεται να σημειώσει μείωση και να κυμανθεί γύρω στο 6,5% του εργατικού δυναμικού από 6,8% τον προηγούμενο χρόνο. Στο Πλαίσιο καταγράφεται ότι, μεσοπρόθεσμα, οι προοπτικές της οικονομίας παραμένουν θετικές, με την οικονομία να αναμένεται να καταγράψει σχετικά υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Η αναμενόμενη βελτίωση του ρυθμού βασίζεται κυρίως στην ανάκαμψη από την εγχώρια ζήτηση και την εξωτερική ζήτηση, αλλά σε μικρότερο βαθμό. Η συνεχιζόμενη εισροή ξένων εταιρειών, οι οποίες έχουν κυρίως εξαγωγικό προσανατολισμό στον τομέα του ICT, καθώς και η ανάκαμψη των τουριστικών εσόδων στα προ της πανδημίας επίπεδα, θα βοηθήσουν στην βελτίωση των εξαγωγών. Από πλευράς πραγματικής οικονομίας, σύμφωνα με το βασικό μακροοικονομικό σενάριο, το 2024 ο ρυθμός ανάπτυξης προβλέπεται να κυμανθεί γύρω στο 3,0%, ενώ για τα έτη 2025 και 2026 υπολογίζεται στο 3,1% και 3,2% αντίστοιχα.

Ο πληθωρισμός (ΕΔΤΚ) για το 2024 προβλέπεται να μειωθεί από τα επίπεδα του 2023 και να κυμανθεί στο 2,5%, ενώ για τα έτη 2025-2026 υπολογίζεται στο 2,0%. Το ποσοστό ανεργίας αναμένεται να μειωθεί γύρω στο 5,8% το 2024, ακολούθως το 2025 να περιορισθεί στο 5,3% και το 2026 να μειωθεί περαιτέρω, στο 5,0%.

GoGordian
REAL ESTATE

Πολυκατοικία στην Κλήρου, Λευκωσία

- Διώροφο κτήριο κατοικιών με 4 παρόμοια διαμερίσματα στην Κλήρου, 400 μέτρα από το κέντρο της κοινότητας.
- 2 διαμερίσματα σε κάθε όροφο. Τα δύο με εσωτερικό εμβαδόν 115τ.μ. και 8τ.μ. καλυμμένες βεράντες. Τα άλλα δύο διαμερίσματα με εσωτερικό εμβαδόν 125τ.μ. και 7τ.μ. καλυμμένες βεράντες το καθένα.
- Κάθε διαμέρισμα διαθέτει ενιαίο χώρο καθιστικού και τραπεζαρίας, κουζίνα, τουαλέτα επισκεπτών, κύρια τουαλέτα με μπάνιο και 3 υπνοδωμάτια (το κύριο υπνοδωμάτιο έχει ιδιωτικό μπάνιο).
- Τα δύο διαμερίσματα είναι άδεια και τα άλλα δύο διαμερίσματα είναι επί του παρόντος ενοικιαζόμενα όπου υπάρχει συμφωνία ενοικίασης.

Ref: 7983

Η ιδανική επενδυτική ευκαιρία!

7777 5656
www.gogordian.com

Go
residential
ανακαλύψτε τη νέα σας στέγη!

€475.000

Προοπτικές φωτογραφίες του νέου έργου του ισραηλινού ομίλου στο Λατσί.

Εβαλε 300 εκατ. στον τουρισμό της Κύπρου ο Fattal

Έκτινά η ανακαίνιση του Grand Resort στη Λεμεσό τον Νοέμβριο, το 2026 αναμένεται και το Leonardo Club Family Resort στο Λατοί της επαρχίας Πάφου

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Προχωρά το λίφτινγκ στο Elias Latsi Holiday Village Resort, μετά την πρόσφατη θετική γνωμάτευση της Περιβαλλοντικής Αρχής. Το νέο τουριστικό κατάλυμα θα φέρει την ονομασία Leonardo Club Family Resort και θα είναι χωρητικότητας 272 κλινών. Πρόκειται για επένδυση που ξεπερνά τα 30 εκατομμύρια ευρώ –γύρω στα 16 εκατ. υπολογίζεται το κόστος αγοράς του τεμαχίου και γύρω στα 20,5 εκατ. το κόστος της ανακαίνισης και δημιουργίας νέων εγκαταστάσεων.

Η συγκεκριμένη επένδυση προέρχεται από την εταιρεία Leonardo Hotels Cyprus, του ισραηλινού ομίλου Fattal. Πρόκειται για το τελευταίο απόκτημα του συγκεκριμένου ομίλου στην Κύπρο, μαζί με το ξενοδοχείο Grand Resort στη Λεμεσό. Σύμφωνα με τον project manager της εταιρείας Míchán Μουρουζίδη, η Leonardo Hotels Cyprus έχει μέχρι στιγμής στο χαρτοφυλάκιό της εννέα ξενοδοχειακές μονάδες και, σύμφωνα με υπολογισμούς, έχει επενδύσει στον τουριστικό τομέα της Κύπρου πέραν των 300 εκατ. ευρώ. Από το χαρτοφυλάκιο υπάρχουν δύο περιπτώσεις που διαφέρουν από τις υπόλοιπες.

Η πρώτη είναι η μονάδα στον Πρωτάρι, της οποίας η εταιρεία έχει αναλάβει μόνο τη διαχείρισή της. Η δεύτερη, είναι η επένδυση στο κέντρο της Λευκωσίας, το NYX Λευκωσίας, το οποίο ενώ ήταν προγραμματισμένο για το 2023 φαίνεται ότι έχει μπει στην άκρη μέχρι νεωτέρας. Την ίδια ώρα η εταιρεία έχει στρέψει το βλέμμα σε επενδύσεις σε καταλύματα παραλιακών τουριστικών περιοχών, αυξάνοντας τον αριθμό των επενδύσεων που γίνονται από ισραηλινούς επενδυτές στο συγκεκριμένο πεδίο. Υπενθυμίζεται ότι πέραν του ομίλου Fattal, και άλλοι Ισραηλινόι επενδυτές κλείνουν το μάτι στον τουριστικό τομέα στην Κύπρο, όπως το πρόσφατο παράδειγμα του ξενοδοχείου Palm Beach στον δρόμο Λάρνακας - Δεκέλειας και το συγκρότημα πολυτελών διαμερισμάτων στην περιοχή Μακέντζι, επίσης στην Λάρνακα. Και σε αυτές τις δύο περιπτώσεις φαίνεται ότι πρόκειται για επενδυτές ισραηλινής προέλευσης. Η μεγαλύτερη επένδυση ωστόσο προέρχεται μέχρι στιγμής από τον όμιλο Fattal ο οποίος ξεκίνησε να δημιουργεί το

Σε εκκρεμότητα παραμένει το τι μέλλει γενέσθαι με το NYX Λευκωσίας επί της λεωφόρου Μακαρίου.

χαρτοφυλάκιό του στο νησί από το 2017 και συγκεκριμένα στην περιοχή της Πάφου, ενώ μέσα στα επόμενα τρία χρόνια φιλοδοξεί ότι θα έχει ολοκληρωθεί η ανακαίνιση και των άλλων δύο νεο-αποκτηθέντων μονάδων σε Λεμεσό και Λατοί.

140 εκατ. στην Πάφο

Η εταιρεία δραστηριοποιείται στην Κύπρο από τον Απρίλιο του 2017, με την εξαγορά των ξενοδοχείων Cyprus Maris, Cyprus Bay και το Laura beach hotel στην Πάφο, με την αρχική επένδυση να υπολογίζεται γύρω στα 80 εκατ. ευρώ. Στη συνέχεια, προχώρησε σε ανακαίνισεις και αύξηση του αριθμού των δωματίων, με το κόστος της επέκτασης να υπολογίζεται στα 35 εκατ. ευρώ. Η αγορά του τεμαχίου γης και η ανακαίνιση της μονάδας στο Λατοί της επαρχίας Πάφου, ανεβάζει το κόστος της επένδυσης στην Πάφο γύρω στα

140 εκατ. ευρώ (όπως έχει αναφερθεί, στα 16 εκατ. ευρώ υπολογίζεται το κόστος για αγορά του τεμαχίου και στα 20,5 εκατ. το κόστος για το λίφτινγκ και τις νέες εγκαταστάσεις).

Η επένδυση στη Λεμεσό

Το 2018, η εταιρεία προχώρησε στην αγορά του τεμαχίου στο οποίο λειτουργεί σήμερα το NYX Λεμεσού. Η συγκεκριμένη επένδυση υπολογίζεται στα 34 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων τα 25 αφορούσαν την κατασκευή της μονάδας, και τα 9 την αγορά της γης. Η τελευταία προσθήκη του ομίλου στη Λεμεσό είναι το πεντάστερο Grand Resort, το οποίο θα ανακαινιστεί και θα παρουσιαστεί ανανεωμένο στο τουριστικό κοινό την καλοκαιρινή σεζόν του 2025. Η διαδικασία ανακαίνισης θα γίνει σε δύο φάσεις. Σύμφωνα με τον κ. Μουρουζίδη, η 1η φάση θα ξεκινήσει εντός Νοεμβρίου και θα ολοκληρωθεί μέχρι την έναρξη της καλοκαιρινής σεζόν 2024. Η 2η φάση θα πραγματοποιηθεί το φθινόπωρο του 2024 και θα ολοκληρωθεί το καλοκαίρι του 2025. Συνολικά το κόστος του λίφτινγκ θα ανέλθει γύρω στα 20 εκατ. ευρώ. Μετά την ανακαίνιση αναμένεται ότι το ξενοδοχείο θα περιληφθεί στην φίρμα Leonardo Hotels Limited Edition.

Στις επενδύσεις του ομίλου προστίθεται και η αγορά και η ανακαίνιση του πρώην Samirana boutique hotel στη Λάρνακα, το οποίο λειτουργεί τον τελευταίο χρόνο υπό το εμπορικό σήμα του ισραηλινού brand, καθώς και η διαχείριση του Leonardo Crystal Cove στον Πρωτάρι. Είναι σημαντική επίσης, το γεγονός ότι η εταιρεία προσανατολίζεται στην προσφορά τουριστικών υπηρεσιών ολόχρονα και όχι μόνο την καλοκαιρινή περίοδο.

Εκκρεμεί το NYX Λευκωσίας

Στο συρτάρι –μέχρι νεωτέρας– φαίνεται ότι παραμένει η περίπτωση του NYX Λευκωσίας. Οι πληροφορίες αναφέρουν ότι ενδεχομένως οι εργασίες για ανέγερση της νέας μονάδας ξεκινήσουν το 2024, ωστόσο δεν υπάρχει επίσημη απόφαση. Πρόκειται για μονάδα η οποία επρόκειτο να λειτουργήσει αρχικά μέσα στο 2021. Λόγω της πανδημίας τα πλάνα άλλαξαν και ήθελαν την έναρξη εργασιών μέσα στο 2022 και το άνοιγμα του ξενοδοχείου τον Μάρτιο του 2023. Ωστόσο, οι διαδικασίες δεν έχουν προχωρήσει και δεν φαίνεται να είναι αυτή τη στιγμή στις προτεραιότητες της εταιρείας να προχωρήσουν. Υπενθυμίζεται ότι η συνολική επένδυση για το NYX στη Μα-

Ζητούμενο είναι η προσφορά τουριστικών υπηρεσιών ολόχρονα και όχι μόνο την καλοκαιρινή περίοδο, επισημαίνεται από πλευράς της εταιρείας.

καρίου υπολογίζεται στα 30 εκατ. ευρώ –εκ των οποίων τα 6,7 εκατ. αφορούν την αγορά του τεμαχίου. Βάσει του προηγούμενου προγραμματισμού, θα επρόκειτο για μονάδα 14 ορόφων και δυναμικότητας 198 δωματίων. Είναι γεγονός ότι η λειτουργία μιας ξενοδοχειακής μονάδας, έστω και μεταγενέστερα, θα δώσει σημαντική ενίσχυση και θα τονώσει την επισκεψιμότητα στο κέντρο της Λευκωσίας –και όχι μόνο– αφού είναι επίσης γεγονός ότι η πρωτεύουσα υστερεί σε αριθμό ποιοτικών τουριστικών καταλυμάτων έναντι άλλων περιοχών. Στο μεταξύ η εταιρεία κλείνει το μάτι και στην Ελλάδα. Ήδη λειτουργεί το NYX Athens, βρίσκονται σε εξέλιξη οι εργασίες για το NYX Θεσσαλονίκης το οποίο θα ολοκληρωθεί περί τα τέλη του 2024, ενώ προσθέτει νέες μονάδες σε Ναύπλιο και Ρόδο.

Το ξενοδοχείο στο Λατοί

Χθες δημοσιεύθηκε η έγκριση της Περιβαλλοντικής Αρχής για το Leonardo Club στο Λατοί. Πρόκειται για ανέγερση οικοδομής αποτελούμενης από οργανωμένα διαμερίσματα –272 κλίνες, με κοινόχρηστους χώρους. Συνολικά η ανάπτυξη θα αποτελείται από 18 τμήματα, 11 από τα οποία θα είναι τουριστικής χρήσης, πέντε δημόσιας χρήσης, ένα σημείο ελέγχου και το άλλο αποτελεί χώρο αθλοπαιδιών με υπόγειο υποστηρικτικό χώρο, στο Δήμο Πόλεως Χρυσοχούς. Σύμφωνα με τους αρχιτέκτονες του έργου προτείνεται συνολικό εμβαδόν κάλυψης 6.477,55 m2 και συνολικό εμβαδόν δόμησης 7.750 m2. Θα προσφέρονται συνολικά 136 δωμάτια, εκ των οποίων 11 θα είναι για ΑΜΕΑ. Το κάθε δωμάτιο αναμένεται να περιέχει 2 κλίνες και συνολικά η προτεινόμενη ανάπτυξη θα μπορεί να φιλοξενεί 272 επισκέπτες. Στους χώρους της ανάπτυξης θα λειτουργεί εστιατόριο, pool bar, snack bar και παγωταρία. Θα υπάρχουν επίσης εμπορικές και γραφειακές εγκαταστάσεις, γυμναστήριο, χώρος παιχνιδιών και αποθηκευτικός χώρος. Συνολικά θα διαθέτει 12 πισίνες (παιδική πισίνα και πισίνα spa). Για τις ανάγκες του κτιρίου προτείνεται να δημιουργηθούν 215 χώροι στάθμευσης, εκ των οποίων οι 9 είναι για ΑΜΕΑ. Επιπλέον, οι αρχιτέκτονες προτείνουν την κατασκευή 12 χώρων στάθμευσης ποδηλάτων, καθώς και χώρους στάθμευσης για ταξί και λεωφορεία. Σύμφωνα με τους μελετητές του έργου, για σκοπούς εξοικονόμησης ενέργειας, θα γίνει κάλυψη του κελύφους των κτιρίων με θερμοπρόσοψη και σε όλες τις οροφές των κτιρίων θα γίνει εγκατάσταση φωτοβολταϊκών πλασίων. Θα γίνει ακόμη, χρήση θερμομονωτικών κουφωμάτων αλουμινίου και διπλών υαλοστασίων. Το έργο αναμένεται να είναι Ενεργειακής Κατηγορίας Α.

ΑΡΘΡΟ / Του ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

Νέες αβεβαιότητες στον τουρισμό

Στη συγκυρία που διανύουμε αναδιαμορφώνεται το μέλλον του παγκόσμιου τουρισμού. Οι διασφαλούμενες κρίσεις των τελευταίων χρόνων και οι μεγάλες προκλήσεις που αναδύονται μέσα από αυτές πυροδοτούν ακατάπαυστα νέες ανάγκες και νέες τάσεις στην παγκόσμια αγορά. Γι' αυτό και το κλειδί της τουριστικής εξέλιξης είναι η γρήγορη και αποτελεσματική προσαρμογή στα χαρακτηριστικά μιας νέας εποχής.

Βιώσαμε το μέγεθος των προκλήσεων. Και είναι τέτοιο που κανένας δεν μπορεί να αντεπεξέλθει μόνος του. Οι απαντήσεις μας μπορούν να είναι μόνο ευρωπαϊκές. Το ζήσαμε με την πανδημία και τις ευρωπαϊκές πολιτικές που απαιτήθηκαν τόσο σε υγειονομικό όσο και σε οικονομικό επίπεδο. Χάρη στις πολιτικές αυτές μπορούμε σήμερα να μιλάμε για επιστροφή στην τουριστική κανονικότητα. Με νέες αβεβαιότητες όμως. Όπως η εκτίναξη του ενεργειακού κόστους και η εκ νέου ανάγκη για κοινή ευρωπαϊκή απάντηση προκειμένου να αντιμετωπιστεί από νοικοκυριά και επιχειρήσεις. Όπως η κλιματική αλλαγή, καθώς βγαίνουμε από ένα καλοκαίρι που είδαμε τη Μεσόγειο να φλέγεται. Η επούλωση των πληγών όπως και η

Η επούλωση των πληγών όπως και η θωράκιση των δομών πολιτιστικής προστασίας έχουν ευρωπαϊκή σφραγίδα.

θωράκιση των δομών πολιτιστικής προστασίας έχουν ευρωπαϊκή σφραγίδα και έχουν κρίσιμη σημασία για τον τουρισμό του ευρωπαϊκού Νότου.

Την ίδια στιγμή, η Ε.Ε. διαμορφώνει τα χρηματοδοτικά εργαλεία για να απαντηθούν κρίσιμα μεγάλα ζητούμενα. Όπως είναι η βιωσιμότητα, η αειφορική διαχείριση του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου μας. Ο ψηφιακός μετασχηματισμός και ο συγχρονισμός με τις επαναστατικές αλλαγές που φέρνει σε όλες τις ανθρώπινες δραστηριότητες η 4η Βιομηχανική Επανάσταση. Και ασφαλώς το μεγάλο κοινό ευρωπαϊκό πρόβλημα της προσέλκυσης του κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού. Επιπλέον, η Ε.Ε. είναι αυτή που με νομοθετικές πρωτοβουλίες εισάγει πλαίσια, κανόνες και ρυθμίσεις για ένα ευρύ φάσμα κρίσιμων ζητημάτων όπως είναι η οικονομία διαμοιρασμού, οι αθέμιτες και καταχρηστικές πρακτικές από online

Η Ε.Ε. διαμορφώνει τα χρηματοδοτικά εργαλεία για να απαντηθούν κρίσιμα μεγάλα ζητούμενα. Όπως είναι η βιωσιμότητα, η αειφορική διαχείριση του φυσικού και πολιτισμικού κεφαλαίου μας.

πλατφόρμες, η ανταλλαγή φορολογικών δεδομένων για τη διαφάνεια των συναλλαγών, τα δικαιώματα των καταναλωτών τουριστών, κ.λπ.

Είναι προφανές λοιπόν πως το μέλλον του ευρωπαϊκού τουρισμού περνάει από τις Βρυξέλλες. Σε αυτή τη συγκυρία τεκτονικών αλλαγών για την ευρωπαϊκή φιλοξενία, στρατηγική προτεραιότητα για τη HOTREC είναι να εκπροσωπεί αποτελεσματικά και υπεύθυνα τις επιχειρήσεις του κλάδου, προκειμένου να αντιμετωπίσουν με επιτυχία όλα αυτά τα μεγάλα ζητήματα.

Συμμετέχουμε ενεργά στον ευρωπαϊκό δημόσιο διάλογο με θέσεις και τεκμηριωμένα δεδομένα και είμαστε σε διαρκή διαβούλευση με τα θεσμικά όργανα, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η φιλοξενία αποτελεί ένα μεγάλο συγκριτικό πλεονέκτημα για την ευρωπαϊκή οικονομία, με 12 εκατομμύρια εργαζόμενους σε πάνω από 2.000.000 επιχειρήσεις.

Το μέλλον που καλούμαστε να διαμορφώσουμε δεν αφορά κάποιες επιχειρηματικές ελίτ. Το 90% των ευρωπαίων επιχειρησίων του κλάδου είναι μικρού και μεσαίου μεγέθους ξενοδοχεία εστιατόρια και καφέ. Όπως συμβαίνει και στην Ελλάδα, η φιλοξενία είναι η

ραχοκοκαλιά της μικρομεσαίας επιχειρηματικότητας στην Ευρώπη. Γι' αυτό και σε όλες τις επαφές μας τονίζουμε την ανάγκη να διασφαλιστούν πόροι και όροι προκειμένου να υποστηριχθούν και να μη μείνι κανένας πίσω σε αυτή την πορεία προς το μέλλον.

Αυτά ακριβώς τα ζητήματα που θα διαμορφώσουν το μέλλον του ευρωπαϊκού, άρα και του ελληνικού, τουρισμού μέσα από τις ευρωπαϊκές πολιτικές, θα βρεθούν και στο επίκεντρο της συνεδρίασης της εκτελεστικής επιτροπής της HOTREC (ExCom Meeting) που θα πραγματοποιηθεί την επόμενη εβδομάδα στην Αθήνα. Το μήνυμά μας είναι σαφές και καθαρό.

Ο τουρισμός δεν είναι ένα παιχνίδι «κερδίζω - χάνεις», είναι «win - win» και αμοιβαίο όφελος. Γι' αυτό ενώνουμε δυνάμεις και προτάσσουμε τη συνεργασία όλων, προκειμένου ο ευρωπαϊκός τουρισμός να συνεχιστεί με τρόπο βιώσιμο να αποτελεί σταθερό πυλώνα ανάπτυξης, ευημερίας και κοινωνικής συνοχής.

Ο κ. Αλέξανδρος Βασιλικός είναι πρόεδρος του Ξενοδοχειακού Επιμελητηρίου Ελλάδος και της HOTREC (Ευρωπαϊκή ένωση Ξενοδοχείων, εστιατορίων και καφέ).

Επιθέσεις ρατσισμού με τουριστικές προεκτάσεις

Μας ανησυχούν τα περιστατικά βίας δηλώνει ο Κ. Κουμής
– Δωρεάν διακοπές στους τουρίστες-θύματα της επίθεσης

Της ΜΑΡΙΑΣ ΗΡΑΚΛΕΟΥΣ

Πριν από δύο μήνες αντιπροσωπεία του υπουργείου Τουρισμού, με επικεφαλής τον υφυπουργό, επισκέφθηκε τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Στόχος ήταν η διερεύνηση των τουριστικών προοπτικών της συγκεκριμένης γεωγραφικής αγοράς και η ενδυνάμωση των σχέσεων της συνεργασίας, με απώτερο στόχο την αύξηση των τουριστικών ροών από την περιοχή. Είναι κάτι που έχει τονιστεί μάλιστα επανειλημμένα ότι η αγορά της Μέσης Ανατολής έχει ισχυρή προοπτική ανάπτυξης για τον τουρισμό της Κύπρου.

Κυρίως, δε, μετά τη λειτουργία του καζίνο City of Dreams Mediterranean στη Λεμεσό, το οποίο θεωρείται ότι πρόκειται για προϊόν που δύναται να προσελκύσει μεγαλύτερους αριθμούς τουριστών από τις συγκεκριμένες αγορές.

Το ερώτημα που τίθεται πλέον, μετά τα γεγονότα που εκτυλίχθηκαν τις προηγούμενες

στο εξωτερικό. Ο υφυπουργός ανέφερε ότι δεν εισέπραξε ο ίδιος ανησυχία κατά τις επαφές του με αραβικές αγορές. «Έχουμε διευρυνήσει το θέμα από τη στιγμή που μάθαμε ότι πρόκειται για τουρίστα, μιλήσαμε με τον πρέσβη της συγκεκριμένης χώρας.

Πρόθεση του υφυπουργείου Τουρισμού, όπως ανέφερε, είναι να προσφέρει στον συγκεκριμένο να απολαύσει τις διακοπές του ξανά στην Κύπρο με στην παρέα του. «Θα τους καλέσουμε στην Κύπρο και θα τους φιλοξενήσουμε». Τόνισε ωστόσο ότι η Κύπρος

Πέραν των 300 χιλιάδων τουριστών από αγορές της Ανατολικής Μεσογείου και της Μέσης Ανατολής έφτασαν στην Κύπρο φέτος την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου.

είναι και παραμένει ασφαλής προορισμός και πως αυτά τα περιστατικά είναι μεμονωμένα. Το εν λόγω περιστατικό ήρθε στο φως μετά από ανάρτηση του γενικού διευθυντή του υπουργείου Εξωτερικών Κυριάκου Κούρου στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο οποίος ανέφερε ότι έγινε δέκτης διαβήματος από πρέσβη αραβικής χώρας, αφού αριθμός πολιτών του, αθώοι επισκέπτες στην χώρα μας, ήταν ανά-

**Ο υφυπουργός ανέφερε
ότι δεν έγινε δέκτης ανησυχιών
κατά τις επαφές του με αραβικές
αγορές μετά το περιστατικό.**

μεσα στα θύματα των επεισοδίων στη Λεμεσό, ένας εξ αυτών αρκετά σοβαρά. Μετά το περιστατικό η ομάδα τουριστών διέκοψαν τις διακοπές τους και αναχώρησαν εσπευσμένα από την Κύπρο. Πέραν του συγκεκριμένου περιστατικού, τις τελευταίες ώρες η Κύπρος φιγουράρει σε ξένα μέσα ενημέρωσης για την καταγγελία τουρίστριας από την Βρετανία για ομαδικό βιασμό της από ομάδα Ισραηλινών τουριστών, με το περιστατικό να είναι υπό διερεύνηση.

Πάνω από 300 χιλιάδες

Είναι γνωστό ότι πρόκειται για αγορές στις οποίες η Κύπρος επιχειρεί άνοιγμα ενώ, σύμφωνα με το υφυπουργείο, φέτος τα αποτελέσματα αφίξεων είναι ήδη αυξημένα σε σχέση με πέρσι. Ας δούμε τους αριθμούς αφίξεων από τις αγορές της Μέσης Ανατολής και της Ανατολικής Μεσογείου (Λίβανος, Αίγυπτος, Ισραήλ, Ιορδανία, Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, Μπαχρέιν, Κουβέιτ, Κατάρ, Αρμενία κ.ο.κ.).

Σύμφωνα με την Στατιστική Υπηρεσία, οι αφίξεις περιηγητών από τις εν λόγω αγορές την χρονική περίοδο Ιανουαρίου-Ιουλίου του 2023 ανήλθαν σε 329 χιλιάδες. Οι υψηλότεροι αριθμοί καταγράφονται από το Ισραήλ με τις αφίξεις να ανέρχονται σε 236 χιλιάδες. Ακολουθεί η αγορά του Λιβάνου με 23 χιλιάδες επισκέπτες και 13.338 οι αφίξεις από Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα.

Σύμφωνα με τον υφυπουργό Τουρισμού, οι αριθμοί από τις εν λόγω αγορές έχουν ενισχυθεί σημαντικά σε σχέση με προηγούμενες χρονιές. Βεβαίως, όμως, η θετική πορεία των αφίξεων ενδεχομένως να διαφοροποιηθεί στην περίπτωση που η Κύπρος δεν θεωρείται πλέον ως ασφαλής προορισμός.

The Best Bank in Cyprus.

EUROMONEY
AWARDS FOR EXCELLENCE
2023
CYPRUS
BEST BANK

Leap ahead

Bank of Cyprus

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΚΡΕΓΚ ΣΤΕΡΑΙΝΓΚ, ΛΑΙΣ ΓΚΑΕΝΤΧΙΑ και ΤΖΑΝΑ ΠΑΝΤΟΥΥ / BLOOMBERG

Κίνδυνος στασιμοπληθωρισμού στην Ευρώπη

Ο εφιάλτης για τους Ευρωπαίους ηγέτες ότι οι οικονομίες τους θα «παγώσουν» από τις επιπτώσεις του πληθωρισμού δεν πρόκειται να εξαφανιστεί. Οι αρμόδιοι αξιωματούχοι σε Φρανκφούρτη και Λονδίνο βρίσκονται ενώπιον ολόενα και περισσότερων στοιχείων ότι η ανάπτυξη κλονίζεται και οι τιμές καταναλωτή παραμένουν εκτός ελέγχου, ενώ επανακάμπτουν μετά το θερινό διάλειμμα, ώστε να επανεκτιμήσουν εάν οι κινήσεις τους επί των επιτοκίων είναι αποτελεσματικές.

Οι ειδήσεις προκάλεσαν απογοήτευση κι έτσι οι επενδυτές επικεντρώθηκαν και πάλι στις ανησυχίες που είχαν στοιχειώσει τα στελέχη των υπουργείων Οικονομικών και Οικονομίας το 2022. Κι αυτές αφορούσαν το εάν το φάσμα του στασιμοπληθωρισμού πλανάται και πάλι πάνω από τη Γηραιά Ηπειρο. Οι διοικητές και πρόεδροι των κεντρικών τραπεζών γνωρίζουν πολύ καλά, ακόμη κι αν δεν το λένε δυνατά, ότι ο πονοκέφαλος της παραπαιούσας ανάπτυξης και του αδυσώπητου πληθωρισμού, που μαστίγζε τη διεθνή οικονομία κατά τη δεκαετία του 1970, μεταφράζεται σε σωρεία προβλημάτων.

Κι αυτό ισχύει ακόμη και στην περίπτωση της ήπιας μορφής στασιμοπληθωρισμού. «Η Ευρωζώνη έχει κολλήσει στον στασιμοπληθωρισμό και δεν πρόκειται να απεγκλωβιστεί σύντομα», είχε χαρακτηριστικά δηλώσει ο Κά-

Οι προοπτικές της οικονομίας χειροτερεύουν, ενώ ο πληθωρισμός παραμένει υψηλός.

στέν Τζούνιους, προϊστάμενος οικονομολόγος στην Bank J. Safra Sarasin στη Ζυρίχη. «Στο Ηνωμένο Βασίλειο, δε, όλα πάνε στραβά». Τα τελευταία δεδομένα δείχνουν ότι στην Ευρωζώνη η αύξηση των τιμών εδραιώθηκε πάνω από το 5% και στη συνέχεια οι παράγοντες των αγορών στοιχημάτισαν ότι τα επιτόκια θα αυξηθούν στην προσεχή συνεδρίαση της ΕΚΤ. Το δίλημμα διατυπώθηκε από την αξιωματούχο της Τράπεζας Ιζαμπέλ Σνάμπελ και αρμόδια για τις αγορές, η οποία παραδέχθηκε

ότι οι προοπτικές της οικονομίας της Ευρωζώνης χειροτερεύουν, ενώ ο πληθωρισμός παραμένει πεισματικά υψηλός.

Με τις ίδιες λέξεις μίλησε και ο προϊστάμενος οικονομολόγος της Τράπεζας της Αγγλίας Χιου Πιλ, ώστε να μπορέσει να περιγράψει τα επίπεδα της βασικής αύξησης των τιμών καταναλωτή στο Ηνωμένο Βασίλειο, ενώ προειδοποίησε, επίσης, τους συναδέλφους του να μην προκαλέσουν «περιττή ζημία» στην οικονομία. Είχαν προηγηθεί στο πλαίσιο του συνεδρίου του Τζάκσον Χόουλ στο Κάνσας Σιτι οι δηλώσεις του Ζερόμ Πάουελ της Fed και της ομολόγου του, Κριστίν Λαγκάρντ, της ΕΚΤ, ότι ύστερα από ένα χρόνο και πλέον με πολιτική νομισματικής σύφραξης, ο πληθωρισμός εξακολουθεί να είναι πολύ υψηλός. Η τρέχουσα συγκυρία επαναφέρει στη μνήμη τη σύνοδο των αξιωματούχων των υπουργείων Οικονομίας και των επικεφαλής των κεντρικών τραπεζών πέρυσι τον Μάιο στο πλαίσιο του G7, όταν στη σκιά της ρωσικής εισβολής στην Ουκρανία συζητήσαν πιθανές διεξόδους από τα σενάρια στασιμοπληθωρισμού.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΣΑΡΑΝΓΚ ΣΙΝΤΟΠΕ* / THE NEW YORK TIMES

Η Ουάσιγκτον δεν μπορεί πλέον να αγνοεί την ομάδα των BRICS

Επί μία δεκαετία και πλέον, οι Ηνωμένες Πολιτείες αγνόησαν εντελώς τις BRICS, που συναπαρτίζονται από τη Βραζιλία, τη Ρωσία, την Ινδία, την Κίνα και τη Νότια Αφρική. Στη Δύση οι πολιτικοί σχολιαστές τις περιέγραψαν σε μεγάλο βαθμό είτε ως σπατάλη των κινεζικών προσπαθειών να κυριαρχήσουν στον παγκόσμιο νότο είτε ως μια ομάδα, που πιο πολύ μιλάει παρά πράττει. Ένας τέτοιος εφησυχασμός σήμερα δεν δείχνει τόσο βάσιμος. Στην πρόσφατη σύνοδο κορυφής στο Γιοχάνεσμπουργκ οι BRICS προσκάλεσαν στους κόλπους τους ακόμη έξι κράτη—Αργεντινή, Αίγυπτο, Αιθιοπία, Ιράν, Σαουδική Αραβία και Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα. Η αδιαφορία έδωσε τη θέση της στην έκπληξη, αν και οι BRICS δεν θα κυβερνήσουν ποτέ τον κόσμο ούτε θα αντικαταστήσουν το διεθνές σύστημα υπό την ηγεσία των ΗΠΑ. Θα ήταν λάθος, όμως, να αγνοήσουμε τη σημασία τους. Η επέκτασή τους είναι ένας αναμφισβήτητος δείκτης της δυσαρέσκειας για την παγκόσμια τάξη πραγμάτων, καθώς και της φιλοδοξίας τους να βελτώσουν τη θέση τους σε αυτήν. Αναφορικά με

την Αμερική, της οποίας η επιρροή εξασθενεί, η εξέλιξη ισοδυναμεί με μια ανεπαισθητα σημαντική πρόκληση και μια ευκαιρία. Η παγκόσμια κυριαρχία της Αμερικής, ασφαλώς, υποστηρίζεται από τεράστιες στρατιωτικές δαπάνες, ένα δικτυωτό σύστημα και εκατοντάδες μακρινές στρατιωτικές βάσεις. Ένας διευρυμένος συνασπισμός των BRICS θα προκαλέσει την Ουάσιγκτον σε τρεις βασικούς τομείς: τους παγκόσμιους κανόνες, τον γεωπολιτικό ανταγωνισμό και τη διαπεριφερειακή συνεργασία. Από την κατάρρευση της Σοβιετικής Ένωσης το 1991 και παρά τις καταστροφικές επεμβάσεις στο Ιράκ και το Αφγανιστάν, η Αμερική εξακολουθεί να θεωρείται η φωνή των αξιών της ελευθερίας και της δημοκρατίας παντού. Δεν είναι τυχαίο το ότι η κυβέρνηση Μπάιντεν ισχυρίζεται επανειλημμένως ότι ο κόσμος είναι χωρισμένος μεταξύ δημοκρατικών χωρών που ακολουθούν κανόνες και αυταρχικών καθεστώτων που παραβιάζουν τους κανόνες.

Αυτό το πλαίσιο, ωστόσο, έχει ήδη εν μέρει απαξιωθεί από την ίδια την Ουάσιγκτον, που αγκαλιάζει αυταρχικές κυ-

βερνήσεις. Ένας μεγαλύτερος συνασπισμός των BRICS θα επέφερε ακόμη ένα χτύπημα. Από τα 11 κράτη, που θα αποτελούσαν τη διευρυμένη ομάδα, τέσσερα μπορούμε να πούμε ότι είναι δημοκρατικά, τέσσερα έχουν αυταρχικό καθεστώς, δύο είναι μοναρχίες και ένα διατηρεί θεοκρατικό καθεστώς. Επιπλέον, η διευρυμένη ομάδα θα περιλαμβάνει δύο ζευγίη σκληρών αντιπάλων—την Ινδία και την Κίνα, τη Σαουδική Αραβία και το Ιράν—, καθώς και το ζεύγος της Αιγύπτου και της Αιθιοπίας. Η κοινή συμμετοχή στις BRICS από μόνη της δεν θα λύσει τα σοβαρά προβλήματα τους, αλλά θα δημιουργήσει μοναδικές ευκαιρίες για συνομιλίες μεταξύ κρατών, που αντιπαθούν τον ένα το άλλο, σε ένα σχετικά ασφαλές πολυμερές περιβάλλον. Ιστορικά η Ουάσιγκτον εκμεταλλεύεται για ιδιον όφελος τον δικασμό. Μειώνοντας τη δυσπιστία μεταξύ των χωρών, οι BRICS θα μπορούσαν να βοηθήσουν στη διαχείριση αυτών των μη υγιών σχέσεων.

* Διευθυντής του προγράμματος του παγκόσμιου Νότου στο Ινστιτούτο Κούνιαν.

Σκηνικό κατακλυσμού στον νομό Μαγνησίας

Μεγάλες καταστροφές στην Ελλάδα από τον πρωτοφανή όγκο βροχής της κακοκαιρίας «Daniel», η οποία θα συνεχιστεί και σήμερα

Αποστολή στον ΒΟΛΟ

ΔΗΜΗΤΡΑ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ

«**Ε**χουμε να δούμε τέτοια καταστροφή 70 χρόνια. Ποτάμι και πεζοδρόμιο έχουν γίνει ένα», λένε κάτοικοι που στέκονται στην οδό Αναπαύσεως, λίγα μέτρα μακριά από τον χείμαρρο Κραυσίδωνα, που υπερχειλίζει οδηγώντας σε κατάρρευση της γέφυρας πάνω από το ποτάμι. Ο

Βόλος ζει στιγμές μεγάλης καταστροφής λόγω των πλημμυρικών φαινομένων που προκαλεί η κακοκαιρία «Daniel». Σύμφωνα με τους κατοίκους της Νέας Ιωνίας, η συγκεκριμένη περιοχή έχει αποκλειστεί από το κέντρο της πόλης και την παραλία λόγω της υπερχειλίσης του ποταμού. «Αρχισε να βρέχει το βράδυ της Δευτέρας, αλλά τις πρωινές ώρες της Τρίτης η βροχή δυνάμωσε και η κατάσταση έγινε απελ-

πιστική», δηλώνει στην «Κ» μια παρέα κατοίκων που έχουν συγκεντρωθεί στο «Καφενείο του Νικίτα» στην οδό Ευφραιμίδου, στη Νέα Ιωνία. Είναι από τα λίγα μέρη με ηλεκτρικό ρεύμα – σε πολλά σημεία της περιοχής το ρεύμα κόπηκε από τις 12 το μεσημέρι.

Οι δρόμοι παρουσιάζουν εικόνα χάους. Οι περισσότεροι είναι πλημμυρισμένοι και είναι σχεδόν αδύνατον να τους δια-

σχίσει αυτοκίνητο. Κάδοι σκουπιδιών, φερτά υλικά, αλλά και αυτοκίνητα, κολυμπούν. Οχήματα της Πολιτικής Προστασίας της Περιφέρειας και του δήμου, αλλά και εταιρειών οδικής βοήθειας προσπαθούν να παρέχουν κάθε δυνατή βοήθεια, ενώ κάτοικοι με σκουπίτζυλα και φαράσια αγωνίζονται να ξεβουλώσουν τα φρεάτια. Πολλοί διαμαρτύρονταν στην «Κ» για το ότι δεν έγινε καμία συ-

σιαστική προετοιμασία μολονότι είχαν προειδοποιήσει οι μετεωρολόγοι. Άλλοι υποστηρίζουν ότι καλούσαν επανειλημμένως την Πυροσβεστική, όταν τα νερά πλησίαζαν στα ισογεία τους, αλλά έπαιρναν λάθος οδηγίες ή δεν μπορούσαν να πιάσουν γραμμή. Μέσα σε συνθήκες χάους οι κάτοικοι –υπακούοντας σε μεγάλο βαθμό τις οδηγίες να παραμείνουν στις οικίες τους– τοποθετούσαν τσουβάλια

σε καίριες θέσεις προκειμένου να προφυλάδουν τις περιουσίες του. Άλλοι ανησυχούσαν για συγγενείς και φίλους, που βρίσκονταν στις περιοχές όπου το νερό έφτανε στο ένα μέτρο. «Τι νύχτα θα ακολουθήσει, Θεέ μου; Τη μέρα βλέπουμε τουλάχιστον τι γίνεται έξω», λένε, γνωρίζοντας πως οι μετεωρολογικές προγνώσεις μιλούν για ακόμα ένα δύσκολο 24ωρο στην περιοχή τους.

Ένας νεκρός, αγνοούμενοι και πολλοί αποκλεισμένοι

Της ΤΑΝΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΠΟΥΛΟΥ

Ανυπολόγιστες είναι οι καταστροφές στη Μαγνησία, ενώ η κακοκαιρία συνεχίζεται και το φαινόμενο προχωράει και σε άλλες περιοχές. Χιλιάδες πολίτες έχουν βρεθεί σε πρωτόγνωρες συνθήκες να παλεύουν να σώσουν τη ζωή τους, εγκαταλείποντας περιουσίες και αυτοκίνητα, στον περιφερειακό δρόμο αλλά και στην πόλη του Βόλου, καθώς και σε Νέα Ιωνία, Αγριά, Σταγιάτες. Ένας άνθρωπος έχασε τη ζωή του στον Βόλο, ενώ σύμφωνα με την αστυνομία ένας άνθρωπος αγνοούνταν στον Βόλο και ζευγάρι Αυστριακών στο Πήλιο, αν και ανεπιβεβαίωτες μέχρι αργά χθες το βράδυ πληροφορίες έκαναν λόγο για συνολικά πέντε αγνοούμενους. Πολλά χωριά στο Πήλιο (Χόρτο, Μπλίνα, Κάλαμο, Τσαγκαράδα, Αη Γιάννης, Αργαλαστή) έχουν υποστεί τεράστιες ζημιές και παραμένουν αποκλεισμένα. Χείμαρροι υπερχειλίζουν, δρόμοι άνοιξαν στη μέση, γέφυρες έπεσαν, παραλίες γέμισαν με αυτοκίνητα που παρασύρθηκαν από τη δύναμη του νερού. Οι μετεωρολόγοι είχαν προειδοποιήσει για τη μεγαλύτερη βροχόπτωση που έχει συμβεί ποτέ στην Ελλάδα. Μόνο η Ζαγορά έχει ξεπεράσει τα 500 χιλιοστά βροχής σε μια ημέρα, όταν το επίπεδο ύψους βροχής στην Αθήνα είναι περίπου 400 χιλιοστά. Ωστόσο ακόμη και έτσι το μέγεθος των καταστροφών τρομάζει, ενώ πολλά είναι τα ερωτήματα σε σχέση με το πώς και πόσο μπορούμε να οχυρωθούμε απέναντι σε φαινόμενα που έχουν ακραίο χαρακτήρα, ή στο εξής θα είμαστε έρμια όσον συμβαίνουν.

Καθώς οι μετεωρολόγοι είχαν προειδοποίησε με πολλαπλές ανακοινώσεις για τη μεγάλη ένταση των φαινομένων, η Πολιτική Προστασία έχει ζητήσει από τους δημάρχους και περιφερειάρχες να

ενημερώσουν εγκαίρως τους πολίτες. Πηγές του υπουργείου Εσωτερικών ανέφεραν ότι υπήρξαν ανακοινώσεις εκ μέρους των δημάρχων προκειμένου να ενημερωθούν οι πολίτες. Ωστόσο, ειδικά στο Πήλιο όπου υπάρχουν ακόμα τουρίστες και άνθρωποι που κάνουν διακοπές στα χωριά, «ήταν πολύ δύσκολο να έχουν απομακρυνθεί όλοι πριν ξεσπάσουν τα φαινόμενα», όπως εξηγεί τοπικός άρχοντας.

Στον Βόλο το νοσοκομείο γέμισε νερά. Στο κέντρο της πόλης όπου οι δρόμοι είχαν ροή ποταμού, βάθους πε-

Στο κέντρο του Βόλου οι δρόμοι είχαν ροή ποταμού, βάθους περισσότερο από ένα μέτρο, και πολλοί απεγκλωβίζονταν από τα κτίρια με φουσκωτές βάρκες.

ρισσότερο από ένα μέτρο, οι άνθρωποι απεγκλωβίζονταν από τα κτίρια με φουσκωτές βάρκες. Στον περιφερειακό δρόμο, όταν πλημμύρισε, αρκετοί εγκατέλειψαν τα αυτοκίνητά τους αναζητώντας μέρος να σταθούν με ασφάλεια. Αργά το απόγευμα εκκενώθηκε το γηροκομείο του Βόλου, το οποίο βρίσκεται στη συνοικία της Αγίας Παρασκευής κοντά στις όχθες του Κραυσίδωνα, καθώς είχε περικυκλωθεί από τα νερά και η παλιά ιπτερύγα κατέρρευσε.

Στο νότιο Πήλιο ο δήμαρχος Μιχάλης Μιτζικός με δυσκολία καταφέρνει να μιλήσει στο τηλέφωνο και ακόμη πιο δύσκολα να ακουστεί καθώς δίπλα του είναι εκκωφαντικός ο ήχος του νερού που τρέχει. Βρίσκεται στη μέση μιας προσπάθειας απεγκλωβισμού ανθρώπων.

Χείμαρροι υπερχειλίζουν, δρόμοι άνοιξαν στη μέση, γέφυρες έπεσαν, παραλίες γέμισαν με αυτοκίνητα που παρασύρθηκαν από τη δύναμη του νερού.

Όπως εξηγεί, «πγαίνουμε όπου υπάρχει κίνδυνος. Γιατί πολλοί είναι εγκλωβισμένοι στα ξενοδοχεία, για παράδειγμα, με την έννοια ότι δεν μπορούν να μετακινηθούν αλλά μπορούν να παραμείνουν εκεί. Δεν χρειάζονται βοήθεια». Χθες το πρωί σε παραλία στο νότιο Πήλιο εντοπίστηκαν Σέρβοι τουρίστες με το μαγιό, καθώς έκαναν αμέριμνοι το μπάνιο τους όταν ξέσπασε η κακοκαιρία. «Τους μεταφέραμε

στο δημαρχείο, τους δώσαμε ρούχα και ειδοποιήσαμε την πρεσβεία», τονίζει ο κ. Μιτζικός.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα είναι ότι τα χωριά του Πηλίου δεν μπορούν να επικοινωνήσουν μεταξύ τους, γιατί σε όλους τους δρόμους στο βουνό έχουν πέσει δέντρα και κολόνες της ΔΕΗ. Συνεργεία της περιφέρειας, του δήμου αλλά και ιδιώτες εργάζονται χθες για τον καθα-

Αυτοκίνητα που παρασύρθηκαν από τη δύναμη του νερού.

ρισμό σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες. «Για να πάμε στην Αργαλαστή δεν μπορούσαμε να περάσουμε μέσα από το χωριό και κάναμε τον γύρο», περιγράφει ο κ. Μιτζικός. Στα χωριά Ζαγορά και Μούρεσι είχαν γίνει κάποιες προετοιμασίες ευτυχώς. «Είχαμε αδειάσει τα δύο κάμπηγκ του δήμου και έτσι δεν κινδύνεψαν άνθρωποι. Αλλά οι καταστροφές είναι πολύ μεγάλες. Πάνε τα κάστανά, πάνε

τα μήλα μας, πάνε όλα τα αγροτικά μας», λέει ο δήμαρχος Παναγιώτης Κουτσόφτης. Ο κ. Ευάγγελος Χατζηκυριάκος, δήμαρχος Αλμυρού, βρίσκει σε ανοιχτή επικοινωνία με την Πολιτική Προστασία για να προλάβει τα χειρότερα. «Εχουμε έντονη βροχόπτωση αλλά υπάρχει προειδοποίηση για επιδείνωση των φαινομένων. Δεν πρέπει να γίνονται άσκοπες μετακινήσεις».

«Τέτοιο πράγμα δεν έχω ξαναδεί... ένα θα σας πω, αν έρθει προς τα εκεί, κλειστείτε στα σπίτια σας»

Της ΑΙΝΑΣ ΓΙΑΝΝΑΡΟΥ

Η Ελένη Ψυχούλη κοιτούσε έξω από το παράθυρό της αλλά δεν έβλεπε τίποτα. Ήταν εντελώς βέβαιη ότι το σπίτι της στον Πλατανιά του νότιου Πηλίου είχε μια μικρή αυλή, αλλά χθες δεν μπορούσε να τη δει. Ήταν ακόμα εκεί ή είχε παρασυρθεί από το νερό; Ξαν ο ουρανός να είχε ρίξει μια παχιά γκριζα κουρτίνα γύρω από το σπίτι, τόσο πολύ έβρεχε, με τέτοια μανία. «Δεν έχουμε ορατότητα ούτε στο ένα μέτρο», μας έλεγε στο τηλέφωνο, καταναλώνοντας λίγη ακόμα μπαταρία – το ρεύμα είχε κοπεί από νωρίς. «Ξαν να είμαστε στη θάλασσα». Κάθε σπίτι ένα νησί, αποκομμένο από τον γείτονα, τον συγγενή, τις αρχές. «Δεν μπορεί κανένας να έρθει να μας βοηθήσει», έλεγε η κ. Ψυχούλη.

Είχε βγει η θάλασσα στη στεριά ή είχε κυλήσει ολόκληρο το Πήλιο στο νερό; Υπήρχαν στιγμές που δεν μπορούσε να είσαι σίγουρος. Οινοποιοί στο ορεινό Πήλιο δεν μπορούσαν να προσεγγίσουν τα αμπέλια τους. Κάποιοι δεν είχαν ακόμα μαζέψει τα σταφύλια, ο κόπος τους παρασύρθηκε από τον χείμαρρο. Τα ποτάμια κατεβαζαν πλάκες που είχαν αποκολληθεί από τις αυλές. «Τα φαράγγια κατεβάζουν πολύ νερό και όλα καταλήγουν στις παραλίες», είπε στην «Κ» ο κ. Αλέξανδρος Λεβέντης, ιδιοκτήτης του ξενοδοχείου Κεντρικών στον Αη Γιάννη, προσπαθώντας να μας δώσει μια εικόνα της κατάστασης.

«Είχε πολύ καιρό να βρέξει, ήταν στεγνά. Όλη αυτή η ξεραίλα δεν μπορούσε να απορροφήσει τόσο νερό. Ερίξε πολύ νερό πάνω στο βουνό. Τα ξύλα μπορούσαν τις γωνίες, το νερό άρχισε να φεύγει από όπου μπορούσε. Τα ρεματάκια τα μικρά έγιναν ποτάμια και έπεσαν σε επικειρήσεις». Τις μεγαλύτερες ζημιές έχει υποστεί ένα ξενοδοχείο αριστερά στο λιμάνι και ένα εστιατόριο δίπλα στο φαράγγι. «Και από την άλλη μεριά το ποτάμι φούσκωσε και ανέβηκε

Μαρτυρίες κατοίκων στην «Κ» – «Πώς θα φτάσει βοήθεια στο ανατολικό Πήλιο; Το βουνό χωρίζεται σε φαράγγια και ποτάμια που κατεβαίνουν κάθετα».

στον δρόμο. Τα αυτοκίνητα στο πάρκινγκ μετακινήθηκαν, ένα έπεσε στο φαράγγι και έφυγε στη θάλασσα».

Ο κ. Λεβέντης ανησυχούσε χθες για την απομόνωση του χωριού από το υπόλοιπο Πήλιο. «Το θέμα είναι ότι δεν μπορούν να έρθουν ερπυστριοφόρα να βοηθήσουν τον κόσμο. Πώς θα φτάσει βοήθεια στο ανατολικό Πήλιο; Το βουνό χωρίζεται σε φαράγγια και ποτάμια που κατεβαίνουν κάθετα. Όλα τα χωριά στο ανατολικό πηλοκ έχουν διαφορετικούς δρόμους προς την παραλία. Για να αλλάξεις παραλία πρέπει να ανέβεις και

να ξανακατέβεις. Ούτε από τη θάλασσα είμαστε προσβάσιμοι...».

Από το πρωί οι επισκέπτες του ξενοδοχείου ρωτούσαν αν μπορούν να μετακινηθούν. Οι υπεύθυνοί τους έλεγαν πως όχι, δεν είναι ασφαλείς. Κάποιοι έμειναν αναγκαστικά ακόμα ένα βράδυ. «Πόσο ψυχραίμος να είσαι όταν έχεις παιδί και δεν μπορείς να πας ούτε μέχρι το Κέντρο Υγείας στη Ζαγορά; Λένε ότι και οι επόμενες δύο ημέρες θα είναι έτσι. Ο Θεός να μας φυλάει». Η κ. Ηρώ Πρώια που επίσης διατηρεί ξενώνα στον Αη Γιάννη, φοβήθηκε χθες όταν είδε τουρίστες να προσπαθούν να απεγκλωβίσουν τα αυτοκίνητά τους. «Ευτυχώς τους σταμάτησα εγκαίρως», λέει στην «Κ». «Όλοι είναι ασφαλείς στα δωμάτιά τους. Δεν έχουμε επικοινωνία με χωριανούς, δεν δουλεύουν κινητά, δεν δουλεύουν σταθερά, δεν έχει Ιντερνετ και έχει πέσει το ρεύμα». Ο δρόμος έξω από το ξενοδοχείο είναι ανοιχτός. «Και; Να πάει πού?».

Σε άλλα χωριά, όπως στις Μπλιές, δεν

είχε ούτε νερό. «Έχει περάσει λάσπη», λέει ο Γιώργος Λιάντος στην «Κ». Ο ίδιος περιέγραφε σε ανάρτησεις του χθες τα ξημερώματα στους φίλους του την κατάσταση: «Παιδιά, το τι ρίχνει αυτή τη στιγμή στο Πήλιο δεν λέγεται. Μιλάμε για φαινόμενο». Το ίδιο θα μας έλεγε χθες στο τηλέφωνο και ο Μιχάλης εκ των συνιδρυτών του καναλιού TechItSerious στο YouTube που ζει στον Βόλο. «Από τις αστραπές ήταν σαν να μη νύχτωσε ποτέ μέχρι το πρωί. Το πρωί διαπιστώσαμε μεγάλες πλημμύρες στο κέντρο. Αργότερα γέμισαν οι χείμαρροι που δεν ξεχειλίζουν ποτέ. Αλλά από ένα σημείο και μετά έβρεχε όλο και περισσότερο, με αποτέλεσμα όλοι οι δρόμοι του κέντρου να πλημμυρίσουν και να γεμίσουν χώμα και φερτά υλικά. Γέμισε λάσπη όλο το πολεοδομικό συγκρότημα του Βόλου, από Νέα Ιωνία μέχρι λιμάνι». Η απαγόρευση κυκλοφορίας τηρήθηκε έως ένα σημείο. «Ο κόσμος πήγε να σώσει τις περιουσίες του. Τι να κάνει, να μην πάει;». Δεκάδες ισόγεια κατστήματα γέμισαν λάσπη.

Η δημοσιογράφος Νανά Δαρειώτη για κακή της τύχη βρισκόταν στον Βόλο για ένα συνέδριο. Τελικά βρέθηκε ανταποκρίτρια σε εμπόλεμη ζώνη. «Κανείς μας δεν μπόρεσε να κοιμηθεί από τις βροντές χθες (σ.σ. προχθές)», μας είπε. Την άλλη μέρα επικείμενη να ψωνίσει τρόφιμα από το σούπερ μάρκετ απέναντι. «Όσο ήμουν μέσα έσκασε ο ποταμός και πλημμύρισε το ισόγειο. Το προσωπικό εξαφανίστηκε για να σώσει ό, τι γινόταν. Για να περάσω απέναντι σήκωσα το παντελόνι ως το γόνατο». Αποκλεισμένη στο αίθριο της, παρατηρούσε τους υπαλλήλους στο παρακείμενο διανομητικό κέντρο να κάνουν οκυρωματικά έργα, αυτοκίνητα να βουλιάζουν στη λάσπη, εικόνες από έργο καταστροφής.

Όπως θα μας έλεγε και η Ελένη Ψυχούλη, «είμαι 60 χρόνων, τέτοιο πράγμα δεν έχω ξαναδεί. Ένα θα σας πω, αν έρθει προς τα εκεί, κλειστείτε στα σπίτια σας».

ΑΡΘΡΟ Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ Τρολς

Το διαδίκτυο έχει αναδείξει μια σειρά ανθρώπων μέσω των λογαριασμών τους στα κοινωνικά δίκτυα. Αυτοί μπορεί να είναι καλοί στη δουλειά τους, μπορεί να είναι ακτιβιστές και το έργο τους να έχει γίνει γνωστό, μπορεί να είναι πολιτικοί όπου τα λεγόμενά τους είναι αρεστά, αλλά μπορεί να είναι και κάποιιοι που προσπαθούν να καταστρέψουν την υπόληψη άλλων ανθρώπων. Οι τελευταίοι είναι γνωστοί ως τα λεγόμενα «τρολς». Τα τρολς του διαδικτύου εμφανίζονται μέσα από ανώνυμα προφίλ και χρησιμοποιούν ως όχημα την αγένεια, την προπαγάνδα, και πολύ συχνά ψευδείς πληροφορίες για να δημιουργήσουν αναταραχή όχι μόνο στο διαδίκτυο αλλά και στην πραγματική ζωή. Τα κίνητρα των τρολς μπορεί να διαφέρουν αναλόγως συμφέροντος, αλλά συχνά συμπεριλαμβάνουν την ανάγκη για προσοχή και ικανοποίηση του εγωισμού τους. Τα τρολς μπορούν πολύ εύκολα να εξαπλώσουν ψευδείς ειδήσεις και να επηρεάσουν τη δημόσια συζήτηση χωρίς να φοβούνται για τυχόν επιπτώσεις νομικές ή άλλες, αφού κρύβονται πίσω από την ανωνυμία.

Οι επιπτώσεις όμως στην καθημερινότητα, εξαιτίας των τρολς στο διαδίκτυο, είναι σοβαρές. Η προπαγάνδα και οι ψευδείς πληροφορίες μπορούν να διαδοθούν με γρήγορο ρυθμό και να επηρεάσουν πολιτικές, κοινωνικές και οικονομικές αποφάσεις, όπως επίσης και να ξεσηκώσουν αντιδράσεις στην κοινωνία. Επιπλέον, η αγένεια και οι προσβολές μπορούν να προκαλέσουν ψυχολογική βλάβη στα θύματά τους αφού δεν διαφέρει σε τίποτα αυτή η συμπεριφορά από το γνωστό σε όλους μπουλινγκ.

Η αντιμετώπιση των τρολς απαιτεί προσοχή. Πολλές πλατφόρμες κοινωνικής δικτύωσης έχουν επιβάλει κανόνες, όμως απαιτείται η ενεργή συμμετοχή των χρηστών για να αντιμετωπιστούν τα τρολς. Το μεγαλύτερο πρόβλημα το συναντάμε στο τουίτερ το οποίο λειτουργεί ως ένα διαδικτυακό «καφενείο» με καθοδηγούμενες φωνές να επικρατούν πολλές φορές της κοινής λογικής. Γι' αυτό λοιπόν η εκπαίδευση για την αναγνώριση των ψευδών πληροφοριών και ειδήσεων είναι ζωτικής σημασίας για την προστασία του διαδικτυακού κόσμου και της προσωπικότητας των χρηστών.

Γενικά, τα τρολς αποτελούν μια σοβαρή απειλή για τον ψηφιακό κόσμο και τη δημόσια συζήτηση. Είδαμε τι έγινε στην Αμερική και τις εκλογές του 2016 από την επίθεση Ρωσικών τρολς όπου έφεραν το χάος. Η αντιμετώπισή τους απαιτεί συλλογική προσπάθεια από τους χρήστες και τις πλατφόρμες, για να διατηρηθεί το διαδίκτυο ένας ασφαλής και «υγιής» χώρος για όλους.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επικειρήσεων.

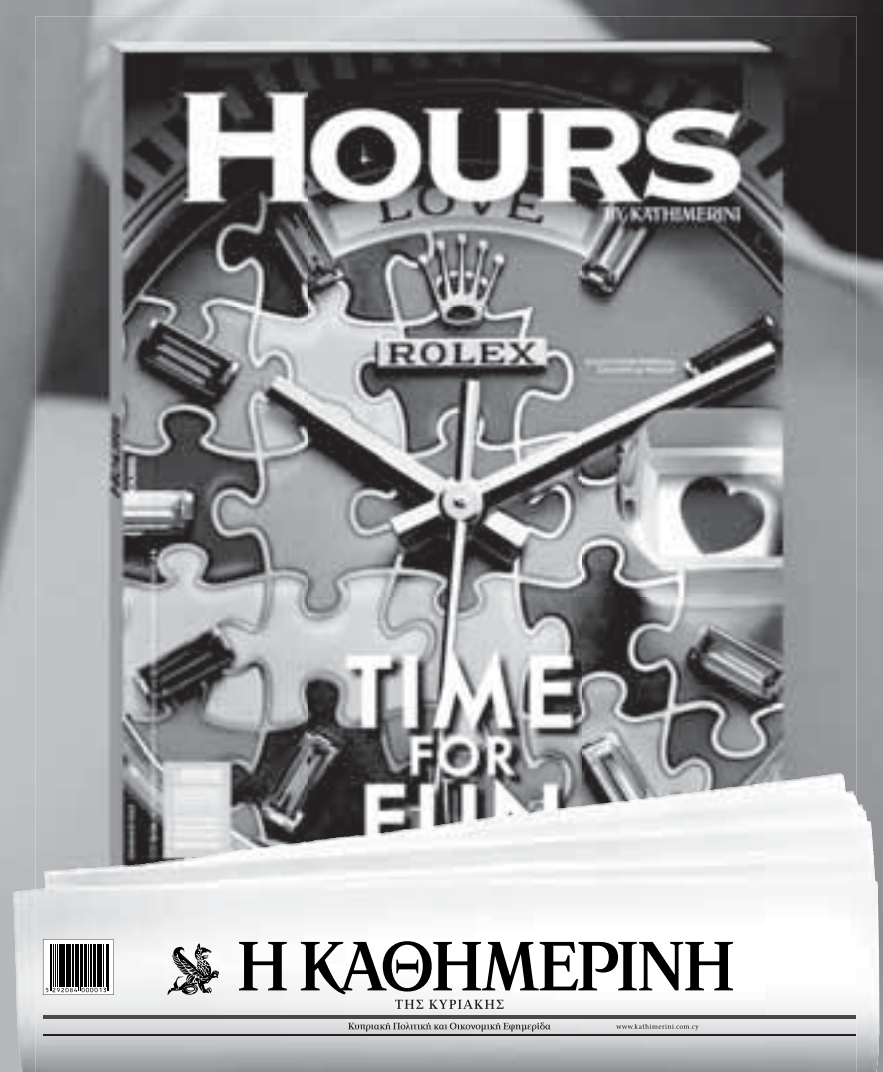
HOURS

BY KATHIMERINI

ΚΥΡΙΑΚΗ
10/9

ΤΑΣΕΙΣ
2023
TIME FOR FUN

Πολυχρωμία, πρωτοτυπία,
καλλιτεχνικός οίστρος,
πολύτιμοι λίθοι... Τη φετινή
χρονιά η ωρολογοποιία
είναι πιο διασκεδαστική
από ποτέ.

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ

Κυριακή 10/9/2023 και Οικονομική Εφημερίδα

www.kathimerini.com.cy

Εξόρυξη πρώτων υλών από τη Σελήνη και αστεροειδείς

Τα σχέδια της NASA, οι κινήσεις της Κίνας και τα προβλήματα

Η διαστημική εξόρυξη, δηλαδή η εξαγωγή πόρων από αστεροειδείς, δορυφόρους της Γης και άλλα ουράνια σώματα, είναι ένα σχετική νέο πεδίο εξερεύνησης, αλλά έχει τη δυναμική να αλλάξει τον τρόπο ζωής μας και να μεταμορφώσει την παγκόσμια οικονομία. Πρόσφατες εξελίξεις υποδηλώνουν ότι η εξόρυξη στο Διάστημα πλοσιάζει σταδιακά να γίνει πραγματικότητα. Θα μπορούσαν όμως πραγματικά οι αστεροειδείς να μας βοηθήσουν να αναπληρώσουμε τους σπάνιους πόρους στη Γη;

Οι προκλήσεις είναι μεγάλες, απαντούν οι ειδικοί, την ώρα που στο «παχνίδι» φαίνεται να μπαίνει και η Κίνα, η οποία αποκάλυψε πρόσφατα το όραμά της για την εκμετάλλευση διαστημικών πόρων. Οι αστεροειδείς θα μπορούσαν να μας σώσουν από ελλείψεις βασικών πόρων που εξαντλούνται σε επείγουσα ορυχεία, σύμφωνα με τους Financial Times. Στους πιθανούς «στόχους» εκμετάλλευσης ανήκει μεταξύ άλλων ο αστεροειδής 16 Psyche, ένα μεταλλικό κομμάτι σε σχήμα πατάτας με διάμετρο περίπου 226 χιλιομέτρων, σε τροχιά γύρω από τον Ήλιο στη ζώνη αστεροειδών μεταξύ Δία και Άρη, εκατοντάδες εκατομμύρια χιλιόμετρα μακριά από τη Γη.

Η NASA ετοιμάζεται να εκτοξεύσει φέτος το φθινόπωρο την αποστολή Psyche («Ψυχή»), που θα εξερευνήσει τον ασυνήθιστο αστεροειδή με το ίδιο όνομα, ο οποίος φέρεται να περιέχει μέταλλα αξίας πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων.

Εκτιμάται ότι αποτελείται σχεδόν αποκλειστικά από σίδηρο, νικέλιο και πιθανώς μικρότερες ποσότητες χρυσού, πλατίνας και κοβαλτίου, αξίας έως και 75 φορές μεγαλύτερης από το σύνολο της παγκόσμιας οικονομίας. Η NASA δεν σχεδίασε βέβαια την αποστολή για οικονομικό όφελος: η μελέτη του αστεροειδούς αναμένεται να προσφέρει στοιχεία για την εξέλιξη του ηλιακού συστήματος και τον σχηματισμό των βραχωδών πλανητών όπως η Γη.

Σχεδιασμένα για να παρακολουθή

Ο αστεροειδής 16 Psyche φέρεται να περιέχει μέταλλα αξίας πολλών τρισεκατομμυρίων δολαρίων, όπως σίδηρος και νικέλιο.

και να παρατηρεί, η αποστολή της NASA δεν θα εξορύξει σπάνια μέταλλα, έργο που θα αναλάβουν startups όπως η AstroForge από την Καλιφόρνια, μια από τις τελευταίες ιδιωτικές επιχειρήσεις που σκοπεύουν να ασχοληθούν με τη διαστημική εξόρυξη. Τον Απρίλιο του 2023 εκτόξευσε ένα μικρό δοκιμαστικό ρομπότ ως πρόδρομο μιας άλλης προγραμματισμένης αποστολής σε πραγματικό αστεροειδή, 35 εκατομμύρια χιλιόμετρα μακριά.

Ο τομέας της διαστημικής εξόρυξης απέχει ακόμη πολύ από τη συλλογή πό-

ρων, άλλωστε το κόστος θα ήταν αστρονομικό, λένε οι ειδικοί. Η Σελήνη είναι ένας άλλος πολύ πιο κοντινός στόχος για σπάνια μέταλλα και άλλα υλικά όπως το ήλιο 3, ένα πιθανό υπερκαύσιμο για την παραγωγή πυρηνικής ενέργειας, αλλά το να φθάσει κανείς εκεί είναι επίσης ακριβό. Και οι ειδικοί προειδοποιούν πως μπορεί να μη γίνει ποτέ αποβροση στο κόστος της διαστημικής εξόρυξης, καθώς οι επιτυχημένες αποστολές θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε πλεόνασμα και κατάρρευση των τιμών των μετάλλων στη Γη. Ένα άλλο πρόβλημα είναι η έλλειψη σαφών, δεσμευτικών, μονομερών συμφωνιών που θα διέπουν την εκμετάλλευση των πόρων στο Διάστημα, γεγονός που θα μπορούσε να δημιουργήσει συγκρούσεις και να επιτείνει τις ανισότητες στη Γη. Η από καιρό προβλεπόμενη «έκρηξη» της διαστημικής εξόρυξης δεν έχει ακόμη υλοποιηθεί, ορισμένοι επενδυτές και επιστήμονες πάντως εξακολουθούν να πιστεύουν ότι είναι μόνο θέμα χρόνου.

Και ενώ το ζήτημα επανέρχεται στο προσκήνιο, η Κίνα αποκάλυπτε με τη σειρά της το όραμά της για τη χρήση διαστημικών πόρων. Η φιλόδοξη πρωτοβουλία, που πήρε το όνομά της από το έργο του επιστήμονα της δυναστείας Μινγκ, Σονγκ Γινγκσίνγκ, «Η εκμετάλλευση των έργων της φύσης» (Tiangong Kaiwu), έχει τη δυνατότητα να μεταμορφώσει την παγκόσμια διαστημική οικονομία και να ανυψώσει τη θέση της Κίνας στον κόσμο της εξερεύνησης του Διαστήματος, όπως έγραψε η South

Η NASA ετοιμάζεται να εκτοξεύσει φέτος το φθινόπωρο την αποστολή Psyche, που θα εξερευνήσει τον ασυνήθιστο αστεροειδή με το ίδιο όνομα. Η startup AstroForge από την Καλιφόρνια, μία από τις τελευταίες ιδιωτικές επιχειρήσεις που σκοπεύουν να ασχοληθούν με τη διαστημική εξόρυξη, τον Απρίλιο του 2023 εκτόξευσε ένα μικρό δοκιμαστικό ρομπότ ως πρόδρομο μιας άλλης προγραμματισμένης αποστολής σε πραγματικό αστεροειδή, 35 εκατομμύρια χιλιόμετρα μακριά.

China Morning Post. Με επικεφαλής τον Γουάνγκ Γουέι, έναν διακεκριμένο επιστήμονα από την Εταιρεία Αεροδια-

στημικής Επιστήμης και Τεχνολογίας της Κίνας, το έργο στοχεύει κυρίως στην οικονομική εξερεύνηση, εξόρυξη και

χρήση νερού και ορυκτών πόρων πέρα από τα όρια της Γης.

FINANCIAL TIMES

Κατακόρυφη μείωση για τις τιμές των διαμαντιών μετά το τέλος της πανδημίας

Πρωτοφανή πτώση σημειώνουν οι τιμές των διαμαντιών και ιδιαίτερος μιας από τις πλέον δημοφιλείς κατηγορίες των πολυτιμότερων από τους πολυτίμους λίθους. Μοιραία σημειώσαν την αντίστοιχη μείωση και τα κέρδη των βιομηχανιών διαμαντιών, με την ηγέτιδα δύναμη του κλάδου, De Beers, να καταγράφει πτώση κερδών 60%. Και ο λόγος βρίσκεται για μια ακόμη φορά κυρίως στην αλλαγή που επέφερε στα ανακατασκευαστικά των αγοραστών το τέλος της πανδημίας.

Στη διάρκεια της πανδημίας, όταν οι εύποροι και πλούσιοι ανά τον κόσμο μοιράζονταν τον ίδιο εγκλεισμό με τους υπόλοιπους, η ζήτηση για διαμάντια εκτοξεύθηκε στα ύψη –όπως άλλωστε σχεδόν για τα πάντα– και την ακολούθησαν και οι τιμές των διαμαντιών. Όταν έληξαν τα lockdowns, όμως, και οι καταναλωτές στράφηκαν και πάλι στα ταξίδια και τις ενδιαφέρουσες εμπειρίες, η ζήτηση για διαμάντια σημείωσε μεγάλη πτώση. Την πτωτική πορεία ενίσχυσαν, άλλωστε, τα οικονομικά προβλήματα, που έπληξαν ευ-

Θεαματική αύξηση της ζήτησης για τους πολυτίμους λίθους που κατασκευάζονται εργαστηριακά.

ρύτερα τις δαπάνες για είδη πολυτελείας. Ιδιαίτερος οι πλούσιοι Αμερικανοί στράφηκαν στις φθηνότερες κατηγορίες των διαμαντιών που παράγονται εργαστηριακά, εγκαταλείποντας τα φυσικά διαμάντια και τις απρόσμενες τιμές τους. Τη μεγαλύτερη πτώση σημείωσαν, όμως, οι τιμές της ειδικής κατηγορίας διαμαντιών, του ενός ή των δύο καρατίων, που είναι ιδιαίτερος δημοφιλής στις ΗΠΑ για τα δαχτυλίδια γάμου.

Πηγές της βιομηχανίας των διαμαντιών αποδίδουν την εξέλιξη αποκλειστικά στη θεαματική αύξηση της ζήτησης για τα διαμάντια που έχουν κατασκευαστεί εργαστηριακά. Και ο λόγος είναι ότι η βιομηχανία των εργαστηριακά κατασκευασμένων διαμαντιών έδωσε ιδιαίτερη προσοχή στην κατηγορία των

Τα διαμάντια που παράγονται εργαστηριακά είναι πανομοιότυπα στην όψη και μπορούν να κατασκευαστούν μέσα σε λίγες εβδομάδες. Περίπου το 25% με 35% της παραγωγής διαμαντιών είναι κατασκευασμένα εργαστηριακά.

καταναλωτών για τους οποίους η τιμή είναι καθοριστική. Έτσι, οι προσπάθειές τους φαίνεται πως έχουν αποφέρει καρπούς. Ενδεικτική του μεριδίου της αγοράς που κατέλαβαν αυτά τα διαμάντια είναι το ποσοστό που αντιπροσωπεύουν

στις εξαγωγές από την Ινδία. Τον Ιούνιο αντιπροσώπευαν το 9% των εξαγωγών διαμαντιών από την Ινδία, ενώ μόλις πριν από πέντε χρόνια το αντίστοιχο ποσοστό δεν υπερέβαινε το 1%. Σύμφωνα με τη Liberum Capital Markets,

αυτό σημαίνει πως σήμερα περίπου το 25% με 35% της παραγωγής είναι κατασκευασμένα εργαστηριακά.

Τα διαμάντια που έχουν παραχθεί εργαστηριακά είναι πανομοιότυπα στην όψη και μπορούν να κατασκευαστούν μέσα σε λίγες εβδομάδες σε μια αίθουσα μικροκυμάτων. Η βιομηχανία των πολυτιμών λίθων τα αντιμετώπιζε ανέκαθεν ως υπαρκτική απειλή για τον κλάδο της, δεδομένου ότι προσφέρουν μια εναλλακτική, όχι μόνον οικονομικά πολύ πιο προσιτή, αλλά ταυτοχρόνως χωρίς τον περιβαλλοντικό αντίκτυπο και τις κοινωνικές αντιδράσεις που συνήθως είναι συνυφασμένα με τα ορυχεία διαμαντιών. Την περασμένη δεκαετία δεν φάνηκε να υλοποιείται αυτός ο κίνδυνος, καθώς τα εργαστηριακά κατασκευασμένα διαμάντια είχαν αφαιρέσει μόνον ένα τμήμα από τις φθηνότερες κατηγορίες διαμαντιών. Τώρα, όμως, όλα δείχνουν πως καταλαμβάνουν όλο και μεγαλύτερο χώρο στην αμερικανική αγορά μονόπετρων διαμαντιών αρραβώνα και γάμου.

Διαπιστώνοντας τη μείωση της ζήτησης, η κορυφαία βιομηχανία του κλά-

δου, De Beers, μείωσε απότομα τις τιμές στην κατηγορία των διαμαντιών, που κυμαίνονται από 2 έως 4 καράτια και τα οποία μπορούν να κοπούν σε μικρότερες πέτρες μετά τη στίλβωσή τους. Αυτά χρησιμοποιούνται για τα δαχτυλίδια αρραβώνα ή γάμου. Η De Beers μείωσε τις τιμές σε αυτήν την κατηγορία κατά 40% στη διάρκεια του περασμένου έτους. Τον Ιούνιο του 2022 πουλούσε αυτήν την κατηγορία διαμαντιών χρεώνοντας 1.400 δολ. το καράτι. Φέτος τον Ιούλιο η τιμή αυτή είχε μειωθεί περίπου στα 850 δολ. το καράτι. Ο αντίκτυπος στα κέρδη της ήταν τεράστιος, καθώς το πρώτο εξάμηνο του έτους σημείωσαν πτώση άνω του 60% και περιορίστηκαν στα 347 εκατ. δολ. Παράγοντες της αγοράς εκτιμούν μάλιστα πως υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω πτώση της τιμής, καθώς αυτή η κατηγορία διαμαντιών εξακολουθεί να είναι 10% πιο ακριβή από τις τιμές που ισχύουν στη λεγόμενη «δευτερογενή» αγορά, στις αγοραπωλησίες διαμαντιών δηλαδή μεταξύ διαπραγματευτών και κατασκευαστών.

BLOOMBERG

Στο 58,9% εκτινάχθηκε ο πληθωρισμός στην Τουρκία

Ενδεικτική των προκλήσεων που αντιμετωπίζει η Τράπεζα της Τουρκίας είναι η ανοδική πορεία στην οποία βρίσκεται και πάλι ο πληθωρισμός στη γειτονική χώρα, παρά τις αλληπάλληλες αυξήσεις επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα. Σύμφωνα με στοιχεία που έδωσε προχθές στη δημοσιότητα η στατιστική υπηρεσία, τον περασμένο μήνα οι τιμές καταναλωτή στη γειτονική χώρα αυξήθηκαν σχεδόν 58,9%, με τον πληθωρισμό να έχει σημειώσει ραγδαία επιτάχυνση από το 48% του Ιουλίου. Ατία, για μια ακόμη φορά, η άνοδος των τιμών των τροφίμων και της ενέργειας. Σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα οι τιμές αυξήθηκαν 9,1%, ενώ σε ό,τι αφορά τον δομικό πληθωρισμό από τον οποίο αφαιρούνται οι ευμετάβλητες

Ραγδαία η επιτάχυνση του τον Αύγουστο, παρά τις αλληπάλληλες αυξήσεις επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα.

τιμές των τροφίμων και της ενέργειας, έφτασε το 64,9%.

Οι προβλέψεις των οικονομολόγων είναι, άλλωστε, απαισιόδοξες και μιλούν για περαιτέρω επιτάχυνση του πληθωρισμού, παρά τις προσπάθειες της κεντρικής τράπεζας να ανακόψει την πορεία του και να αντιμετωπίσει την κρίση κόστους διαβίωσης. Σύμφωνα με τον

Ερκίν Ισίκ, επικεφαλής των οικονομολόγων της QNB Finansbank, «υπάρχει αξιοσημείωτη αύξηση στις δομικές τιμές και στα τέλη του έτους ο πληθωρισμός εκτιμούμε πως θα έχει φτάσει περίπου το 70%». Ο ίδιος εκτιμά πως στα μέσα του επόμενου έτους θα έχει περαιτέρω επιταχυνθεί στο 75% και αποδίδει τη δυσοίωνα πρόβλεψη στα «αποτελέσματα της ανόδου των τιμών του φυσικού αερίου». Τόσο ο νέος υπουργός Οικονομικών, Μεχμέτ Σιμσέκ, όσο και η νέα επικεφαλής της κεντρικής τράπεζας, Χαφίζε Ερκάν, έχουν θέσει προτεραιότητα της πολιτικής τους την ανάσχεση του πληθωρισμού και τη σταθεροποίηση των τιμών. Σχολιάζοντας σχετικά με ανάρτησή του σε τουρκικά μέσα κοινωνικής δικτύωσης, ο κ. Σιμσέκ τόνισε πως

«η μάχη κατά του πληθωρισμού θα πάρει αρκετό καιρό». Ο υπουργός Οικονομικών, πρώην στέλεχος της Merrill Lynch, τόνισε επίσης πως «διανύουμε μεταβατική περίοδο» και υποσχέθηκε πως το υπουργείο Οικονομικών και η κεντρική τράπεζα θα κάνουν «ό,τι κριθεί αναγκαίο», όπως την επιβολή περιοριστικής νομισματικής πολιτικής και τις αλλαγές στην πολιτική χορήγησης πιστώσεων. Διευκρίνισε, πάντως, πως το ζητούμενο είναι «να ελέγχουμε τον πληθωρισμό και στη συνέχεια να τον μειώσουμε». Η κεντρική τράπεζα, από τον Ιούνιο οπότε ανέλαβε η Χαφίζε Ερκάν, έχει δώσει τέλος στην περίοδο του άκρως χαμηλού κόστους δανεισμού, καθώς με τρεις αλληπάλληλες αυξήσεις των επιτοκίων τα έχει φτάσει πλέον στο 25%.

Νέα εκτόξευση του πληθωρισμού στην Τουρκία τους επόμενους μήνες προβλέπουν οικονομολόγοι. Εκτιμούν πως θα φτάσει περίπου στο 70% στα τέλη του έτους, λόγω της ανόδου των τιμών του φυσικού αερίου.

Ricoh RansomCare:
Προστατεύετε
από τις Κυβερνοεπιθέσεις

Επικοινωνήστε μαζί μας στο 22862700 ή στο info@tsiakkastel.com.cy

ΑΝΑΛΥΣΗ

Αβέβαιη πορεία στο μέλλον με περιορισμένη ορατότητα

Του **ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ**

Θεωρητικό ο πληθωρισμός ακολουθεί καθοδική πορεία, όλα φαίνονται καλά. Η Ελλάδα βρίσκεται μεταξύ των χωρών με τον χαμηλότερο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη. Στην ίδια θέση με την Ελλάδα βρίσκονται η Ολλανδία και η Φινλανδία επίσης με ποσοστό 3,4%, καθώς μόνο το Βέλγιο με 2,4%, η Ισπανία με 2,4% και η Κύπρος με 3% καταγράφουν καλύτερη επίδοση. Ωστόσο υπάρχει μια υπόκωφη ανησυχία που οφείλεται κατ' αρχήν στις τιμές τροφίμων αλλά και στις εκτιμήσεις οι δεν αποκλείεται η έλλειψη του χειμώνα να ενισχύσει τις τιμές των ενέργειας.

Ηδὴ η ἀύξηση στις διεθνείς τιμές πετρελαίου είχε επιπτώσεις στην αγορά, όπου, σύμφωνα με τα στοιχεία του Παρατηρητηρίου Τιμών Καυσίμων του υπουργείου Ανάπτυξης, η μέση τιμή της απλής αμόλυβδης στις 8 Αυγούστου ήταν 1,958 ευρώ το λίτρο, έναντι 1,867 ευρώ το λίτρο στις 8 Ιουλίου, αυξημένη κατά 4,87%. Μάλιστα σε 12 νομούς, η μέση τιμή ξεπέρασε στις 8 Αυγούστου τα 2 ευρώ το λίτρο, με το ρεκόρ να κατέχει ο νομός Κυκλάδων με 2,12 ευρώ/λίτρο. Δεν πρέπει να αποκλειστεί το ενδεχόμενο, αν συνεχισθεί η άνοδος του αργού στις αγορές και η τιμή φθάσει

Οικονομικών Εξελίξεων της Alpha Bank, υπάρχει μια ενδιαφέρουσα ε-πιπόμνηση: Σωρευτικά, μεταξύ των τετάρτων τριμήνων του 2019 και του πρώτου τριμήνου του 2023, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ (Employment Outlook 2023), τα επιχειρηματικά κέρδη στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 16%, ενώ το κόστος εργασίας κατά 7%. Βέβαια οι επιδόσεις αυτές είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του μέσου όρου ΟΟΣΑ, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 21% και 16%, αντιστοίχως, ενώ είναι χαμηλότερες και από τις επιδόσεις των πλειονότητας των ευρωπαϊκών κρατών-μελών του ΟΟΣΑ.

τα 100 δολ. το βαρέλι, τον Οκτώβριο, ή και να ωριπέρα, να δούμε την αμύλη, βάζει πάνω από τα 2,60 ευρώ το λίτρο. Προφανώς η ενδεχομένη άνοδος των τιμών φυσικού αερίου θα έδωσε επιπτώσεις στις τιμές του ηλεκτρισμού με ό,τι αυτό συνεπάγεται. Κάποτε δεν μπορεί να είναι βέβαιος για την εξέλιξη και την ενδεχομένη επιδείνωση της κατάστασης που συμπίπτει με την περιστολή ρευστότητας την οποία εφαρμόζουν οι κεντρικές τράπεζες, που σημαίνει υψηλά επιτόκια.

Για να συμπληρωθούν οι δυσμενείς परिγραφίες ενός μέλητος που δεν ξέρουμε αν θα επιβεβαιωθεί, να προσθέσουμε ότι το λιανικό εμπόριο ήδη βλέπει επιβράδυνση που δεν ισχύει παντού και ενδοχόμενες αντανάκλας δομικές αλλαγές. Σε πολλούς κλάδους αλλάζει το μοντέλο λειτουργίας του εμπορίου και οι αδυναμίες και μικροί

αισθάνονται ότι «σπρώχνονται» εκτός αγοράς. Όσοι μπορούν να βρискουν ευνοϊκές πηγές προμηθειών και έχουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση, έχουν πλεονεκτήματα που αξιοποιούν.

Παράλληλα όμως με την ανησυχία για τις τιμές, η επανεμφάνιση του ανεπεκτιμωτού πληθωρισμού αναδεικνύει μια συζήτηση που είχε υποβαθμιστεί την εποχή του μηδενικού πληθωρισμού. Τον προβληματισμό σχετικά με την αμοιβή της εργασίας και κατά πόσο υποβαθμίζεται σε σχέση με την αύξηση των κερδών.

Στο πρόσφατο Εβδομαδιαίο Δελτίο Οικονομικών Εξελίξεων της Alpha Bank, υπάρχει μια ενδιαφέρουσα αποτίμηση: Σωρευτικά, μεταξύ των τεσσάρων τριμήνων του 2019 και του πρώτου τριμήνου του 2023, σύμφωνα με στοιχεία της ΟΟΞΑ (Employment Outlook 2023), τα επιχειρηματικά κέρδη στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 16%, ενώ το κόστος εργασίας κατά 7%. Βέβαια οι επιδόσεις αυτές είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του μέσου όρου ΟΟΞΑ, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 21% και 16%, αντιστοίχως, ενώ είναι χαμηλότερες και από τις επιδόσεις της πλειονότητας των ευρωπαϊκών κρατών-μελών του ΟΟΞΑ.

Το τελευταίο ενδεχομένους ερμηνεύεται, μέχρι κάποιο βαθμό, τον χαμηλότερο πληθωρισμό που καταγράφεται στη χώρα μας σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο. Η ρευστότητα και η περιορισμένη ορατότητα για τις επερχόμενες εξελίξεις επιβάλλουν την ετοιμότητα που απαιτείται για τη λήψη μέτρων το επόμενο διάστημα. Η αναμενόμενη αναβάθμιση τις ελληνικής οικονομίας στην επενδυτική βαθμίδα προσφέρει ασφαλώς δυνατότητα διαχείρισης της κατάστασης. Είναι όμως σημαντικό να διαφυλαχθούν οι όποιες δημοσιονομικές εφεδρίες ώστε να ληφθούν διορθωτικά μέτρα αν και εφόσον απαιτηθούν. Αν η κατάσταση επιδεινωθεί ραγδαία για διάφορους λόγους, μικρότερες επιπτώσεις θα υπάρχουν σε χώρες που διαθέτουν τους πόρους αλλά και την ετοιμότητα να λάβουν έκτακτα μέτρα.

Επιβράδυνση της παγκόσμιας οικονομίας βλέπει η Moody's

Αιτία τα υψηλά επιτόκια, η Κίνα και οι πιέσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα

Το διαρκές αυξανόμενο κόστος του δανεισμού, η επιβάρυνση της Κίνας και οι πιέσεις στο χρηματοπιστωτικό σύστημα αποτελούν έναν συνδυασμό παραγόντων που οδηγεί αναπόφευκτα σε επιβάρυνση της παγκόσμιας οικονομίας. Στη δυσίωλη αυτή εκτίμηση καταλήγει ο οίκος πιστοληπτικής αξιολόγησης Moody's που, ωστόσο, διαπιστώνει ότι υπάρχουν «θύλακες αντοχής» στην παγκόσμια οικονομία όπως η Ινδία και η Ινδονησία.

Μιλώντας στο δίκτυο CNBC, η Μαρί Ντιρόν, γενική διευθύντρια της Moody's στον τομέα του ρίσκου πρακτικού χρέους, τονίζει πως «περιμένουμε επιβράδυνση της ανάπτυξης σε παγκόσμιο επίπεδο, η οποία θα έχει αντίκτυπο στην σταθερότητα αγορές της Ασίας καθώς θα επηρεάσει τις συνθήκες του εμπορίου και την πρόσβαση στην περoχική σε χρηματοδότηση». Ειδικότερα για την Κίνα και την επιβράδυνση της, την οποία και κατατάσσει τρίτη ως εστία κινδύνου στην παγκόσμια οικονομία, αναφέρει πως η Moody's δεν προβλέπει να ανακάμψει σύντομα η δεύτερη οικονομία στον

Ο διεθνής διαπιστώνει στι-
βαρή ανάπτυξη και ευνοϊκές
συνθήκες σε αγορές όπως
η Ινδία και η Ινδονησία.

κόσμο, αλλά «με τους χαμηλούς ρυθμούς ανάπτυξης να επηρεάζει αρνητικά και τις οικονομίες της ευρύτερης περιοχής». Τονίζει, ωστόσο, πως ο γενικός λόγος πιστοληπτικής αξιοποίησης είναι «βλέπει μάλλον στηβαρή ανάπτυξη και συνεκτικές συνθήκες σε αγορές όπως η Ινδία και η Ινδονησία». Όπως υπογραμμίζει, ειδικότερα η Ινδονησία «έχει το δυναμικό να αξιοποιήσει τους άεσθονους φυσικούς πόρους» της και να αναπτύξει τους τομείς της εξόρυξης και της εκμετάλλευσής με την εξοξέρση

H Μapi Ντιρόν, γενική διευθύντρια της Moody's στον τομέα του ρίσκου κρατικού χρέους, αναγνωρίζει με την αναγκαιότητα της πολιτικής στροφής της Fed αλλά εκφράζει ανησυχία για το πόσο αποτελεσματική θα αποδειχθεί μεσοπρόθεσμα. Υπογραμμίζει πως οι κεντρικές τράπεζες κατόρθωσαν να κατευθύνουν την παγκόσμια οικονομία προς μια πορεία αποπληθυσιακή μέσω των αλληπάλλων αυξήσεων των επιτοκίων. Προσθέτει, ωστόσο, ότι ο πληθωρισμός παραμένει ακόμη σε ανησυχητικά υψηλά επίπεδα.

γασία των μεταλλευμάτων. Επρόκειτο για αναφορά στα άφθονα αποθέματα πρώτων υλών που βρίσκονται στο υπεδάφος της Ινδονησίας. Ανάμεσά τους ο ψευδάργυρος, το νικέλιο, το κοβάλτιο και ο βωξίτης, πολλά από τα οποία αποτελούν τις αναγκαίες πρώτες ύλες για την ηλεκτρονικόν.

Σε ό,τι αφορά τις άλλες δύο καιρίες αιτίες της επιβράδυνσης με πρώτη τη συνεχή αύξηση των επιτοκίων, η κ. Ντηρόν υπολόγισε την πολιτική της αμερικανικής ομοσπονδιακής τράπεζας αποτελεσματική θα αποδειχθεί μεσοπρόθεσμα. Υπογραμμίζει πως οι κεντρικές τράπεζες κατόρθωσαν να κατευθύνουν την παγκόσμια οικονομία προς μια πορεία αποπληθωριστική με

σφ των αλληπάλλων αυξήσεων των επιτοκίων. Προσέθετε, ωστόσο, ότι ο πληθωρισμός παραμένει ακόμη σε αναπομπικά υψηλά επίπεδα. Όπως χαρακτηριστικά τονίζει, «υπάρχει κίνδυνος να επιμείνει ο πληθωρισμός περισσότερο από όσο εκτιμούμε σήμερα και στην περίπτωση αυτή μπορεί να οδηγήσει σε επιβάρυνση της ανάπτυξης για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα». Την επιβάρυνση ενδέχεται, άλλωστε, να επιτείνει αυτή καθ' εαυτή η αύξηση των επιτοκίων που όλα δείχνουν πως θα συνεχισθεί. Με τα επιτόκια του δολαρίου να βρίσκονται ήδη στο 5,25%, με 5%, ο επικεφαλής της Federal Reserve, Τζέρου Πάουελ, έχει αρήσει να εννοήσει πως είναι στο τραπέζι μια ακόμη αύξησή τους στην επικείμενη συνεδρίαση του Σεπτεμβρίου.

Παράλληλα, η Μαρί Ντιρνό αναφέρθηκε και στη δεύτερη εστία κινδύνου για την παγκόσμια οικονομία, τις πιέσεις που υφίσταται το παγκόσμιο χρηματοπιστωτικό σύστημα. Τονίζει πως «ορισμένες τράπεζες απορρόφησαν τις αυξήσεις των επιτοκίων που επέφεραν και ορισμένα οφέλη σε ό,τι αφορά τα περιθώρια κέρδους τους». Προσθέτει, ωστόσο, πως πρέπει να υπαρθεί «μια περίοδος προσαρμογής των επιχειρήσεων προκειμένου να εξακολουθήσουν να αντλούν καταθέσεις». Προειδοποιείσε μάλιστα πως ενδέχεται ορισμένα μέρη του χρηματοπιστωτικού τομέα να αντιμετωπίσουν δυσχέρειες που δεν έχουν ακόμη εκδηλωθεί και πιθανώς πολλές από αυτές να υλοποιηθούν είτε προς το τέλος του τρέχοντος έτους είτε στη διάρκεια του επόμενου. Σημειώτεον ότι η κρίση που έπληξε την άνοιξη τις μικρές και περιφερειακές αμερικανικές τράπεζες οφειλόταν σε μεγάλο βαθμό στις αυξήσεις των επιτοκίων καθώς αυτές οδήγησαν σε υποβάθμιση της αξίας ομολόγων που είχαν οι τράπεζες στα χαρτοφυλάκια τους.

CNBC

ΠΡΟΚΗΡΥΞΗ ΚΥΠΡΙΑΚΟΥ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ 2023

Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κύπρου ανακοινώνει την έναρξη του Κυπριακού Διαγωνισμού Επιχειρηματικότητας (CyEC) 2023.

Όπως κάθε χρόνο, ο διαγωνισμός διοργανώνεται από το Κέντρο Επιχειρηματικότητας (ΚΕΠ) του Πανεπιστημίου Κύπρου, υπό την αιγίδα του Υπουργείου Ενέργειας, Εμπορίου και Βιομηχανίας, και προάγει την καινοτομία και την επιχειρηματικότητα στη σύγχρονη οικονομία που κινείται από την καινοτομία.

Στον διαγωνισμό μπορούν να λάβουν μέρος νεοσύστατες επιχειρήσεις, άτομα με πρωτοπόρες και καινοτόμες ιδέες, όπως επίσης και έμπειροι επαγγελματίες από τον επιχειρηματικό και ερευνητικό χώρο της Κύπρου και του εξωτερικού. Αυτή η δυναμική κοινότητα είναι αφοσιωμένη στην ενδυνάμωση και την υποστήριξη επιχειρηματικών πρωτοβουλιών.

Ως διαγωνισμός ανάπτυξης επιχειρήσεων, με έμφαση στις νεοσύστατες επιχειρήσεις, ο CyEC παρέχει σε φιλόδοξες ομάδες μια πλατφόρμα για να λάβουν καθοδήγηση και υποστήριξη από έμπειρους μέντορες και ηγέτες της βιομηχανίας.

Ο διαγωνισμός επιδιώκει να υποστηρίξει τις καινοτόμες επιχειρηματικές πρωτοβουλίες και να τις μετατρέψει σε βιώσιμες και παγκοσμίως προσανατολισμένες επιχειρήσεις, με έμφαση στην κατανόηση της εξισορρόπησης μεταξύ προβλήματος και λύσης και της αντιστοιχίας προϊόντος-αγοράς.

Οι αιτήσεις για συμμετοχή μπορούν να υποβληθούν στην επίσημη ιστοσελίδα του διαγωνισμού CyEC 2023 www.cyec.org.cy.

Οι συμμετέχοντες/ουσες μπορούν να επιλέξουν ανάμεσα σε δύο κατηγορίες:

- **Κατηγορία Επιτάχυνσης**, για ιδέες οι οποίες βρίσκονται σε αρχική φάση
- **Κατηγορία LaunchPad**, η οποία απευθύνεται σε πιο ώριμες ιδέες και εταιρείες που έχουν ήδη κυκλοφορήσει τις υπηρεσίες ή τα προϊόντα τους στην αγορά.

Λεπτομερή κριτήρια για κάθε κατηγορία μπορούν να βρουν οι ενδιαφερόμενοι/νες στην επίσημη ιστοσελίδα του διαγωνισμού (www.cyec.org.cy).

Οι συμμετέχοντες/ουσες θα πρέπει να υποβάλουν τη σχετική αίτηση έως τις 8 Σεπτεμβρίου 2023 για το πρόγραμμα Επιτάχυνσης ή μια παρουσίαση έως τις 13 Οκτωβρίου για το πρόγραμμα LaunchPad.

Μετά από μια διαδικασία επιλογής, οι επιλεγμένες ομάδες για την κατηγορία Επιτάχυνσης θα παρακολουθήσουν ένα πρόγραμμα επιτάχυνσης και εξισορρόπησης, το οποίο είναι σχεδιασμένο για να τις βοηθήσει να τελειοποιήσουν τις ιδέες και το επιχειρηματικό τους πλάνο.

Πέραν του προγράμματος Επιτάχυνσης, θα υπάρχουν επίσης μέντορες για κάθε ομάδα, οι οποίοι/οποίες θα παρέχουν εξατομικευμένες συμβουλές, λύσεις και δημιουργικές προκλήσεις για να βελτιώσουν την ανάπτυξη της ιδέας της κάθε επιχείρησης.

Σημειώνεται ότι προσφέρονται χρηματικά βραβεία για τις νικήτριες ομάδες, ενώ η κάθε ομάδα θα έχει την ευκαιρία να παρουσιάσει την ιδέα της σε επενδυτές κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης. Επιπρόσθετα βραβεία θα ανακοινωθούν στην επίσημη ιστοσελίδα του διαγωνισμού.

Το Κέντρο Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κύπρου εκφράζει τις θερμές του ευχαριστίες προς τους χορηγούς και υποστηρικτές της διοργάνωσης, συμπεριλαμβανομένων των, Navigator Consulting, CYBAN - Cyprus Business Angels Network, Mojo Design, της PwC Cyprus, και του IDEA Innovation Centre. Η ακλόνητη υποστήριξη τους συνεχίζει να ενισχύει την επιτυχία και την ανάπτυξη του CyEC.

Μη χάσετε αυτήν τη μοναδική ευκαιρία να γίνετε μέρος της ομάδας των οραματιστών επιχειρηματιών και να δώσετε ζωή στις καινοτόμες ιδέες σας μπροστά σε επενδυτές.

ΧΟΡΗΓΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: **Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ**

Η κινεζική κρίση προκαλεί ρίγη στη Δύση

Η ανάπτυξη ασθμαίνει, η οικονομία της πλήττεται από αποπληθωρισμό, η κατανάλωση και οι ξένες επενδύσεις μειώνονται

Της ΡΟΥΜΠΙΝΑΣ ΣΠΑΘΗ

Πριν από περίπου τρεις εβδομάδες ο Αμερικανός πρόεδρος παρομοίωσε την Κίνα με «ωρολογιακή βόμβα στα θεμέλια της παγκόσμιας οικονομίας», αναφερόμενος στις παθογένειές της και στον πιθανό διεθνή αντίκτυπο μιας ενδεχόμενης κατάρρευσής της. Παρουσίασε, βέβαια, με κάποια ανακρίβεια τους ρυθμούς ανάπτυξης της δεύτερης οικονομίας του κόσμου, ενώ η προειδοποίησή του αντανακλούσε μάλλον την κλιμακούμενη ένταση ανάμεσα στις δύο μεγαλύτερες οικονομίες του πλανήτη. Τα λόγια του Τζο Μπάιντεν ανταποκρίνονταν, ωστόσο, στην πραγματικότητα της Κίνας, που έπεται από δεκαετίες ιλιγγιώδους ανάπτυξης αντιμετωπίζει ένα κοκτέιλ κρίσεων ικανών να την καθλώσουν σε μια αναιμική οικονομία, που θα αναζητεί διέξοδο και νέο μοντέλο. Και δεδομένης της ορμητικής παγκόσμιας συγκυρίας ενδέχεται, αν όχι να πλήξει την παγκόσμια οικονομία, τουλάχιστον να αποδειχθεί ανίκανη να τη στηρίξει – αν, ή ίσως όταν, οι μεγάλες ανεπτυγμένες οικονομίες διορθώσουν σε ύφεση.

Όπως έχει επισημάνει το ΔΝΤ, για κάθε 1% ανάπτυξη της Κίνας, το παγκόσμιο ΑΕΠ τονώνεται κατά 0,3%. Γι' αυτό και δεν είναι πρώτη φορά που η κρίση της κινεζικής οικονομίας προκαλεί ρίγη στις δυτικές οικονομίες.

Στο επίκεντρο της κρίσης της είναι η περιδίνηση στην οποία βυθίζεται ο τομέας των ακινήτων, που αντιπροσωπεύει πάνω από το 30% της οικονομίας της και επί χρόνια γνώριζε εκρηκτική ανάπτυξη.

Παράλληλα οι τιμές καταναλωτή υποχωρούν και η οικονομία της πλήττεται από αποπληθωρισμό, η ιδιωτική ζήτηση και η κατανάλωση μειώνονται και οι

Οι ξένοι επενδυτές έχουν αποσύρει 10 δισ. δολάρια από τους κινεζικούς τίτλους και η ανεργία αυξάνεται, ενώ μεταξύ των νέων έχει περάσει το 20%.

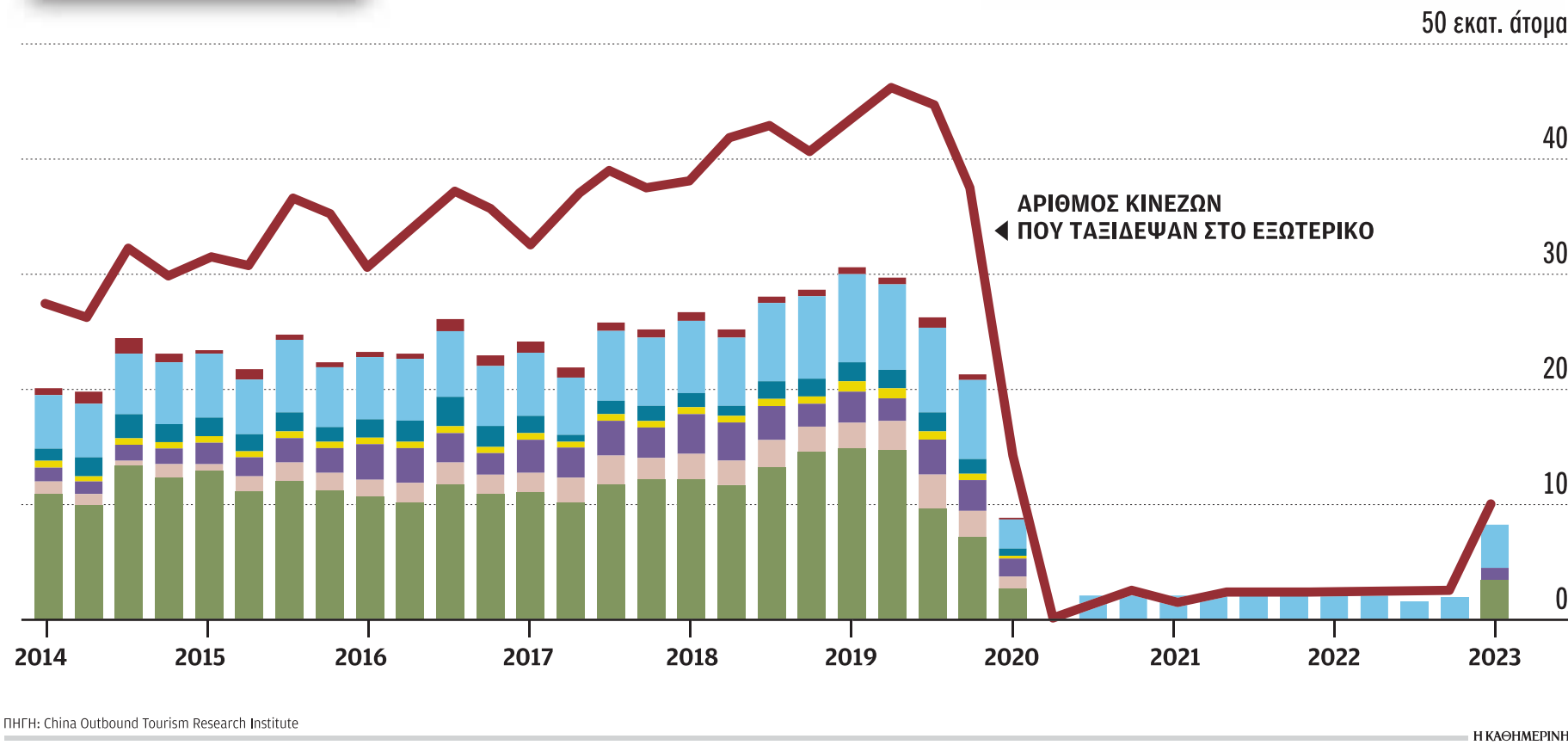
ξένες επενδύσεις το ίδιο. Οι ξένοι επενδυτές έχουν αποσύρει 10 δισ. δολ. από τους κινεζικούς τίτλους και η ανεργία αυξάνεται, ενώ μεταξύ των νέων έχει περάσει το 20%. Σε ό,τι αφορά τους ρυθμούς ανάπτυξης της είναι απολύτως απογοητευτικοί, ενώ πολλοί οικονομολόγοι ευελπιστούσαν πως θα ήταν και πάλι θεαματικοί μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων κατά της πανδημίας. Η κινεζική οικονομία, το εργαστήρι του κόσμου και ο μεγαλύτερος μοχλός ανάπτυξης παγκοσμίως κυριολεκτικά ασθμαίνει και αδυνατεί να πλησιάσει τον στόχο για ανάπτυξη 5%. Και οι μεγάλες τράπεζες αναθεωρούν διαρκώς προς τα κάτω τις προβλέψεις τους για την ανάπτυξη της. Η δεύτερη οικονομία στον κόσμο, που επί δεκαετίες έδινε ώθηση στην παγκόσμια οικονομία και τις φθηνές εξαγωγές της, που εισήγαγε βιομηχανικές πρώτες ύλες και πετρέλαιο εξωθώντας στα ύψη την παγκόσμια ζήτηση και αναδείχθηκε σε παγκόσμια τεχνολογική δύναμη ικανή να τρομάζει την Ουάσιγκτον, φαίνεται να έχει χάσει τον βηματισμό της. Όλα αυτά συμβαίνουν ενώ κλείνει την πρώτη του δεκαετία το μεγαλεπήβολο σχέδιο

! Την επιβράδυνση της Κίνας αντανakλά εμφανώς η πορεία του τουρισμού. Αναμενόταν ότι οι Κινέζοι θα κατακλύσουν διάφορους τουριστικούς προορισμούς αμέσως μετά την επανεκκίνηση της οικονομίας και την άρση των lockdowns. Δεν συνέβη, ωστόσο, επειδή η κινεζική οικονομία επιβραδύνεται, έχει αποπληθωρισμό και υψηλή ανεργία στους νέους.

Θα χρειαστεί πολύς καιρός για να ανακάμψει ο τουρισμός από την Κίνα

Οι Κινέζοι είναι απρόθυμοι να ταξιδέψουν ακόμη και μετά την άρση των περιοριστικών μέτρων και την απαγόρευση των ταξιδιών.

- Προς ΗΠΑ
- Προς Ταϊλάνδη
- Προς Μακάου
- Προς Ιαπωνία
- Προς Νότια Κορέα
- Προς Χονγκ Κονγκ
- Προς Σιγκαπούρη

του Κινέζου προέδρου, Σι Τζινπίνγκ, το γνωστό ως ο Νέος Δρόμος του Μεταξίου, που πέραν των όποιων επιδιώξεων διεθνούς επιρροής εξυπηρετεί, ήταν σαφώς μια προσπάθεια του Πεκίνου να δώσει στις κινεζικές κατασκευαστικές τη δυνατότητα να αντλήσουν κέρδη από έργα στο εξωτερικό, να παραμείνουν ενεργές και κερδοφόρες και φυσικά να διασφαλίσουν τα εκατομμύρια των θέσεων εργασίας που προσέφεραν. Κλείνει την πρώτη του δεκαετία το σχέδιο, στο πλαίσιο του οποίου η Κίνα έχει δανείσει πάνω από 1 τρις. δολ. συνολικά σε τουλάχιστον 100 χώρες ανά τον κόσμο, με αποτέλεσμα να κατηγορηθεί ότι έχει εγκλωβίσει μεγάλο μέρος του αναπτυσσόμενου κόσμου σε μια «παγίδα χρέους».

Η «βόμβα» της αγοράς ακινήτων
Η υπερχρέωση, εγγενής παθογένεια της κινεζικής οικονομίας, πήρε την πλέον ακραία μορφή της στον κλάδο των κατασκευαστικών και του τομέα των ακινήτων, όπως γίνεται άλλωστε σαφές με την κατάρρευση των μεγαλύτερων εταιρειών του είδους. Την περασμένη εβδομάδα έγινε σαφές ότι βρισκείται στα όρια

Εκατοντάδες χιλιάδες κατοικίες είναι μισοτελειωμένες, ενώ προμηθευτές των κατασκευαστικών και εργάτες έχουν μείνει απλήρωτοι.

πτώχευσης η μεγαλύτερη κατασκευαστική της Κίνας, η Country Garden, ενώ σε καθεστώς πτώχευσης βρίσκεται εδώ και δύο χρόνια η εξίσου κολοσσιαία Evergrande. Και βέβαια η κρίση χρέους του κλάδου απειλεί την κινεζική οικονομία σε μια στιγμή που αυτή πλήττεται και από τη μείωση της παγκόσμιας ζήτησης. Τα δεινά των κατασκευαστικών και εταιρειών ακινήτων έχουν τη ρίζα τους στις προηγούμενες δεκαετίες, όταν η Κίνα βρισκόταν σε μια διαδικασία ταχύτατης έως επείγουσας αστικοποίησης. Είναι ενδεικτικό ότι στα μέσα της δεκαετίας του 1990 μόλις το 1/3 των Κινέζων ζούσε σε αστικά κέντρα, ενώ σήμερα πάνω από τα 2/3 του πληθυσμού της Κίνας είναι κάτοικοι πόλεων. Σε μια πρώτη

φάση της αστικοποίησης, είχε ουσιαστικά αναλάβει το κινεζικό κράτος την ανέγερση άφθονης και φθηνής στέγης για τους Κινέζους που κατέφθαναν από τις φτωχές και υπανάπτυκτες επαρχίες της κινεζικής ενδοχώρας για να αναζητήσουν εργασία και καλύτερες συνθήκες στα αστικά κέντρα. Όταν, όμως, άρχισε να περιορίζει τη στήριξη το Πεκίνο, οι μεγάλες κατασκευαστικές κατέφυγαν σε ενίοτε ανορθόδοξες μεθόδους για να αντλούν κεφάλαια και να δραστηριοποιούνται. Η πύλον κοινή όλων αυτών των μεθόδων ήταν η πώληση κατοικιών και διαμερισμάτων πριν από την κατασκευή τους. Οι κατασκευαστικές χρησιμοποίησαν τα χρήματα που είχαν εισπράξει προκαταβολικά από τους αγοραστές, πλήρωναν με αυτά τους δανειστές τους και χρηματοδοτούσαν τα επόμενα κατασκευαστικά σχέδιά τους. Τυπικό παράδειγμα η Evergrande, που όταν με τον μηχανισμό αυτόν επωμίστηκε υπερβολικό όγκο χρέους, κατέφυγε σε ακόμη πιο ανορθόδοξες μεθόδους. Το 2016 έφτασε στο σημείο να ενθαρρύνει τους υπαλλήλους της να αγοράσουν επενδυτικά προϊόντα από τον χρηματοπιστωτικό της βραχίονα και πίεσε μάλιστα

ορισμένους υπαλλήλους να δαπανήσουν τον μισό τους μισθό επενδύοντας σε αυτά τα προϊόντα. Με ατασθαλίες αυτού του είδους ή και ακόμη χειρότερες συγκέντρωσε χρέος ύψους πολλών εκατοντάδων δισ. δολ. και κατέρρευσε παταγωδώς το 2021. Κάτι ανάλογο έχει συμβεί και σε άλλες κατασκευαστικές, που από κοινού αντιπροσώπευαν το 40% των πωλήσεων κατοικιών στη χώρα και οι οποίες έχουν οδηγηθεί στην πτώχευση από τα μέσα του 2021 και μετά. Έτσι, εκατοντάδες χιλιάδες κατοικίες έχουν μείνει μισοτελειωμένες, ενώ προμηθευτές των κατασκευαστικών και εργάτες οικοδομών έχουν μείνει απλήρωτοι. Το χειρότερο είναι πως εκατομμύρια των απλών Κινέζων που τοποθέτησαν τις αποταμιεύσεις τους στη διαχρονικά θεωρούμενη ασφαλέστερη επένδυση, τη στέγη, κινδυνεύουν να μείνουν χωρίς σπίτι και να μην πάρουν ποτέ πίσω τα χρήματά τους. Αναπόφευκτα η κρίση των κατασκευαστικών και της αγοράς στέγης έχει κάμψει δραματικά την εμπιστοσύνη της κοινής γνώμης στην οικονομία της χώρας, αλλά και στη δυνατότητα των αρχών να ελέγξουν την κατάσταση.

Από τον επενδυτικό πυρετό, στο ιλιγγιώδες χρέος

Τα αίτια της κακοδιαμονίας της Κίνας σχετίζονται έως έναν βαθμό με τους ίδιους μηχανισμούς με τους οποίους πέτυχε στο παρελθόν τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης της. Πριν από περίπου 40 χρόνια ο τότε ηγέτης της Ντενγκ Σιαοπίνγκ εγκαίνιασε το ιστορικό άνοιγμα της Κίνας και της οικονομίας της προς τον υπόλοιπο κόσμο. Τότε, όμως, η Κίνα ήταν μια οικονομία αναπτυσσόμενη που έπασχε από έλλειψη επενδύσεων και ήταν φτωχή σε υποδομές, σε στέγαση, σε παιδεία, στον ζωτικό τομέα των υπηρεσιών. Με το ανεξάντλητο και φθηνό εργατικό της δυναμικό να δουλεύει σκληρά επί 20 χρόνια

Η κατανάλωση των νοικοκυριών περιορίζεται σε ποσοστά από 34% έως 38%, όταν ο παγκόσμιος μέσος όρος κυμαίνεται περίπου στο 60%.

αναδείχθηκε και επισήμως στο «εργοστάσιο του κόσμου» και σημείωσε τους διψήφιους ρυθμούς ανάπτυξης που εντυπωσίασαν τον δυτικό κόσμο. Τότε τα πρώτα 20 χρόνια η κατανάλωση των νοικοκυριών έφτασε

στο 48% της οικονομίας, καθώς βελτιωνόταν το βιοτικό επίπεδο του φτωχού κινεζικού λαού. Και η υπόλοιπη οικονομία βασιζόταν στις απολύτως αναγκαίες επενδύσεις και τις υπηρεσίες του δημόσιου τομέα. Όλα αυτά μέχρι τις αρχές της δεκαετίας του 2000 οπότε και έγινε μετάβαση και κλάδων δεκτών στην παγκόσμια οικονομική κοινότητα με την προσχώρησή της στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου και τις μάλλον εξωπραγματικές προσδοκίες της Δύσης που τη συνόδευσαν. Λίγο αργότερα ο τότε πρωθυπουργός της, Γουέν Τζιαμπάο, μίλησε για αναπροσανατολισμό του οικονομικού της μοντέλου από τις ε-

πενδύσεις στην κατανάλωση. Η ανάπτυξη της κινεζικής οικονομίας εξακολούθησε, όμως, να βασίζεται κατά κύριο λόγο στις δημόσιες επενδύσεις, με την κατανάλωση των νοικοκυριών να μειώνεται και να περιορίζεται σε ποσοστά από 34% έως 38%, όταν ο παγκόσμιος μέσος όρος κυμαίνεται περίπου στο 60% και στις ΗΠΑ έφτανε στο 70%. Περιφερειακές αρχές, ιδιωτικός τομέας και κατασκευαστικές άρχισαν να δανείζονται πυρετωδώς για να χρηματοδοτούν επενδύσεις, που από ένα σημείο και μετά δεν ανταποκρίνονταν πια σε πραγματικές ανάγκες και δεν εξυπηρετούσαν καμία σκοπιμότητα. Ο επενδυτικός

πυρετός της Κίνας έφτασε στην ανέγερση πολέων «φαντασμάτων», αποτελούμενων από κατοικίες και πολυκατοικίες που δεν κατοικήθηκαν ποτέ από κανέναν και στην κατασκευή υπερσύγχρονου αεροδρομίου από το οποίο δεν απογειώθηκε ποτέ κανένα αεροσκάφος. Όλα αυτά χρηματοδοτήθηκαν, όμως, με τις συνεχείς εκδόσεις χρέους από τις κινεζικές αρχές, με αποτέλεσμα σήμερα το συνολικό χρέος της Κίνας να ανέρχεται στο ιλιγγιώδες, ακόμη και για τα δεδομένα των υπερπρωτοπόρων χωρών της Ευρωζώνης, ύψους του 300% του κινεζικού ΑΕΠ. Είναι εν ολίγοις τετραπλάσιο από την κινεζική οικονομία.

Ασχημα νέα

Βλέποντας να πολλαπλασιάζονται τα προβλήματα και οι πτωχεύσεις των κινεζικών κατασκευαστικών και να επηρεάζουν συνολικά την οικονομία, ο Σιάο Σι Ζανγκ, στέλεχος της Gavekal Dragonomics, τόνισε πως «τα πραγματικά κακά νέα είναι ότι η υπερχρέωση των κατασκευαστικών εταιρειών και τα προβλήματα των κρατικών φορέων χρηματοδότησης εξαπλώνονται σε όλη την οικονομία της Κίνας».

10

δισ. δολάρια έχουν αποσύρει διεθνείς επενδυτές από τους τίτλους της Κίνας φέτος.

Οι φόβοι

Σκολιάζοντας τον αποπληθωρισμό που συνοδεύει την επιβράδυνση της Κίνας, ο Πιτερ Μπέρεζιν, στρατηγικός αναλυτής της BCA Research, τόνισε πως «δεν είναι εξορισμού τόσο κακό πράγμα, αλλά αν ο υπόλοιπος κόσμος, ΗΠΑ και Ευρώπη, διολισθήσουν σε ύφεση και η Κίνα είναι αποδυναμωμένη οικονομικά, τότε θα υπάρχει σοβαρό πρόβλημα όχι μόνον για την Κίνα, αλλά για την παγκόσμια οικονομία».

14%

μεϊώθηκε η αξία των εισαγωγών της Κίνας τους πρώτους 7 μήνες του 2023.

Ζητούν μέτρα

Αν και οι κινεζικές αρχές συνηθίζουν να συγκαλύπτουν τις αρνητικές εξελίξεις στην οικονομία, την επιβράδυνση της ανάπτυξης σε αναμικτούς ρυθμούς επιβεβαίωσε προ ημερών η Στατιστική Υπηρεσία της Κίνας, όταν χαρακτήρισε «ανεπαρκή» την εγχώρια ζήτηση και τόνισε πως «πρέπει να ληφθούν μέτρα για να στηριχθούν και να ενισχυθούν τα θεμέλια της οικονομικής ανάκαμψης».

Κάνε το επόμενο βήμα στην καριέρα σου Γίνε επαγγελματίας Coach & Mentor

Μάθετε περισσότερα και εγγραφείτε

ΑΝΑΛΥΣΗ

Μεγάλα εμπόδια για την πράσινη μετάβαση

Των ΧΕΡΙ ΣΟΥΧΑΡΤΟΝΟ, ΦΑΡΙΣ ΜΟΧΤΑΡ ΚΑΙ ΤΖΕΝΙΦΕΡ ΑΝΤΛΑΟΥΙ

Οταν η **Ινδονησία** συμφώνησε πέρυσι να απορριπεί το ενεργειακό της σύστημα με την αρωγή κεφαλαίων σχεδόν 20 δισ. δολαρίων εκ μέρους ενός συνασπισμού πλούσιων χωρών και μεγάλων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, οι ηγέτες του κόσμου καιρέτισαν τη συμφωνία ως «ιστορικά σημαντική» – είναι η μεγαλύτερη προσπάθεια συνδυασμού ιδιωτικού και δημόσιου κεφαλαίου για να ξεκινήσει η ενεργειακή μετάβαση στον αναπτυσσόμενο κόσμο. Έχουν περάσει περίπου 10 μήνες κι ενώ οι ηγέτες των κρατών της νοτιοανατολικής Ασίας συγκεντρώνονται στην Τζακάρτα, οι οικοδεσπότες δεν έχουν πολλά να επιδείξουν. Ένα πολυαναμενόμενο επενδυτικό σχέδιο έχει αναβληθεί.

Τα μέρη δεν έχουν ακόμη συμφωνήσει σχετικά με τη δικυβέρνηση, τα βασικά δεδομένα ή τη χρηματοδότηση, που απαιτείται για τον περιορισμό των εκπομπών θερμοκηπίου, και τον απογαλακτισμό του μεγαλύτερου εξαγωγέα γαιάνθρακα διεθνώς από τα ορυκτά καύσιμα. Το πιο φιλόδοξο από τα εταιρικά έργα της πρωτοβουλίας Just Energy Transition Partnership (JETP), που συναποτελείται από τα διεθνή χρηματοδοτικά έργα για τη μείωση των ρύπων, παραπαίει. Ένα ιδιαίτερα ακανθώδες ζήτημα αφορά το ότι η εξάρτηση της Ινδονησίας από τον γαιάνθρακα είναι μεγαλύτερη και πιο περίπλοκη από ό,τι είχαν αρχικά αναγνωρίσει όλες οι πλευρές. Ένα προσχέδιο εγγράφου 362 σελίδων, το οποίο περιλάμβανε γνώση του ειδοσιογραφικού πρακτορείου Bloomberg, επισημαίνει την ταχεία ανάπτυξη ενός στόλου εργοστασίων με καύση γαιάνθρακα, που τροφοδοτούν τη βιομηχανική επέκταση, αλλά δεν είναι συνδεδεμένα με το δίκτυο. Τα ελλείψι στοιχεία, ειδικά για νέες και προγραμματισμένες εγκαταστάσεις, σημαίνουν ότι ακόμη και το ακριβές μέγεθος του προβλήματος είναι ασαφές.

«Η διαδικασία ξεκίνησε από πάνω προς τα κάτω», είπε ο Έντο Μακέντρα, πρόεδρος της γραμματείας, που έχει επιφορτιστεί να μετατρέψει το JETP, όπως είναι γνωστό το πακέτο για το κλίμα, σε πραγματικότητα. «Μόλις κάνουμε τη διαδρομή από κάτω προς τα πάνω, βγαίνουν όλοι οι διάβολοι

που κρύβονται στις λεπτομέρειες». Ο τρόπος με τον οποίο επιλύονται αυτά τα ζητήματα θα αποτελέσει προηγούμενο για οποιεσδήποτε μελλοντικές συμφωνίες, καθορίζοντας σε ποιο βαθμό μπορεί να δημιουργήσει «πολύτιμα μαθήματα για την παγκόσμια κοινότητα, τα οποία μπορούν να αναπαράχθούν και σε άλλες χώρες για να βοηθήσουν στην επίτευξη των κοινών μας κλιματικών στόχων μέσω συγκεκριμένων συνεργατικών δράσεων», όπως το έθεσε ο πρόεδρος της Ινδονησίας Τζόκο Γουιντόντο, τον Νοέμβριο, όταν ανακοίνωσε τη συμφωνία στο Μπαλί μαζί με τον πρόεδρο των ΗΠΑ Τζο Μπάιντεν. Η Ινδονησία είναι η χώρα με τους υψηλότερους ρύπους στη νοτιοανατολική Ασία. Αυτό σε μεγάλο βαθμό οφείλεται στα τεράστια αποθέματα γαιάνθρακα και την έκρηξη κατασκευής σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας τα τελευταία σχεδόν δέκα χρόνια.

Οι δημοσιογράφοι του Bloomberg μίλησαν με περισσότερα από δώδεκα άτομα με γνώση των διαπραγματεύσεων, που διατήρησαν την ανωνυμία τους. Η αρχική δέσμευση για να φθάσουν οι ρύποι στα υψηλότερά τους επίπεδα έως το 2030 σε όλη πάνω από 290 εκατ. τόνους διοξειδίου του άνθρακα, ήτοι περίπου 20% κάτω από το βασικό επίπεδο σε ετήσια βάση, φαίνεται εκτός συζήτησης.

Ένα εναλλακτικό σενάριο θα αυξήσει τον μέγιστο στόχο στα 395 εκατ. τόνους CO₂, ώστε να ληφθεί υπ' όψιν η κατασκευή νέων μονάδων για την εξυπηρέτηση των αυξανόμενων αναγκών της βιομηχανίας σε ενέργεια. Οι αξιωματούχοι στοχεύουν σε ένα αναθεωρημένο και ίσως τελικό επενδυτικό σχέδιο, πριν από την έναρξη της Συνόδου για το Κλίμα (COP28) στο Ντουμπάι στα τέλη Νοεμβρίου.

Ωστόσο, για να γίνει αυτό, θα πρέπει να συμφωνήσουν σε τουλάχιστον τρία σημαντικά κι αλληλένδετα ζητήματα: τα χρήματα, τον στόχο εκπομπών και τους μηχανισμούς της σταδιακής κατάργησης του γαιάνθρακα, συμπεριλαμβανομένων αλλαγών στους νόμους και τις πολιτικές της Ινδονησίας, που εμποδίζουν την ευρύτερη πράσινη μετάβαση.

BLOOMBERG

Φρένο στην κρουαζιέρα βάζουν πόλεις των ΗΠΑ και Ευρώπης

Περιορισμοί από τη Βενετία και το Αμστερνταμ μέχρι τη Χαβάη και την Αλάσκα

Πολυσύχναστα λιμάνια στις ΗΠΑ και στην Ευρώπη αρχίζουν να θέτουν όριο στα κρουαζιερόπλοια με στόχο να μειώσουν τις αρνητικές επιπτώσεις του υπερτουρισμού. Κορυφαίοι περιορισμοί σε όλο τον κόσμο που παραδοσιακά υποδέχονται κρουαζιερόπλοια, θεωρούν πλέον τους επισκέπτες τους «ευλογία αλλά και κατάρα», καθώς ενισχύουν τις τοπικές οικονομίες, την ίδια στιγμή όμως αλλάζουν βίαια το τοπικό χρώμα πόλεων και προκαλούν περιβαλλοντική ρύπανση. Η συζήτηση φουντώνει σε μέρη από τη Χαβάη μέχρι τη Βενετία, όπου οι κάτοικοι διαμαρτύρονται ότι εξαρτώνται πλέον υπερβολικά από τον τουρισμό, με αποτέλεσμα να αλλοιώνεται η εικόνα και η παράδοσή τους.

Στην Ευρώπη ακτιβιστές διαμαρτύρονται πλέον μαζί για την παρουσία κρουαζιερόπλοιων από την Ισπανία και τη Γαλλία, μέχρι την Ολλανδία αλλά

Οι κάτοικοι του Μπαρ Χάρμπορ στο Μείν αποφάσισαν τον περιορισμό του αριθμού των επιβατών κρουαζιέρας σε 1.000 την ημέρα.

και τη Νορβηγία όπου το 2022 διαδηλωτές ύψωσαν πανό αποκαλώντας τους τουρίστες κρουαζιερόπλοιον «παράσιτα». «Πληρώσατε για το ταξίδι σας σε μια εταιρεία που δεν πληρώνει φόρους στη Νορβηγία και οι εργαζόμενοι της εξαιρούνται από όλους τους σχετικούς εργατικούς νόμους. Παρακαλώ, επιστρέψτε στο σκάφος σας και πείτε σε όλους τους επιβαίνοντες ότι είστε παράσιτα. Δεν είστε ευπρόσδεκτοι στη Νορβηγία!» έγραφε μια τυπική αφίσσα.

Στη Γηραιά Ηπειρο οι διαδηλωτές επικεντρώνονται στις βλαβερές εκπομπές αερίων από τα κρουαζιερόπλοια και το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα στις τοπικές κοινότητες. Στο Αμστερνταμ, οι Αρχές αποφάσισαν τη μετακίνηση του τερματικού σταθμού κρουαζιέρας ως μέρος μιας ευρύτερης στρατηγικής για τον έλεγχο του αριθμού των τουριστών και τον περιορισμό της ρύπανσης. Στο ίδιο μήκος κύματος, η Βαρκελώνη, η οποία φιλοξενεί τον με-

Από το 2024 η πρωτεύουσα της Αλάσκας, Τζούνο, θα επιτρέψει μόνο πέντε μεγάλα πλοία στο λιμάνι της κάθε μέρα.

γαλύτερο αριθμό επιβατών κρουαζιέρας στην Ευρώπη, κλείνει έναν από τους τερματικούς σταθμούς της. Η πόλη έχει ακόμη πολυάριθμους επιχειρησιακούς τερματικούς σταθμούς και το κλείσιμο δεν θα επηρεάσει τη βιομηχανία κρουαζιέρας, διευκρίνισε εκπρόσωπος του λιμανιού της Βαρκελώνης.

Στις πόλεις λιμάνια των ΗΠΑ, όπως το Τζούντο της Αλάσκας και το Μπαρ Χάρμπορ του Μείν, οι τοπικές κυβερνήσεις εστιάζουν στο πώς να διαχειριστούν τους τουρίστες και τα μεγάλα πλοία με τα οποία ταξιδεύουν. «Κατεβαίνουν το πρωί και φεύγουν το βράδυ, γεμίζοντας μαγαζιά, δρόμους στο κέντρο της πόλης, αλλά και τα τοπικά ταμεία. Κάποια μέρη ωστόσο παραπονιούνται ότι το μόνο που κάνουν οι επισκέπτες της κρουαζιέρας είναι να τραβούν φωτογραφίες και να κάνουν τις μεγαλύτερες δαπάνες τους επάνω στο πλοίο», σημειώνει η WSJ. Τα δρομολόγια της κρουαζιέρας, σημειώτεον,

καθορίζονται χρόνια νωρίτερα μέσω συντονισμού με τις τοπικές αρχές και τα λιμάνια.

Αυτό σημαίνει ότι οι ταξιδιώτες δεν είναι πιθανό να δουν δραστηριότητες στα ταξίδια που έχουν ήδη κλείσει γι' αυτό το φθινόπωρο και το επόμενο έτος. Παρ' όλα αυτά, αναμένονται λιγότερα δρομολόγια σε μέρη όπως το Μπαρ Χάρμπορ όπου η έκβαση της σχετικής δικαστικής μάχης θα μπορούσε να περιορίσει περαιτέρω το υπάρχον όριο για τους επιβάτες, λένε παράγοντες του ταξιδιωτικού κλάδου. Φέτος θα μπορούσε να είναι η τελευταία μεγάλη σεζόν κρουαζιέρας για την περιοχή. Τον Νοέμβριο, οι κάτοικοι ενέκριναν μια πρωτοβουλία πολιτών για περιορισμό του αριθμού των επιβατών κρουαζιέρας σε 1.000 την ημέρα και η απόφαση αναμένεται εντός του έτους.

Από το 2024 και η πρωτεύουσα της πολιτείας Αλάσκας Τζούνο, θα επιτρέψει μόνο πέντε μεγάλα πλοία –δηλαδή ε-

κείνα που μεταφέρουν περισσότερους από 950 επιβάτες– στο λιμάνι της κάθε μέρα.

Το Τζούντο άρχισε να συζητάει για τα όρια στα κρουαζιερόπλοια το 2019 και νωρίτερα φέτος επισημοποίησε τη σχετική συμφωνία. Ο πληθυσμός της πόλης είναι περίπου 32.000, σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής και περισσότεροι από 20.000 επιβάτες μπορούν να κατέβουν στην πόλη τις μέρες που την επισκέπτονται πέντε κρουαζιερόπλοια.

Φέτος, το Τζούντο θα σημειώσει ρεκόρ επιβατικής κίνησης κρουαζιέρας, με περίπου 1,7 εκατομμύριο ανθρώπους να αναμένεται να το επισκεφθούν. Όπως δήλωσε εκπρόσωπος της Cruise Lines International Association στη WSJ πάντως, η βιομηχανία επικεντρώνεται στην συνεργασία με τις πόλεις τις οποίες επισκέπτονται τα κρουαζιερόπλοια για την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού.

Ξεκινάει διαγωνισμός σχεδιασμού για καινούργια ευρώ

Οικονομολόγοι βλέπουν το χρήμα ως ουδέτερο μέσο συναλλαγής, αλλά οι εικόνες στα χαρτονομίσματα είναι από τα πιο αναπαραγμένα σχέδια

Τα χρήματα μπορούν να μοιάζουν σχεδόν με οτιδήποτε. Στην αρχαία Κίνα, τα χάλκινα μαχαίρια κυκλοφορούσαν ως μέσο πληρωμής. Κατά τη διάρκεια της Ύφεσης, οι Καλιφορνέζοι χρησιμοποιούσαν κοχύλια αντί για μετρητά. Το 1970, οι Ιρλανδοί καταναλωτές αναγκάστηκαν, λόγω μιας τραπεζικής απεργίας, να αρκεστούν σε υποσχετικές σε χαρτί υγείας. Όπως το έθεσε ο οικονομολόγος Χάιμαν Μίνσκι: «Ο καθένας μπορεί να δημιουργήσει χρήματα, το πρόβλημα είναι στο πώς θα γίνουν αποδεκτά».

Οι Ευρωπαίοι θα πρέπει σύντομα να αποφασίσουν σχετικά με τη νέα εμφάνιση του ευρώ, αναφέρει ο Economist. Μια έρευνα της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας (ΕΚΤ), η οποία ολοκληρώθηκε στα τέλη Αυγούστου, ζήτησε από τους ερωτηθέντες να επιλέξουν μεταξύ επτά θεμάτων, που ποικίλλουν από «χέρια: μαζί χτίζουμε την Ευρώπη» έως «ποτάμια, το νερό της ζωής στην Ευρώπη» και «η Ευρώπη μας, εμείς οι ίδιοι».

Τώρα θα ακολουθήσει διαγωνισμός σχεδιασμού και τα καινούργια ευρώ θα προκύψουν από τα ταμειακά μηχανήματα το 2026.

Οι οικονομολόγοι βλέπουν το χρήμα ως ουδέτερο μέσο συναλλαγής, αλλά οι εικόνες στα χαρτονομίσματα είναι μερικά από τα πιο αναπαραγμένα σχέδια στον κόσμο.

Για τις κυβερνήσεις, είναι μια ευκαιρία ναβάλουν την προπαγάνδα στις τσέπες και να μεταδώσουν μια συγκεκριμένη ιδέα για το κράτος, τονίζει ο Economist. Τα πουλιά, ένα άλλο πιθανό θέμα, θα συμβόλιζε την «ελευθερία μετακίνησης», λέει η ΕΚΤ, ενώ παρόμοια θα γιόρταζε την οδηγία της Ε.Ε. για τα πτηνά, η οποία προστατεύει τη φύση. Μια τέτοια ρόδινη εικόνα της ευρωπαϊκής συνεργασίας έρχεται σε πλήρη αντίθεση με τα μηνύματα που στάλθηκαν πριν από έναν αιώνα: το γερμανικό χαρτονόμισμα των 10.000 μάρκων, που εισήχθη στην αγορά το 1922, απεικόνιζε μεταξύ άλλων έναν βρικολάκα, που εκ-

Τα νέα χαρτονομίσματα θα προκύψουν από τα ταμειακά μηχανήματα το 2026.

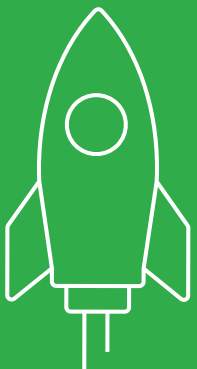
προσωπούσε τη Γαλλία και ρουφούσε έναν Γερμανό εργάτη.

Το να βάζεις νεκρούς προέδρους στα χρήματα, όπως κάνει η Αμερική, ή μονάρχες όπως η Βρετανία, είναι μια λιγότερο ελκυστική επιλογή στην Ευρώπη. Μία ένωση που περιλαμβάνει άνω των 20 χωρών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων για τις οποίες επινοήθηκε ο όρος «εθνικισμός», είναι απίθανο να ικανοποιηθεί με την εστίαση στους ηγέτες μιας χώρας, ακόμη και σε αυτούς που έχουν πεθάνει εδώ και καιρό. Η τοποθέτηση διάσημων καλλιτεχνών, μια αμφισβητούμενη εναλλακτική, είναι σχεδόν βέβαιο ότι θα καταλήξει σε διαφωνία για το ποιος χώρας ιδιοφυΐα αξίζει το χαρτονόμισμα των 500 ευρώ, ποιος θα καταλήξει σε αυτό των 5 ευρώ και ποιος θα μείνει στην Ιστορία... «απλώς» γι' αυτό που ήταν.

Η ΕΚΤ κατόρθωσε προηγουμένως να εκτρέψει αυτά τα διλήμματα χρησιμοποιώντας φανταστικές γέφυρες. Αυτές παρου-

σίαζαν τα παραδοσιακά αρχιτεκτονικά στυλ της ηπείρου (μπαρόκ, νεοκλασικά και ούτω καθεξής) χωρίς να ευνοούν τα μνημεία κάποιων χωρών. Ωστόσο η πόλη Σπρίγκενισ, στην Ολλανδία, κάλεσε τα πράγματα. Το πρόσωπο του Ρότερνταμ μετέτρεψε τις εικόνες σε πραγματικότητα, χρησιμοποιώντας βαμμένο σκυρόδεμα για να ταυριάζει με το χρώμα των χαρτονομισμάτων.

Όποιο κι αν είναι το τελικό αποτέλεσμα, τα μετρητά βαδίζουν προς τον δρόμο της αχρησίας. Σύμφωνα με την ΕΚΤ, χρησιμοποιήθηκαν μόλις για το 59% των συναλλαγών σε ευρώ πέρυσι, από 72% πριν από τρία χρόνια. Για πολλούς Ευρωπαίους, ειδικά τους νεότερους, τα χρήματα δεν μοιάζουν πλέον με χαρτί ή κέρματα, αλλά με ό,τι κι αν εμφανίζει μια οθόνη smartphone. Τελικά, λοιπόν, η νέα εμφάνιση του ευρώ θα αποφασιστεί περισσότερα από γραφίστες στην Silicon Valley παρά από κεντρικούς τραπεζίτες στη Φρανκφούρτη.

B-startΚάνε καλή αρχή με
Business Start

Ισχύουν όροι | Cyta Business Call Center 150

Ολοκληρωμένες Λύσεις για νέες επιχειρήσεις
Σταθερή | Ίντερνετ | Υψηλосία Cloud | Κινητή

Δωρεάν εγκατάσταση και πολλά προνόμια

Μέχρι 25% έκπτωση στη μηνιαία συνδρομή
για 12 μήνες

Μαζί από την αρχή

ΑΝΑΛΥΣΗ

Οι κυρώσεις πιέζουν τη ρωσική οικονομία

BLOOMBERG

Για όποιον είχε αμφιβολίες, η απότομη εξασθένιση του ρουβλίου, που παρατηρήθηκε πρόσφατα, δηλώνει με τρόπο ατράνταχτο ότι οι οικονομικές κυρώσεις είναι κάτι περισσότερο από μια απλή ενόχληση για τον Ρώσο πρόεδρο Βλαντιμίρ Πούτιν – και ίσως να συνιστά ακόμη μεγαλύτερη απειλή από τον Γεβγκένι Πριγκόζιν, τον επαναστάτη ηγέτη των μισθοφόρων στρατιωτών, ο οποίος έχασε τη ζωή του σε αεροπορικό δυστύχημα. Ωστόσο, εγείρει επίσης ένα ερώτημα κρίσιμο για την παγκόσμια ασφάλεια: τι υποτίθεται ότι θα επιτύχει τελικά αυτή η τιμωρία; Ενόσω οι δυτικοί ηγέτες συνεχίζουν να ασκούν πιέσεις, θα πρέπει να τους είναι σαφές πως στοχεύουν στον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία και όχι στο να αποσταθεροποιήσουν περαιτέρω τη Ρωσία.

Το Κρεμλίνο έχει κάνει μέχρι στιγμής μια αποτελεσματική δουλειά για να αμβλύνει τις κυρώσεις, σε σημείο που ορισμένοι δυτικοί αναλυτές έχουν αμφισβητήσει εάν όντως αποδίδουν καθόλου. Έχει στηρίξει το νόμισμα, αναγκάζοντας τους εξαγωγείς να ανταλλάσσουν περισσότερα δολάρια με ρούβλια. Έχει βρει τρόπους να διαθέσει το πετρέλαιο και το φυσικό αέριο της χώρας στην αγορά, αυξάνοντας δυτικοί τις πωλήσεις με αποδέκτριες την Κίνα και την Ινδία.

Εβαλε χρήματα στις τσέπες των πολιτών, ενισχύοντας τις αμυντικές και κοινωνικές δαπάνες, έτσι ώστε οι οικονομολόγοι που συμμετείχαν σε δημοσκόπηση του Bloomberg αναμένουν ανάπτυξη περίπου 1% φέτος σε όρους προσαρμοσμένους στον πληθωρισμό για τα δεδομένα της Ρωσίας. Τώρα, όμως, το ρούβλι υφίσταται κρίση εμπιστοσύνης. Η Τράπεζα της Ρωσίας είχε αναγκαστεί σε έκτακτη αύξηση επιτοκίων, για να σταματήσει την απότομη πτώση της, και ο Πούτιν που ημερών ζήτησε περαιτέρω δράση για τον περιορισμό των εκροών κεφαλαίων και τη χα-

λινάγωση του πληθωρισμού. Από την περασμένη Τετάρτη, το ρωσικό νόμισμα διαπραγματευόταν στο 0,011 δολάριο, σημειώνοντας πτώση 36% σε σύγκριση με το προηγούμενο έτος, ενώ η συναλλαγματική ισοτιμία είχε διαμορφωθεί ελαφρά βελτιωμένη στο 0,010 δολάριο.

Αυτή η αδυναμία καταδεικνύει τα όρια των οικονομικών αντιμετρώων του Πούτιν. Τα δολάρια συνεχίζουν να ρέουν, εκφάνον οι Ρώσοι στέλνουν τα χρήματά τους στο εξωτερικό και οι κατασκευαστές εισάγουν εξαρτήματα που δεν μπορούν να φτιάξουν μόνοι τους. Εμπορικά μέτρα όπως το ανώτατο όριο τιμής των 60 δολαρίων ανά βαρέλι, που επέβαλε ως τιμωρία η Δύση για το ρωσικό αργό, προκαλούν συμπίεση στα έσοδα του Κρεμλίνου. Ο Αλεξ Ισάκοφ του Bloomberg Economics εκτιμά πως το ανώτατο όριο στον «μαύρο χρυσό» μείωσε τα έσοδα από τις εξαγωγές κατά περίπου 25 δισ. δολάρια το πρώτο εξάμηνο του 2023. Ως ένα βαθμό είναι αποτέλεσμα των κυρώσεων ότι επί του παρόντος η Ρωσία παρουσιάζει μερικά από τα μεγαλύτερα δημοσιονομικά ελλείμματα της περιόδου του Πούτιν στην εξουσία.

Ομολογούμενως, ο Ρώσος πρόεδρος διαθέτει τους πόρους ώστε να αντέξει περισσότερο καιρό. Οι πολίτες έχουν επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό από τις διακυμάνσεις των συναλλαγματικών ισοτιμιών, οπότε ενδεχομένως το Κρεμλίνο θα πρέπει να αξιοποιήσει το κρατικό επενδυτικό ταμείο των 146 δισ. δολαρίων.

Τελικά, όμως, θα πρέπει να αντιμετωπίσει μια δυσάρεστη επιλογή: να περικόψει τις δαπάνες ή να τονώσει τον υπερβολικό πληθωρισμό, τυπώνοντας χρήματα ή να αυξήσει τις πιθανότητες αναταραχής, και ο επόμενος Πριγκόζιν να κερδίσει αρκετή λαϊκή υποστήριξη για να τον ανατρέψει. Συνεπώς, ο ίδιος ο Πούτιν θα παίξει βασικό ρόλο στον καθορισμό της έκβασης των κυρώσεων.

Εξαγορές εταιρειών με κινεζικά κεφάλαια από την Goldman Sachs

Ανάμεσά τους επιχειρήσεις των ΗΠΑ και μία που συνεργάζεται με τη Βρετανία

Παρά τις κατά καιρούς τεταμένες σχέσεις μεταξύ Δύσης και Κίνας, η αμερικανική Goldman Sachs επεκτείνει τις επενδυτικές της δραστηριότητες σε Ευρώπη και ΗΠΑ, με τη βοήθεια κινεζικών κεφαλαίων, σύμφωνα με αποκαλυπτικό δημοσίευμα των Financial Times. Ο τραπεζικός κολοσσός της Wall Street χρησιμοποίησε ένα ταμείο που δημιουργήθηκε με χρήματα του κινεζικού κράτους για να αγοράσει σειρά εταιρειών, μεταξύ των οποίων μια επιχείρηση κυβερνοασφάλειας που συνεργάζεται με τη βρετανική κυβέρνηση.

Συνολικά έχει συνάψει επτά συμφωνίες με τη βοήθεια ενός «partnership fund», 2,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, που ίδρυσε το 2017 με το κρατικό επενδυτικό ταμείο China Investment Corporation (CIC), όπως επιβεβαίωσαν

Οι συμφωνίες περιλαμβάνουν μια συμβουλευτική για το cloud computing, μια εταιρεία δοκιμών φαρμάκων και μια κατασκευάστρια συστημάτων για drones.

στην εφημερίδα πηγές με γνώση του θέματος. Το CIC, που ιδρύθηκε το 2007 για να επενδύει χρήματα του κινεζικού κράτους, είχε 1,35 τρισ. δολάρια σε περιουσιακά στοιχεία στο τέλος του 2021, ενώ σχεδόν το ήμισυ του παγκόσμιου χαρτοφυλακίου του επενδύθηκε σε εναλλακτικά περιουσιακά στοιχεία όπως ιδιωτικά κεφάλαια, σύμφωνα με την ιστοσελίδα του.

Οι συμφωνίες περιλαμβάνουν μια startup που παρακολουθεί τις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, μια συμβουλευτική για το cloud computing, μια εταιρεία δοκιμών φαρμάκων και μια κατασκευάστρια συστημάτων που χρησιμοποιούνται στην τεχνητή νοημοσύνη, στα drones και στις μπαταρίες

Η Goldman Sachs έχει συνάψει συνολικά επτά συμφωνίες με τη βοήθεια ενός «partnership fund», 2,5 δισεκατομμυρίων δολαρίων, που ίδρυσε το 2017 με το κρατικό επενδυτικό ταμείο China Investment Corporation.

ηλεκτρικών οχημάτων. Αν και η Goldman Sachs ανακοίνωσε πως έχει επενδύσει στις εν λόγω εταιρείες, δεν επιβεβαίωσε ότι οι συμφωνίες χρηματοδοτήθηκαν τουλάχιστον εν μέρει από το ταμείο της Κίνας.

Το Ταμείο Εταιρικής Συνεργασίας Κίνας - ΗΠΑ ίδρυσε κατά τη διάρκεια της επίσημης επίσκεψης του Ντόναλντ Τραμπ στο Πεκίνο, το 2017, ο τότε διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας, Λόιντ Μπλανκφίν, λέγοντας ότι θα βοηθούσε την Ουάσιγκτον να αντιμετωπίσει τις ανησυχίες της για μια εμπορική ανισορροπία μεταξύ ΗΠΑ και Κίνας, επενδύοντας κινεζικά κεφάλαια σε αμερικανικές εταιρείες. Η Goldman είπε ότι το CIC θα γινόταν «επενδυτής-

άγκυρα» και θα διαδραμάτιζε ενεργό ρόλο βοηθώντας τις εταιρείες που αγόρασε να επεκταθούν στην Κίνα. Παρά τις ολοένα και πιο δύσκολες σχέσεις Πεκίνου - Δύσης τα τελευταία χρόνια, η Goldman ενίσχυε έκτοτε τη δράση του ταμείου, πραγματοποιώντας τέσσερις επενδύσεις το 2021 και μία πέρυσι. Το 2021, χρησιμοποίησε το ταμείο συνεργασίας με το CIC για να αποκτήσει τη LRQA, τη μονάδα επιθεωρήσεων και κυβερνοχώρου του βρετανικού ομίλου Lloyd's Register. Η LRQA εκτελεί υπηρεσίες επιθεώρησης και πιστοποίησης και δραστηριοποιείται, μεταξύ άλλων, στους κλάδους της αεροδιαστημικής, της άμυνας, της ενέργειας και της υγειονομικής περιθαλψής. Η

επιχείρηση περιλαμβάνει την ομάδα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο Nettitude, η οποία αναφέρει στον ιστότοπό της ότι είναι εγκεκριμένος πάροχος υπηρεσιών για την κυβέρνηση του Ηνωμένου Βασιλείου και βοηθά στην «ενίσχυση κυβερνητικών και αμυντικών οργανισμών σε όλο τον κόσμο». Στις ΗΠΑ, το fund έχει επενδύσει σε αμερικανικές εταιρείες όπως Crptime, η οποία παρέχει συμβουλές σχετικά με το cloud computing, η Parexel, μια εταιρεία δοκιμών φαρμάκων, η Project44, μια startup που παρακολουθεί παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, η εταιρεία φωτισμού Visual Comfort & Co. και η Boyd Corporation από την Καλιφόρνια, τα προϊόντα της οποίες περιλαμβάνουν συστήματα που χρησιμοποιούνται μεταξύ άλλων σε drones, σύμφωνα με τον ιστότοπό της. «Το ταμείο συνεργασίας είναι ένα αμερικανικό ταμείο που διοικείται από Αμερικανό διαχειριστή και συμμορφώνεται με όλους τους νόμους και τους κανονισμούς. Συνεχίζει να επενδύει σε αμερικανικές και παγκόσμιες εταιρείες, βοηθώντας τις να αυξήσουν τις πωλήσεις τους στην αγορά της Κίνας», ανέφερε η Goldman σε δήλωσή της.

Η παλαιότερη ασφαλιστική εταιρεία της Ταϊβάν, Taiwan Life, το συνταξιοδοτικό πρόγραμμα ATP της Δανίας, ο διαχειριστής συντάξεων των ΗΠΑ, το κρατικό συμβούλιο επενδύσεων της Μινεσότα και πολλά φιλανθρωπικά ιδρύματα με έδρα τις ΗΠΑ έχουν επίσης δώσει χρήματα στο fund της Goldman Sachs, ένα από τα πολλά αποκαλούμενα «διμερή funds» που δημιουργήσε το CIC με διεθνείς επενδυτικούς ομίλους με στόχο να αυξήσει την έκθεσή του σε εταιρείες της Δύσης. Η Goldman Sachs διατηρεί επαφές με το CIC· ο διευθύνων σύμβουλος της τράπεζας, Ντέιβιντ Σόλομον, συναντήθηκε τον Μάρτιο με τον εκτελεστικό αντιπρόεδρο του CIC, Κι Μπιν, και τον πρόεδρο Πενγκ Τσουν.

FINANCIAL TIMES

COHEN MEDIA GROUP PRESENTS

BRIAN COX MIRANDA RICHARDSON JOHN SLATTERY

CHURCHILL

THE UNTOLD STORY OF D-DAY

ΧΟΡΗΓΟΣ

cyta vision

ΚΥΡΙΑΚΗ 10 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 21:00

CHURCHILL

ΔΡΑΜΑ

Λίγες ώρες πριν από την απόβαση στη Νορμανδία, ο Βρετανός Πρωθυπουργός Γουίνστον Τσέρτσιλ παλεύει με τους σοβαρούς ενδοιασμούς του και την περιθωριοποίηση που υφίσταται.

Το Κανάλι Διετίθεται:

cable.net cyta vision

MESIMVRIA

www.mesimvria.com

Κοινοτικό Συμβούλιο Τόχνης
Tochni Community Council

T. 24 332 444, F. 24 332 555
e-mail: tochnivillage@cytanet.com.cy
website: tochni.com.cy

ΠΡΟΚΥΡΗΞΗ ΘΕΣΗΣ
ΜΟΝΙΜΟΥ ΕΡΓΑΤΗ ΓΕΝΙΚΩΝ ΚΑΘΗΚΟΝΤΩΝ

Το Κ.Σ. Τόχνης ανακοινώνει ότι δέχεται αιτήσεις για μία θέση μόνιμου εργάτη στην κοινότητα Τόχνης.

Για έντυπα αιτήσεων και όρους εργασίας για την θέση οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να αποστέινονται στα γραφεία του Κ.Σ. Τόχνης στην διεύθυνση: Κούρτζιων 41, 7740 Τόχνη, Λάρνακα και στο τηλ.: 24-332444.

Οι αιτήσεις πρέπει να παραδοθούν μέχρι και τις 18 Σεπτεμβρίου 2023 και ώρα 12:00το μεσημέρι.

ΑΠΟ ΤΟ ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΧΝΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΚΥΠΡΟΥ
ΕΥΡΩΣΥΣΤΗΜΑ

Παράταση προθεσμίας υποβολής αιτημάτων για μειωμένα δικηγορικά έξοδα για υποθέσεις εξυγίανσης και αξιογράφων

Η Κεντρική Τράπεζα της Κύπρου (ΚΤΚ) ανακοινώνει ότι η προθεσμία για υποβολή αιτημάτων για καταβολή μειωμένων δικηγορικών εξόδων από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που έχουν καταχωρήσει αγωγές εναντίον της σε σχέση με θέματα εξυγίανσης και αξιογράφων της Τράπεζας Κύπρου ή/και της Λαϊκής Τράπεζας παρατείνεται μέχρι τις 30 Οκτωβρίου 2023 και ώρα 15:00.

Οι προϋποθέσεις για την καταβολή μειωμένων δικηγορικών εξόδων, η διαδικασία υποβολής αιτημάτων και τα έντυπα περιλαμβάνονται στις ανακοινώσεις της ΚΤΚ ημερομηνιών 3 Ιουλίου 2023 και 10 Ιουλίου 2023.

Για τυχόν διευκρινίσεις οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να απευθυνθούν στο τηλέφωνο 22714600.

«Ομπρέλα» σε 500.000 συνεπείς δανειολήπτες

Δάνεια αξίας 20,5 δισ. στο πρόγραμμα ανταμοιβής των τραπεζών – Δυνατότητα μετατροπής κυμαινόμενων επιτοκίων σε σταθερά

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

«Ομπρέλα» προστασίας έχουν λάβει 500.000 στεγαστικά δάνεια συνολικής αξίας 20,5 δισ. ευρώ, που σύμφωνα με στοιχεία της «Κ» έχουν ενταχθεί στο πρόγραμμα ανταμοιβής που ανακοίνωσαν οι τράπεζες τον περασμένο Απρίλιο ως ανάχωμα στην άνοδο των επιτοκίων από την ΕΚΤ. Το πρόγραμμα προβλέπει ανώτατο όριο επιτοκίου μεταξύ 2,7%-2,85% (ή 1,20% για όσα δάνεια συνδέονται με το *swap* πρώην *libor* και 3,3% όταν το επιτόκιο αναφοράς είναι το βασικό επιτόκιο της ΕΚΤ), ανάλογα με το αν το επιτόκιο αναφοράς είναι το *euribor* 1 ή 3 μηνών. Πρόκειται για «έκπτωση» κατά 1 μονάδα από το επίπεδο του 3,6%-3,8% που διαμορφώνεται σήμερα αντίστοιχα το *euribor*. Σε αυτό το επίπεδο θα παραμείνει το βασικό επιτόκιο που επιβαρύνει όλα τα στεγαστικά δάνεια για 12 συνεχείς μήνες, δηλαδή έως και τα τέλη του α' εξαμήνου του 2024, με την προϋπόθεση ότι οι δανειολήπτες θα συνεχίσουν να εξυπηρετούν κανονικά το δάνειό τους και δεν θα αθετήσουν την πληρωμή κάποιας δόσης.

Στο «παγωμένο» επιτόκιο αναφοράς προστίθεται το περιθώριο που προβλέπει κάθε δανειακή σύμβαση, δηλαδή το *spread* που επιβαρύνει το δάνειο και το οποίο ανάλογα με το δάνειο και τον χρόνο σύναψης της σύμβασης μπορεί να κυμαίνεται μεταξύ 2%-3% (σε κάποιες περιπτώσεις φθάνει το 4%), ανεβάζοντας το τελικό επιτόκιο με το οποίο βαρύνεται ο δανειολήπτης μεταξύ 5% και 6%. Η προστασία καλύπτει και τις επερχόμενες αυξήσεις επιτοκίων της ΕΚΤ, που προεξοφλούνται από την αγορά μετά την επιμονή του πληθωρισμού στην Ευρώπη στο 5,3% τον Αύγουστο. Σύμφωνα με όλες τις εκτιμήσεις το βασικό επιτόκιο θα διαμορφωθεί στο 4% από 3,75% σήμερα και η τάση αποκλιμάκωσης δεν αναμένεται πριν από τα μέσα του 2025, προωινίζοντας δύο ακόμη δύσκολους χειμώνες.

Το πρόγραμμα ανταμοιβής συνδυάζεται με το πρόγραμμα επιδότσης επιτοκίου που έχουν εφαρμόσει οι τράπεζες και το οποίο, όμως, αφορά μόνο τα ευάλωτα νοικοκυριά. Μέσω του προγράμματος επιδοτείται το 50% της αύξησης της μηνιαίας δόσης στεγαστικών δανείων με ημερομηνία αναφοράς την 30ή Ιουνίου και για διάστημα 12 μηνών, αλλά η συμμετοχή στο πρόγραμμα μέσω της εγγραφής στην πλατφόρμα για την πιστοποίηση του δανειολήπτη ως ευάλωτου υπήρξε περιορισμένη και σύμφωνα με στοιχεία της «Κ» δεν ανήλθε σε 1.864 δανειολήπτες.

Τα μέτρα για τη συγκράτηση των επιτοκίων από την πλευρά των ελληνικών τραπεζών μετριαζουν το πρόβλημα των νοικοκυριών, σταθεροποιώντας τη δόση του δανείου τους, αλλά ήδη η επιβάρ

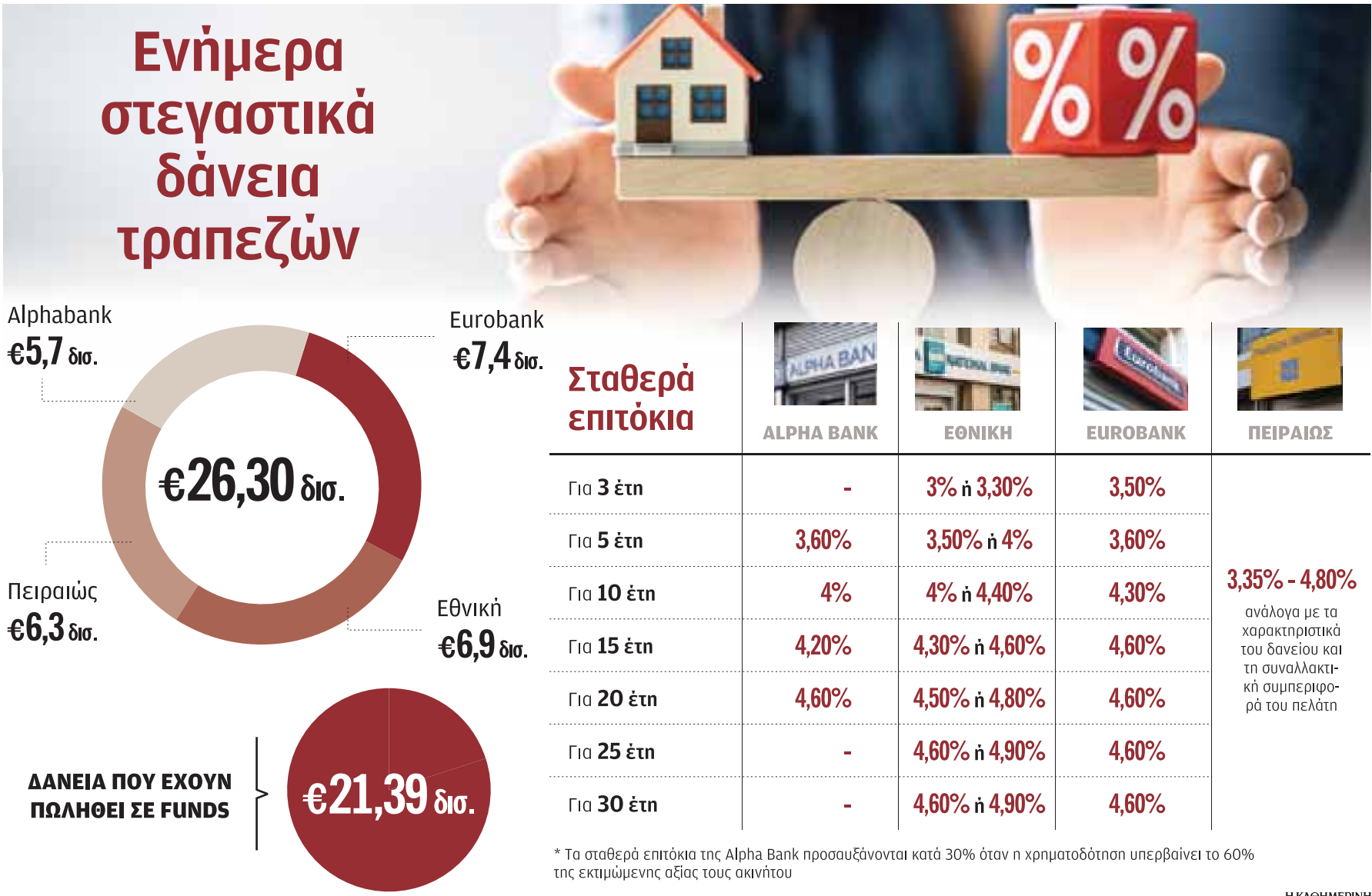
υνωση που έχουν υποστεί από τις διαδοχικές αυξήσεις της ΕΚΤ έως και τα τέλη του προηγούμενου Μαρτίου –ημερομηνία εφαρμογής του πλαφόν– μεταφράζεται σε ένα σημαντικό κόστος, που φθάνει περίπου τα 1.780 ευρώ τον χρόνο (150 ευρώ τον μήνα) για ένα δάνειο 100.000 ευρώ με διάρκεια αποπληρωμής τα 20 χρόνια, υπολογισμένο με ένα μέσο περιθώριο από την τράπεζα 2,5% και άρα τελικό επιτόκιο 5,3% (*euribor* 2,8% + *spread* 2,5%). Ο εκτροχιασμός των οικογενειακών προϋπολογισμών απειλείται άλλωστε από τις αυξήσεις σε βασικά είδη διατροφής, ενώ η έναρξη της εκπαιδευτικής περιόδου γιγαντώνει τα ανελαστικά έξοδα των νοικοκυριών, που δεν επιδέχονται περικοπών.

Στα μακροπρόθεσμα μέτρα που λαμβάνουν οι τράπεζες για τον περιορισμό των πιέσεων από την αύξηση των επιτοκίων προστίθεται και η δυνατότητα μετατροπής των κυμαινόμενων επιτοκίων σε σταθερά, προεξοφλώντας την παραμονή των επιτοκίων σε υψηλά επίπεδα για περισσότερο χρονικό διάστημα από αυτό που είχε αρχικά προβλεφθεί. Η δυνατότητα δίνεται για τους ήδη πελάτες τους που έχουν δάνειο με κυμαινόμενο επιτόκιο και βασική προϋπόθεση είναι η συνέπεια στην εξυπη

Το πρόγραμμα ανταμοιβής συνδυάζεται με το πρόγραμμα επιδότσης επιτοκίου, το οποίο όμως αφορά μόνο τα ευάλωτα νοικοκυριά.

ρήση του δανείου τους.

Η τάση αυτή, αν και δεν έχει λάβει μαζικό χαρακτήρα, αναμένεται να εκδηλωθεί εντονότερα τους προσεχείς μήνες, καθώς εμπεδώνεται η πεποίθηση ότι τα επιτόκια δεν θα αποκλιμακωθούν πριν από το 2025. Γι' αυτό την πρωτοβουλία ενημέρωσης των δανειοληπτών για τη δυνατότητα μετατροπής των υφιστάμενων κυμαινόμενων επιτοκίων σε σταθερά έχουν πάρει οι ίδιες οι τράπεζες, προτείνοντας προγράμματα σταθερού επιτοκίου διάρκειας 5 ή 10 ετών, ανάλογα και με την υπολειπόμενη διάρκεια του δανείου. Από την πλευρά των δανειοληπτών το μέτρο αφορά ειδικά εκείνους που έχουν πάρει στεγαστικό δάνειο την περίοδο μετά το 2011 έως και το 2019, οι οποίοι επιβαρύνονται με υψηλό περιθώριο (*spread*), που είχε φτάσει ακόμη και πάνω από το 4% και οι οποίοι έχουν δει το τελικό επιτόκιο που επιβαρύνει το δάνειό τους να εκτοξεύεται κοντά στο 7%, παρά το «πάγωμα». Αντιλαμβανόμενες την πίεση που δέχονται οι δανειολήπτες αλλά και τον

κίνδυνο κάποια από αυτά τα δάνεια να κοκκινίσουν, δίνουν τη δυνατότητα μετατροπής αυτών των συμβάσεων σε σταθερού επιτοκίου, χωρίς κόστος ή με ελάχιστη επιβάρυνση που δεν ξεπερνάει τα 100 ευρώ. Προϋπόθεση είναι τα δάνεια αυτά να εξυπηρετούνται κανονικά, δηλαδή να μην έχουν ρυθμιστεί μέχρι σήμερα λόγω καθυστέρησης, ενώ μετά τη λήξη της σταθερής διάρκειας που θα επιλέξει ο δανειολήπτης, το επιτόκιο μετατρέπεται ξανά σε κυμαινόμενο με βάση το περιθώριο που είχε συμφωνηθεί αρχικά.

Τα νέα στεγαστικά

Πολιτική συγκράτησης των επιτοκίων τόσο στα σταθερά όσο και στα κυμαινόμενα διάρκειας έχουν εφαρμόσει οι τράπεζες και για τα νέα στεγαστικά δάνεια, σε μια προσπάθεια να συντηρήσουν ζωντανή τη ζήτηση για νέες χρηματοδοτήσεις. Η ζήτηση για νέα δάνεια (με εξαίρεση τα δάνεια του προγράμματος «Σπίτι μου») μονοπωλείται σε ποσοστό έως και 90% για χρηματοδοτήσεις

με σταθερό επιτόκιο, τα οποία παρά το γεγονός ότι αυξήθηκαν κατά 100 περίπου μονάδες σε σχέση με έναν χρόνο πριν, εξακολουθούν να παραμένουν σε ελκυστικά επιτόκια και να ανταγωνίζονται τα κυμαινόμενα. Με βάση τα τιμολόγια των τραπεζών, το σταθερό επιτόκιο για 3 έτη (δυνατότητα που δίνει η Εθνική Τράπεζα και η Eurobank) διαμορφώνεται στο 3%-3,6%, το σταθερό επιτόκιο για 5 έτη διαμορφώνεται μεταξύ 3,5%-4%, για 7 έτη (δυνατότητα που προσφέρει η Eurobank) στο 3,80%, για 10 έτη μεταξύ 4%-4,3%, για 15 έτη μεταξύ 4%-4,4%, για 20 έτη μεταξύ 4,6%-4,8%, για 25 έτη μεταξύ 4,6%-4,9% και για 30 έτη μεταξύ 4,6%-4,9%. Αντίστοιχα στο μέτωπο των κυμαινόμενων επιτοκίων που επιβαρύνονται από την ανοδική τάση του *euribor*, οι τράπεζες έχουν εφαρμόσει πολιτική μείωσης των περιθωρίων (*spreads*), διατηρώντας το μέσο περιθώριο κοντά στο 2,5%, επίπεδο που όμως μαζί με την επιβάρυνση του *euribor* ανεβάζει το τελικό επιτόκιο πάνω από το 6%, ανάλογα με το ύψος του δανείου

και το ύψος της ίδιας συμμετοχής του δανειολήπτη.

Περιορισμένες αυξήσεις σε προθεσμιακές καταθέσεις

Στο «παγωμα» των επιτοκίων και των μέτρων που έχουν λάβει για την ανακούφιση των δανειοληπτών στριζίεται και η επιχειρηματολογία των τραπεζών για τις περιορισμένες αυξήσεις που έχουν κάνει στις προθεσμιακές καταθέσεις. Το μέσο επιτόκιο των προθεσμιακών καταθέσεων στην Ελλάδα για νοικοκυριά διαμορφώθηκε τον Ιούλιο στο 1,56% έναντι 2,83% που ήταν η μέση απόδοση των προθεσμιακών καταθέσεων για ιδιώτες στην Ευρώπη, με την πρώτη των αποδόσεων να έχει η Γαλλία με μέσο επιτόκιο στις προθεσμιακές 3,5%.

Το αντίστοιχο επιτόκιο σε χώρες του Νότου, όπως η Ιταλία, ανήλθε στο 3,29%, στην Ισπανία στο 2,33%, στην Πορτογαλία στο 1,69%, ενώ πιο χαμηλά από την Ελλάδα στις αποδόσεις των προθεσμιακών καταθέσεων είναι η Κύπρος

με μέσο επιτόκιο 1,07%. Τα χαμηλά επιτόκια στις προθεσμιακές καταθέσεις ερμηνεύουν άλλωστε και την περιορισμένη στροφή που έχει γίνει σε κλειστούς λογαριασμούς, που με βάση τα στοιχεία της ΤτΕ αντιπροσωπεύουν το 1/4 των συνολικών καταθέσεων των νοικοκυριών, δηλαδή περί τα 34,6 δισ. ευρώ στο σύνολο των 142,7 δισ. ευρώ. Οι τράπεζες επιδιώκουν να αντισταθμίσουν τις χαμηλές αποδόσεις στις προθεσμιακές με την προώθηση επενδυτικών προϊόντων χαμηλού ρίσκου, όπως τα ομολογιακά αμοιβαία, σε μια προσπάθεια να εκπαιδεύσουν τους Έλληνες καταθέτες σε επενδυτικές επιλογές μεγαλύτερης διάρκειας ή πιο σύνθετα επενδυτικά προϊόντα που εμπεριέχουν και ένα μέρος ρίσκου.

Η πολιτική των τραπεζών αναμένεται να επανακαθοριστεί το φθινόπωρο, χωρίς ωστόσο να αναμένονται εντυπωσιακές κινήσεις στο μέτωπο των επιτοκίων καταθέσεων, λόγω και της πλεονάζουσας ρευστότητας που υπάρχει στο σύστημα.

Στην Ελλάδα μία στις τρεις θαλαμηγούς του πλανήτη για το καλοκαίρι

Σε χρονιά-ρεκόρ εξελίσσεται το 2023 για την Ελλάδα, που κερδίζει την πρώτη θέση παγκοσμίως για ακόμη μία χρονιά ως ο πιο προτιμώμενος προορισμός για ναυλωμένα σκάφη άνω των 20 μέτρων. Μάλιστα η Ελλάδα κερδίζει μερίδια αγοράς φέτος έναντι της Γαλλίας και της Ιταλίας, με τη μία στις τρεις ναυλώσεις παγκοσμίως φέτος το καλοκαίρι να εκτελείται στην επικράτειά της.

Σύμφωνα με στοιχεία της International Yacht Company (IYC), μία από τις μεγαλύτερες ναυλοεπισιτικές εταιρείες θαλαμηγών διεθνώς, η Ελλάδα είναι για μια ακόμη χρονιά ο πιο δημοφιλής προορισμός για την καλοκαιρινή περίοδο, προσελκύοντας τις περισσότερες ναυλώσεις παγκοσμίως. Περισσότερες από τη Γαλλία και την Ιταλία. Τα στοιχεία αυτά αφορούν ναυλώσεις που κλείστηκαν μέχρι και τα τέλη Ιουνίου και εκτιμάται ότι μπορεί να εξελιχθούν ακόμα πιο θετικά για την Ελλάδα, εφόσον αυτές συνεχιστούν τον Σεπτέμβριο και τον Οκτώβριο, όπως αναμένεται από πολλούς στην αγορά. Κατά τη διάρκεια

Η χώρα αναδείχθηκε πρώτη παγκοσμίως ως προορισμός με μερίδιο 24%, με δεύτερη τη Γαλλία με μερίδιο 18% και τρίτη την Ιταλία με 16%.

της περυσινής χρονιάς, η Ελλάδα αναδείχθηκε πρώτη παγκοσμίως ως προορισμός με μερίδιο 24%, με δεύτερη τη Γαλλία με μερίδιο 18% και τρίτη την Ιταλία με μερίδιο 16%, ενώ η Κροατία ακολούθησε τέταρτη με 10%. Με βάση τις κρατήσεις που έγιναν φέτος έως και τον Ιούνιο για ταξίδια καθ' όλη τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, η Ελλάδα αυξάνει το μερίδιό της κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες στο 27%. Ειδικά για το καλοκαίρι το μερίδιο αυτό ανεβαίνει στο 32%.

Τα μεγάλα και πολύ μεγάλα σκάφη λοιπόν εξακολουθούν να συρρέουν στα ελληνικά νερά, όπως διαπίστωσαν άλ

Κάθε λογής χρεώσεις με τις οποίες επιβαρύνονται τα ναυλωμένα σκάφη στην Ελλάδα είναι αμελητέες σε σχέση με τον ανταγωνισμό, ενώ παράλληλα οι δυνατότητες ανέξευγκτης ρημνοδέτησης και αγκυροβόλησης είναι απεριόριστες και δωρεάν, όταν σε άλλες χώρες επιτρέπονται μόνο σε λίγα σημεία και έναντι τιμήματος που εισπράτουν είτε οι τοπικές είτε οι εθνικές αρχές.

λωστε όσοι ταξίδεψαν αυτό το καλοκαίρι σε παραθαλάσσιους προορισμούς.

Σύμφωνα με στοιχεία άλλων ναυλοεπισιτικών οίκων τα σκάφη μεσαίου μήκους είχαν μία επίσης καλή χρονιά, χωρίς ωστόσο να αυξήσουν σημαντικά τον αριθμό των εβδομάδων ναυλώσεως, ενώ αντιθέτως τα μικρότερα, ιστιοπολιικά κυρίως σκάφη, είδαν μείωση των εβδομάδων ναυλώσεως φέτος σε σχέση όμως με μια καλή περυσινή χρονιά.

«Οι χαμηλοί συντελεστές στα αφορολόγητα καύσιμα και στον ΦΠΑ ευνόησαν τη δραστηριότητα του yachting στη χώρα», αναφέρει στην τελευταία έκθεση αγοράς η IYC. Ωστόσο η δημοφιλία της Ελλάδας, οι θάλασσες της οποίας έχουν αναδειχθεί σε παγκόσμιο πρωταθλητή για το yachting, έχει κι άλλες εξηγήσεις, ενώ παράλληλα έχει αρχίσει να προκαλεί τις πρώτες αντιδράσεις περί υπερτουρισμού και στον θαλάσσιο τουρισμό. Ειδικότερα, όπως έχει επισμάνει νωρίτερα φέτος η «Καθημερινή», η διεθνής πρωτοκαθεδρία δεν αποδίδεται μόνο στην ενίσχυση

του brand name της χώρας και της απαράμιλλης φυσικής ομορφιάς της, αλλά και στο γεγονός πως κάθε λογής χρεώσεις με τις οποίες επιβαρύνονται τα ναυλωμένα σκάφη στην Ελλάδα είναι αμελητέες σε σχέση με τον ανταγωνισμό, ενώ παράλληλα οι δυνατότητες ανέξευγκτης ρημνοδέτησης και αγκυροβόλησης είναι απεριόριστες και δωρεάν, όταν σε άλλες χώρες επιτρέπονται μόνο σε λίγα σημεία και έναντι τιμήματος που εισπράττουν είτε οι τοπικές είτε οι εθνικές αρχές. Έτσι, στην Ελλάδα εξακολουθούν να καταφτάνουν νέα σκάφη από το εξωτερικό περιμένοντας ναυλούς, όπως καταγράφει και η τελευταία έκθεση της IYC, παρά τις σοβαρές ελλείψεις σε υποδομές ελλιμενισμού. Οι ελλείψεις αυτές όμως σημαίνουν και προβλήματα, όπως στην ασφάλεια, στη διαχείριση των λυμάτων των σκαφών, αλλά και στην κατάληψη εκτεταμένων ζωνών στις παρυφές του αιγαίου σε δημοφιλείς αλλά και απομονωμένους έως πρότινος κόλπους και ορμίσκους της νησιωτικής και όχι μόνο χώρας.

Ασφαλιστικά προϊόντα για ιδιώτες & επιχειρήσεις.

Coverholder at

Κωστής Χατζηδάκης, υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

Θα ξεβολευτούν αυτοί που φοροδιαφεύγουν

Σχεδιάζουμε ένα νέο σύστημα φορολόγησης ελευθέρων επαγγελματιών, που θα ικανοποιεί και το κοινό περί δικαίου αίσθημα

Της ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΑΡΑ

Ένα νέο πλαίσιο για τη φορολόγηση των ελευθέρων επαγγελματιών περιλαμβάνει ο σχεδιασμός του υπουργού Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κωστή Χατζηδάκη, που έχει στοιχηματίσει με τον εαυτό του να αφήσει έργο στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, όπως έκανε από τις προηγούμενες θέσεις του για τις συντάξεις, τη ΔΕΗ και την Ολυμπιακή.

Το σχετικό νομοσχέδιο, με στόχο να «ικανοποιηθεί το κοινό περί δικαίου αίσθημα», όπως λέει στη συνέντευξή του στην «Κ», θα έρθει στη Βουλή σε δεύτερο χρόνο. Θα προηγηθεί, αμέσως μετά τη ΔΕΘ, η ψηφισι ρυθμίσεων για την ευρύτερη χρήση των ψηφιακών εργαλείων στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, αλλά και για τον περιορισμό της χρήσης μετρητών στις συναλλαγές.

«Η σοβαρή δημοσιονομική πολιτική είναι φιλολαϊκή πολιτική», υποστηρίζει, εξάλλου, θυμίζοντας το τίμημα που πλήρωσε η χώρα επί μνημονίων, επειδή ζούσε πάνω από τις δυνάμεις της. Αυτή τη φορά, ενόψει ΔΕΘ, η κυβέρνηση έχει προετοιμάσει το έδαφος για μικρό καλάνθι παροχών, με τον κ. Χατζηδάκη να θυμίζει ότι έχει ήδη ψηφιστεί το μισό προεκλογικό της πρόγραμμα και ότι θα ακολουθήσουν και άλλες παρεμβάσεις, όπως η αύξηση των συντάξεων «λίγο πάνω από 3%».

Στη συνέντευξή του ο κ. Χατζηδάκης αναφέρει ότι σύντομα θα κατατεθεί νομοσχέδιο για τους ευάλωτους δανειολήπτες και τις υποχρεώσεις ενημέρωσής τους από τους servicers, καθώς επίσης και ρύθμιση για τη φορολόγηση των Airbnb. Προαναγγέλλει δε πρωτοβουλίες για την ενθάρρυνση των επενδύσεων Ελλήνων εφοπλιστών στη στεριά και ενίσχυση των κινήτρων για τις συγχωνεύσεις μικρών επιχειρήσεων.

– **Έχετε πει ότι η φοροδιαφυγή είναι το προσωπικό σας στόιχημα. Σε τι ύψος την υπολογίζετε και ποιος είναι ο στόχος σας για επιπλέον έσοδα; Τι παρεμβάσεις σχεδιάζετε γενικά και ειδικά για τους ελεύθερους επαγγελματίες, όπου 7 στους 10 δηλώνουν εισοδήματα κάτω από 10.000 ευρώ;**

– Στη «μάχη» οικονομία δεν μπορείς να είσαι σίγουρος για το μέγεθος, μόνο εκτιμήσεις μπορείς να κάνεις. Υπάρχουν οι εκτιμήσεις της Τράπεζας της Ελλάδος. Υπάρχουν όμως και στοιχεία, όπως ο εξαπλοασιασμός των εσόδων από βραχυχρόνιες μισθώσεις μετά την έναρξη της συνεργασίας με τις ψηφιακές πλατφόρμες. Σε κάθε περίπτωση, επειδή ακούω το θέμα αυτό από τότε που ήμουν μαθητής, δεν θέλω να φύγω από το υπουργείο χωρίς να έχω κάνει κάτι. Είναι για μένα η καινούργια Ολυμπιακή, η καινούργια ΔΕΗ, οι καινούργιες συντάξεις. Βεβαίως, θα βάλουμε ποσοτικούς στό-

Ναυαρχίδα για την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής θα είναι η σύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές και την ΑΑΔΕ.

Η σοβαρή δημοσιονομική πολιτική είναι φιλολαϊκή πολιτική.

Οι συντάξεις θα αυξηθούν λίγο πάνω από 3% και θα συνοδευτούν από ένα επίδομα στους συνταξιούχους με προσωπική διαφορά.

χους και έχω ζητήσει στοιχεία από το υπουργείο και την ΑΑΔΕ, αλλά εκείνοι από το οποίο θα ξεκινήσουμε είναι η αξιοποίηση των ψηφιακών εργαλείων, ι-σως για πρώτη φορά σε τέτοια έκταση.

Ναυαρχίδα της προσπάθειάς μας θα είναι η σύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές και την ΑΑΔΕ για να κάνει τους αντίστοιχους ελέγχους. Εκεί θα ασχοληθώ προσωπικά έτσι ώστε να μην ξεφύγουμε από τα χρονοδιαγράμματα και στους πρώτους μήνες του 2024 να έχει ολοκληρωθεί η σύνδεση 450.000 επιχειρήσεων. Παράλληλα προχωρώ πρωτοβουλίες για τα ηλεκτρονικά τιμολόγια, για το myDATA και τη γενίκευση αυτών των πρωτοβουλιών. Οι διασταυρώσεις που έγιναν ήδη από την ΑΑΔΕ στη Ζάκυνθο και σε νησιά του Αιγαίου τις τελευταίες μέρες δείχνουν ότι η σύνδεση των POS με τις ταμειακές μηχανές μπορεί να φέρει πολύ σημαντικά έσοδα.

– **Υπάρχουν σχεδιασμοί για επέκταση των POS και για υποχρεωτική χρήση τους από συγκεκριμένα επαγγέλματα;**

– Το 2024 θα είναι κομβικής σημασίας έτος για όλα αυτά. Θα είναι η χρονιά κατά την οποία θα αλλάξουν μια σειρά από σημαντικές παράμετροι στο συγκεκριμένο ζήτημα. Και οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν ένα πλεονέκτημα, ότι δεν είναι ούτε δεξιές ούτε κεντρώες ούτε αριστερές. Δεν μπορούν να αμφισβητηθούν. Αν από τη διασταύρωση προκύπτει ότι κάποιος έκανε φοροδιαφυγή, την έκανε.

– **Θα υπάρξουν και άλλα κίνητρα στους καταναλωτές για να ζητούν αποδείξεις, γιατί η αποτελεσματικότητα των υ-**

Οι ψηφιακές τεχνολογίες έχουν ένα πλεονέκτημα, ότι δεν είναι ούτε δεξιές ούτε κεντρώες ούτε αριστερές. Δεν μπορούν να αμφισβητηθούν. Αν από τη διασταύρωση προκύπτει ότι κάποιος έκανε φοροδιαφυγή, την έκανε, σημειώνει ο κ. Χατζηδάκης.

φιστάμενων είναι περιορισμένη.

– Υπάρχουν ήδη κίνητρα, που νομίζω ότι δεν είναι ευρέως γνωστά και πρέπει να επικαιροποιηθούν.

Αρα, ξεκινάμε από τα ψηφιακά εργαλεία, τη γενίκευσή τους, την υποχρεωτικότητα τους και στη συνέχεια το όλο σύστημα των κινήτρων μπορεί να ιδωθεί από μια νέα σκοπιά, με βάση και τα αποτελέσματα των εργαλείων και το νέο σκηνικό που θα διαμορφωθεί στην αγορά.

– **Θα υπάρξει νομοθετική ρύθμιση γ' αυτά τα μέτρα της φοροδιαφυγής;**

– Μετά τις ανακοινώσεις που θα κάνει ο πρωθυπουργός, μια πρώτη βασική δε-

ση μέτρων για τη χρήση των ψηφιακών εργαλείων και τον περιορισμό των μετρητών θα νομοθετηθούν, ώστε να έχουμε γρήγορα αποτελέσματα.

– **Θα περιοριστούν οι συναλλαγές με μετρητά από 500 σε 200 ευρώ;**

– Δεν θα έχει κατ' ανάγκην αυτή τη διάσταση το μέτρο.

Στη συνέχεια, η κυβέρνηση θα μελετήσει μια σειρά άλλων πρωτοβουλιών, για ένα φορολογικό σύστημα πιο δίκαιο και σύγχρονο. Δεν μιλάμε για παραπάνω φόρους, ο στόχος μας είναι λιγότεροι φόροι. Και η μείωση της φοροδιαφυγής θα μας επιτρέψει να ριζώσουμε αργότερα και τους φορολογικούς συντελεστές.

Ξεκάθαρο καθεστώς για τις παραλίες

– Ποια είναι τα σχέδιά σας για την αξιοποίηση της ακίνητης περιουσίας του Δημοσίου;

– Ετοιμάζουμε μια νομοθετική πρωτοβουλία που αφορά τους αιγιαλούς και τις παραλίες, με έμφαση στη δημιουργία ενός σύγχρονου, ευρωπαϊκού και διαφανούς καθεστώτος, ώστε να ξεφύγουμε από το σημερινό μωσαϊκό, στο πλαίσιο του οποίου επικρατεί σύγχυση σε σχέση με το ποιος αδειοδοτεί και το ποιος είναι υπεύθυνος για την

τήρηση των ρυθμίσεων, ενώ και το κράτος δεν είναι εντάξει γιατί δεν δίνει έγκαιρα τις άδειες. Εμείς πήγαμε γρήγορα και αυστηρά και νομίζω πέραν του αναμενόμενου αυτό το καλοκαίρι σε σχέση με τους ελέγχους και τα πρόστιμα, αλλά υπάρχουν πάρα πολλά προβλήματα τα οποία πρέπει να αντιμετωπίσουμε, με σεβασμό στο περιβάλλον. Του χρόνου, όταν θα ξεκινήσει η τουριστική περίοδος, θα έχουμε μια καινούργια εικόνα.

Θα ενισχύσουμε το πλαίσιο για τις συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων

– **Το νέο μοντέλο ανάπτυξης που φιλοδοείτε να πετύχετε διακρίνεται στον ορίζοντα; Βλέπουμε ότι ακόμη έχουμε υψηλό έλλειμμα ισοζυγίου πληρωμών, παρά τη σχετικά βελτίωση των τελευταίων μηνών, η φοροδιαφυγή είναι μεγάλη, η δικαιοσύνη καθυστερεί, οι ελληνικές επιχειρήσεις παρμένουν πολλές και μικρές. Έχετε μιλήσει για ενίσχυση των κινήτρων για συγχωνεύσεις των μικρών επιχειρήσεων, να τα περιμένουμε;**

– Παρά τα σημαντικά αυτά προβλήματα, είχαμε μια αξιόλογη πρόοδο των τελευταία τετραετία. Αυξήθηκαν οι άμεσες ξένες επενδύσεις, είχαμε ρεκόρ

στις εξαγωγές, είχαμε αλληπάλληλες πιστοληπτικές αναβαθμίσεις και πολύ σημαντική μείωση της ανεργίας. Πρέπει να είμαστε αισιόδοχοι. Με δεδομένο ότι εξασφαλίσαμε πολιτική σταθερότητα στην Ελλάδα στις τελευταίες εκλογές, αν συνεχίσουμε στην ίδια κατεύθυνση μπορούμε να είμαστε αισιόδοχοι ότι η Ελλάδα θα έχει θετικά αποτελέσματα. Είμαστε αποφασισμένοι να προχωρήσουμε περισσότερο προς μια οικονομία πιο παραγωγική, πιο δυναμική και πιο εξωστρεφή. Υπάρχουν κλάδοι που έχουν δείξει πολύ θετικά στοιχεία ως προς την εξωστρέφεια, όπως η αγροδιατροφή και η φαρμακοβιομηχανία και θέλουμε

Πρέπει να κινητοποιήσουμε τους Έλληνες εφοπλιστές για να κάνουν στεριανές επενδύσεις. Είναι ένα ανεκμετάλλευτο δυναμικό.

να επεκτείνουμε αυτή την προσπάθεια. Εδώ μπορούμε να δουλέψουμε σε 2-3 διαφορετικά μέτωπα, ένα από τα οποία είναι οι συγχωνεύσεις των επιχειρήσεων, γιατί έχουμε πολύ μικρές επιχειρήσεις οι οποίες δεν μπορεί να είναι μεσομα-

κροπρόθεσμα παραγωγικές. Δόθηκαν κάποια κίνητρα, τα οποία δεν λειτουργήσαν επαρκώς. Αρα, θα το ξαναδοήμε. Ο άλλος τομέας στον οποίο αξίζει να δουλέψουμε είναι οι Έλληνες εφοπλιστές, ώστε να επεκταθούν οι στεριανές επενδύσεις τους. Αρκετοί το έχουν κάνει τα τελευταία χρόνια, π.χ. στα ναυπηγεία, αλλά όπως δουλεύουμε με τις ξένες πολυεθνικές, έτσι πρέπει να κινητοποιήσουμε και τους Έλληνες εφοπλιστές. Είναι ένα ανεκμετάλλευτο δυναμικό.

– **Πώς σκέφτεστε να βελτιώσετε το πλαίσιο ώστε να ενταχθούν περισσότεροι δανειολήπτες στις ρυθμίσεις, που σήμερα δεν βρίσκουν ανταπόκριση;**

– Στο πλαίσιο της προστασίας των ευάλωτων θα φέρουμε ρύθμιση, σ' ένα νομοσχέδιο που θα κατατεθεί σύντομα, για την ενσωμάτωση οδηγιών για τις τράπεζες και τα funds, με το οποίο θα επιβάλλονται υποχρεώσεις ενημέρωσης εκ μέρους των servicers σε σχέση με την εξέλιξη του λογαριασμού των δανειοληπτών και των υποχρεώσεών τους, ενώ επίσης θα επιβάλλονται ποινές αν δεν ενημερώνουν. Η έγνοια μας είναι οι ευάλωτοι, με μια σημείωση: οι πραγματικά ευάλωτοι, όχι αυτοί που παριστάνουν τους ευάλωτους, ενώ κρύβουν περιουσιακά στοιχεία.

– **Σχεδιάζετε κάποια νομοθετική ρύ-**

θμική, θα χρειαστεί να περιμένουμε όλοι να εφαρμοστούν τα μέτρα της φοροδιαφυγής, να δούμε τι έσοδα θα αποφέρουν και όταν θα βεβαιωθούμε ότι δεν θα εισπράτουμε συνολικά λιγότερα έσοδα, τότε θα δούμε και το θέμα αυτό. Θα ήταν άστοχο από πλευράς μας να α-νοίζουμε τρύπα στον προϋπολογισμό.

– **Είθισται στη ΔΕΘ να εξαγγέλλονται παροχές. Φέτος θα διαφέρει το σκηνικό που θα δώσει έμφαση ο πρωθυπουργός;**

– Είχαμε ένα μεγάλο πακέτο παροχών αμέσως μετά την εκλογή της κυβέρνησης. Νομίζω σπανίως μια κυβέρνηση ψηφίζει την υλοποίηση του 50% του προεκλογικού της προγράμματος αμέσως μετά τις εκλογές. Εμείς το κάναμε αυτό. Οι περισσότερες δεν έχουν υλοποιηθεί ακόμη, θα υλοποιηθούν τους αμέσως επόμενους μήνες ή από 1.1.24, μισθολόγιο και ΕΝΦΙΑ. Από κει και πέρα, τα περιθώρια δεν είναι ατελείωτα και διότι περάσαμε τα μέτρα για τα οποία είχαμε δεσμευτεί και διότι αντικειμενικά δεν το επιτρέπουν οι δημοσιονομικοί στόχοι της χώρας. Η σοβαρή δημοσιονομική πολιτική είναι φιλολαϊκή πολιτική. Το ζήσαμε την περασμένη δεκαετία. Γιατί ταλαιπωρήθηκαν οι Έλληνες πολίτες αυτά τα χρόνια; Γιατί είχαμε αυτή τη βίαια προσαρμογή; Γιατί η χώρα ζούσε πάνω από τις δυνάμεις της. Τα μαθήματα αυτά είναι πολύ ωρίς να τα ξεχάσουμε. Βεβαίως, πάντοτε η κυβέρνηση προ-σπαθεί να κινείται με κοινωνική εναισθησία, την οποία δεν τη χαρίζουμε σε κανέναν, αλλά χωρίς να ξεχνάμε ότι και το να έχεις δημοσιονομική σταθερότητα είναι κι αυτό μέρος μιας ευρύτερης, όχι μόνο οικονομικής, αλλά και κοινωνικής αντιλήψης.

– **Πόσο θα αυξηθούν οι συντάξεις;**

– Λίγο πάνω από 3%. Αυτό προβλέπει ο ισχύων νόμος. Θα συνοδευτούν από ένα επίδομα στους συνταξιούχους με προσωπική διαφορά, όπως είχε δεσμευθεί ο πρωθυπουργός.

– **Ενόψει του νέου Συστήματος Σταθερότητας θα έχουμε περιθώρια φοροελαφρύνσεων ή παροχών;**

– Η πορεία των δημοσιονομικών πραγμάτων μάς επιτρέπει να είμαστε αισιόδοχοι και αυτό ισχύει ανεξάρτητα από τις όποιες εξελίξεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο για το καινούργιο Σύμφωνο Σταθερότητας. Βεβαίως, είχαμε πολύ κοντά και στηρίζουμε την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, έχουμε παραπλήσιες απόψεις με άλλες χώρες του νότου, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι έχουμε δημοσιονομικά μεγέθη τέτοια, τα οποία μας ανησυχούν, υπό μια προϋπόθεση: ότι δεν θα μπορούμε ποτέ στον πειρασμό να γίνουμε πολιτικοί Αν Βασιλίδες.

μισι για το Airbnb;

– Σχεδιάζουμε σε συνεργασία με τα συναρμόδια υπουργεία, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη να υπάρχει μια ρύθμιση η οποία να ανταποκρίνεται στις αρχές της φορολογικής δικαιοσύνης και της στήριξης της τουριστικής δραστηριότητας στην Ελλάδα σε όλες της τις μορφές. Αρα, μια ρύθμιση ισορροπημένη, που θα λαμβάνει υπόψη της εύλογα παράνοια για αθέμιτο ανταγωνισμό, αλλά και δεν θα δημιουργεί πρόβλημα σε μια σειρά από συμπολίτες μας οι οποίοι έχουν ένα πρόσθετο εισόδημα από βραχυχρόνιες μισθώσεις.

«Βουτιά» χρηματοδοτήσεων προς startups

Δύσκολο για τις ευρωπαϊκές νεοφυείς εταιρείες ήταν το δεύτερο τρίμηνο του 2023 με το σύνολο των χρηματοδοτήσεων να μειώνεται κατά 50% σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα. Τα πρόσφατα στοιχεία που δημοσίευσε η πλατφόρμα δεδομένων crunchbase έρχονται να επιβεβαιώσουν και την εκτίμηση εκπροσώπων του κλάδου των startups στην Ελλάδα, σύμφωνα με την οποία το 2023 οι επενδύσεις θα κινήθούν σε υποτονικό επίπεδο στη χώρα μας.

Ετσι, το δεύτερο τρίμηνο του τρέχοντος έτους οι χρηματοδοτήσεις προς τις ευρωπαϊκές εταιρείες ανήλθαν στα 12,4 δισ. δολ. από 25,7 δισ. δολ. το δεύτερο τρίμηνο του 2022, ποσό μειωμένο κατά 50%. «Είμαστε πιο επιρρεπείς σε μία πτώση», δήλωσε στο crunchbase ο Γάβριελ Βάλερ, ιδρυτής του γερμανικού επενδυτικού κεφαλαίου Target Global. «Εάν εξακολουθήσει να υπάρχει μείωση και εάν η αγορά "στεγνώσει" από κε-

Μειώθηκαν κατά 50% το β΄ 3 μνηνο σε σύγκριση με το αντίστοιχο περυσινό διάστημα.

φάλαια, τότε αυτό μπορεί τις επόμενες δεκαετίες να έχει επίδραση στο οικοσύστημα». Οι συναλλαγές αλλά και οι χρηματοδοτήσεις έχουν κινήσει μέσα στο έτος σε αρκετά υποτονικά επίπεδα, ωστόσο το Ηνωμένο Βασίλειο αποτέλεσε την πιο ελκυστική χώρα όσον αφορά την προσέλκυση κεφαλαίων. Ακολούθησε η Γερμανία, ενώ η Γαλλία κατέλαβε την τρίτη θέση.

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, ο πληθωρισμός, η αύξηση των επιτοκίων και η υποτονική οικονομική ανάπτυξη δεν άφησαν ανεπρόσμενες τις ελληνικές συμφερόντων startups καθώς και αυτές που «τρέχουν» Έλληνες ιδρυτές με πα-

ρουσία μόνο στο εξωτερικό. Από τις αρχές του έτους μέχρι σήμερα, οι νεοφυείς εταιρείες –τόσο αυτές με έδρα ή δραστηριότητα στην Ελλάδα όσο και αυτές που έχουν ελληνικές καταβολές, ήτοι μόνο Έλληνες ιδρυτές– έχουν συγκεντρώσει συνολικά 872 εκατ. δολ. σε 69 γύρους χρηματοδοτήσεων από 83 διενθεις επενδυτές. Πέρυσι, στο σύνολο της χρονιάς, τα κεφάλαια είχαν ανέλθει στα 2,7 δισ. δολ., δεδομένου και του deal της Viva Wallet με την JP Morgan. Ωστόσο, αυτά τα ποσά δύσκολα θα τα προσεγγίσει φέτος η αγορά. Σημειώνεται πως τα στοιχεία αυτά περιλαμβάνουν μόνον επενδύσεις που πραγματοποιήθηκαν μέσω AMK ενώ υπάρχουν και περιπτώσεις startups που έχουν σπκώσει κεφάλαια των οποίων το ύψος δεν έχει γνωστοποιηθεί. Από τα 872 εκατ. δολ., οι επενδύσεις των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα ανέρχονται σε 1,5 δισ. δολ., αντιπροσωπεύοντας το 12% του συνόλου των κεφαλαίων που κατευθύνθηκαν σε εταιρείες στην Ευρώπη. Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις σε ώριμες εταιρείες τεχνολογίας, αυτές ανήλθαν στα 4,7 δισ. δολ. από 13,1 δισ. δολ. το δεύτερο τρίμηνο του 2022, ενώ μειωμένος ήταν και ο αριθμός των συναλλαγών. Το δεύτερο τρίμηνο του 2023 έκλεισαν 79 deals από 137 το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο.

χνητής νοημοσύνης. Τέτοια, για παράδειγμα, είναι η περίπτωση της αμερικανικής startup Runway με συνιδρυτή τον μηχανικό λογισμικού Αναστάση Γερμανίδη, η οποία συγκέντρωσε 141 εκατ. δολ. από την Google, τη Nvidia, τη Salesforce και άλλους επενδυτές, σε μια αποτίμηση που αγγίζει, σύμφωνα με το Reuters, το 1,5 δισ. δολ. Όπως αναφέρει το crunchbase, οι ευρωπαϊκές εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της τεχνητής νοημοσύνης σήκωσαν κατά το δεύτερο τρίμηνο 1,5 δισ. δολ., αντιπροσωπεύοντας το 12% του συνόλου των κεφαλαίων που κατευθύνθηκαν σε εταιρείες στην Ευρώπη. Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις σε ώριμες εταιρείες τεχνολογίας, αυτές ανήλθαν στα 4,7 δισ. δολ. από 13,1 δισ. δολ. το δεύτερο τρίμηνο του 2022, ενώ μειωμένος ήταν και ο αριθμός των συναλλαγών. Το δεύτερο τρίμηνο του 2023 έκλεισαν 79 deals από 137 το αντίστοιχο περυσινό τρίμηνο.

Το δεύτερο τρίμηνο φέτος οι χρηματοδοτήσεις προς τις ευρωπαϊκές νεοφυείς επιχειρήσεις ανήλθαν στα 12,4 δισ. δολ. από 25,7 δισ. δολ. το δεύτερο τρίμηνο του 2022.

It's not a site, it's
fashion

must.com.cy

Πληθωριστικές πιέσεις από τα υπερκέρδη

Η συνέχιση της αύξησης των τιμών κάποιων πρώτων υλών, η... μεταχρο-νολογημένη μετακύλιση στις τιμές καταναλωτή της μεγάλης αύξησης του ενεργειακού κόστους και του κόστους των πρώτων και δεύτερων υλών το 2022, αλλά και η αύξηση των επιχειρηματικών κερδών θεωρούνται οι βασικοί παράγοντες του πληθωρισμού στην Ελλάδα, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά την πορεία των τιμών από τις αρχές της χρονιάς μέχρι σήμερα.

Το ζήτημα της αύξησης των επιχειρηματικών κερδών, φαινόμενο στο οποίο έχει δοθεί ιδιαίτερη προσοχή τους τελευταίους μήνες, με τη χρήση μάλιστα του πιο «επιθετικού» όρου, του πληθωρισμού της απληστίας

Πάνω από τον μέσο ευρωπαϊκό όρο κινούνται τα επιχειρηματικά κέρδη στην Ελλάδα.

(greedflation), εξετάζει και η Alpha Bank στο τελευταίο εβδομαδιαίο δελτίο οικονομικών εξελίξεων. Όπως επισημαίνει, η αύξηση των επιχειρηματικών κερδών, σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα στοιχεία που αφορούν το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους, στην Ελλάδα, όπως και στην Ε.Ε.-27 αντιπροσέπεε περισσότερο από το ήμισυ της αύξησης του αποπληθωριστή του ΑΕΠ (GDP deflator) –που αποτελεί εναλλακτικό δείκτη για τη μέτρηση του γενικού επιπέδου τιμών–, με τους ονομαστικούς μισθούς να έχουν περιορισμένη ή και αρνητική συνεισφορά στον πληθωρισμό. Αύξηση των επιχειρηματικών κερδών καταγράφεται πανευρωπαϊκά, με την Ελλάδα να κινείται άνω του ευρωπαϊκού μέσου όρου το 2022 και κάτω αυτού το πρώτο τρίμηνο του τρέχοντος έτους. Συγκεκριμένα, το 2022 το ακαθάριστο λειτουργικό πλεόνασμα των επιχειρήσεων στην Ελλάδα αυξήθηκε κατά 14,7%, κατά μέσο όρο, παρουσιάζοντας επιβράδυνση του ετήσιου ρυθμού αύξησης, το τέταρτο τρίμηνο του 2022 και το πρώτο τρίμηνο του 2023, όταν και αυξήθηκε κατά 9,3%. Στην Ε.Ε.-

27 το λειτουργικό πλεόνασμα των επιχειρήσεων αυξήθηκε κατά 9,9%, κατά μέσο όρο, το 2022 και κατά 11% το πρώτο τρίμηνο του 2023.

Σωρευτικά, μεταξύ του τέταρτου τριμήνου του 2019 και του πρώτου τριμήνου του 2023, σύμφωνα με στοιχεία του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης - ΟΟΣΑ (Employment Outlook 2023), τα επιχειρηματικά κέρδη στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 16%, ενώ το κόστος εργασίας αυξήθηκε λιγότερο από 7%. Οι επιδόσεις αυτές είναι σημαντικά χαμηλότερες από τις αντίστοιχες του μέσου όρου του ΟΟΣΑ, οι οποίες διαμορφώθηκαν σε 21% και 16%, αντίστοιχα, ενώ είναι χαμηλότερες και από τις επιδόσεις της πλειονότητας των ευρωπαϊκών κρατών-μελών του ΟΟΣΑ. «Το τελευταίο, ενδεχομένως ερμηνεύει μέχρι κάποιον βαθμό τον χαμηλότερο πληθωρισμό που καταγράφεται στη χώρα μας σε σύγκριση με τον ευρωπαϊκό μέσο όρο», αναφέρει η Alpha Bank. Εξηγεί ωστόσο και κάτι άλλο: το γεγονός ότι οι τιμές αυξήθηκαν σε σημαντικό βαθμό στην Ελλάδα και ειδικά στα είδη διατροφής και πέρυσι και στην ενέργεια, ενώ την ίδια ώρα οι μισθοί παραμένουν σε πολύ χαμηλά επίπεδα, παρά τις όποιες αυξήσεις – και στην πραγματικότητα δεν έχουν επανέλθει στο σημείο που βρίσκονταν προ της οικονομικής κρίσης στην Ελλάδα – προκαλεί στην πραγματικότητα μεγάλη συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των μικρομεσαίων νοικοκυριών. Αρκετοί, μάλιστα, παράγοντες της αγοράς εκτιμούν ότι η διατήρηση της ακρίβειας για μεγάλο χρονικό διάστημα, χωρίς ανάλογη αύξηση των μισθών, θα έχει ορατές επιπτώσεις στη ζήτηση από το φθινόπωρο και έπειτα, όταν θα έχει τελειώσει και η γενικότερη ευδαιμονία που προκαλεί το καλοκαίρι.

Η Goldman Sachs σε μελέτη της για την Ευρώζωνη (The Role of Profit Margins in Euro Area Inflation, June 2023) εκτιμά ότι θα υπάρξει ταχεία αποκλιμάκωση της αύξησης του περιθωρίου κέρδους των επιχειρήσεων εντός του έτους, εξαιτίας αφενός της αποδυνάμωσης της οικονομικής δραστηριότητας και αφετέρου των μισθολογικών αυξήσεων.

Σωρευτικά, μεταξύ του τέταρτου τριμήνου του 2019 και του πρώτου τριμήνου του 2023, σύμφωνα με στοιχεία του ΟΟΣΑ, τα επιχειρηματικά κέρδη στην Ελλάδα αυξήθηκαν κατά 16%.

Χωρίς τέλος οι αυξήσεις τιμών σε βασικά είδη διατροφής

Νέο κύμα ανατιμήσεων σε ψωμί, ζυμαρικά, ελαιόλαδο και τυροκομικά προϊόντα

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Μόνο η υποχώρηση της κατανάλωσης, κάτι ωστόσο που μπορεί να οδηγήσει σε οικονομική ύφεση και να σηματοδοτήσει την είσοδο της ελληνικής οικονομίας σε έναν νέο φαύλο κύκλο, λίγα χρόνια μετά την έξοδο από τα μνημόνια, φαίνεται πλέον ικανή να οδηγήσει σε μείωση των τιμών στα τρόφιμα. Αξίζει, άλλωστε, να σημειωθεί ότι σύμφωνα με τα στοιχεία της εταιρείας ερευνών αγορών Circana, ο τζίρος των σουπερ μάρκετ κατά το α΄ εξάμηνο του 2023 αυξήθηκε κατά 9,6% σε σύγκριση με το α΄ εξάμηνο του 2022, με την αύξηση να είναι αποκλειστικά α-πόρροια των ανατιμήσεων, καθώς καταγράφηκε μηδενική αύξηση του όγκου πωλήσεων.

Όλες οι προβλέψεις μέχρι τώρα έχουν πέσει έξω, καθώς δεν καταγράφεται ούτε καν σταθεροποίηση των τιμών, ειδικά σε βασικά είδη διατροφής. Την ίδια ώρα οι τιμές και άλλων αγαθών, όπως είναι για παράδειγμα τα υγρά καύσιμα και κυρίως η βενζίνη, βρίσκονται εκ νέου σε ανοδική πορεία, με τη

Πληθωριστικές πιέσεις άμεσα και έμμεσα δημιουργούν και οι αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων.

μέση πανελλαδική τιμή της να αγγίζει τα 2 ευρώ/λίτρο. Προβληματισμό, εξάλλου, προκαλεί η αύξηση στα τιμολόγια του ηλεκτρικού ρεύματος για τον τρέχοντα μήνα, αν και συνεχίζονται οι κρατικές επιδοτήσεις, ενώ δύσκολα μπορεί να προβλέψει κάποιος τι θα γίνει με το φυσικό αέριο, η τιμή του οποίου μέσα στο καλοκαίρι διαταράχθηκε ακόμη και λόγω φόβων για απεργιακές κινητοποιήσεις σε ενεργειακές εταιρείες της μακρινής Αυστραλίας. Πολλά, βεβαίως, θα εξαρτηθούν από την έκβαση του πολέμου στην Ουκρανία, ο οποίος πλέον βρίσκεται στον 19ο μήνα.

Σε ό,τι αφορά ειδικά την Ελλάδα, οι εκτιμήσεις της Eurostat που δημοσι-οποιήθηκαν την Πέμπτη έδειξαν οριακή

αποκλιμάκωση του πληθωρισμού, καθώς από 3,5% που ήταν η ετήσια μεταβολή του εναρμονισμένου δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2023, υπολογίζεται ότι διαμορφώθηκε τον Αύγουστο σε 3,4%. Σε μηνιαία βάση εκτιμάται ότι καταγράφηκε επίσης μια οριακή αποκλιμάκωση, της τάξης του 0,2%.

Το φθινόπωρο, ωστόσο, αναμένεται νέο κύμα ανατιμήσεων σε σειρά αγαθών, όπως το ψωμί, τα αρτοσκευάσματα, τα ζυμαρικά, το ελαιόλαδο, αλλά και τα τυροκομικά προϊόντα. Το γεγονός ότι τον Ιούνιο ο δείκτης τιμών φυτικής παραγωγής σημείωσε υψηλό 23 ετών αποτέλεσμα, αν μη τι άλλο, προάγγελο ανατιμήσεων για τους ερχόμενους μήνες σε σειρά προϊόντων. Ειδικά ο υποδείκτης τιμών φυτικής παραγωγής αυξήθηκε τον Ιούνιο κατά 34,1% και διαμορφώθηκε στις 157,3 μονάδες, στο υψηλότερο σημείο που έχει καταγραφεί από την ΕΛΣΤΑΤ τα τελευταία 23 χρόνια. Οι αυξήσεις στις τιμές καταναλωτή σε σειρά νωπών φρούτων και λαχανικών, καθώς και στις πατάτες, έγιναν αισθητές ήδη μέσα στο καλοκαίρι –οι

πατάτες στη λαϊκή αγορά κοστίζουν πλέον 1 ευρώ/κιλό, ενώ τα φασολάκια πωλούνταν μέχρι τα μέσα Αυγούστου προς 6 ευρώ/κιλό και τα ροδάκινα πάνω από 2 ευρώ/κιλό–, ενώ αναμένονται ανατιμήσεις πλέον και στα μεταποιημένα – τυποποιημένα είδη διατροφής. Η κατάσταση δεν είναι καλύτερη ούτε στα προϊόντα της ζωικής παραγωγής. Η τιμή του πρόβειου γάλακτος (πρόκειται για τιμές χωρίς επιδοτήσεις) είναι κατά 34% υψηλότερη σε σύγκριση με το 2022, κάτι που συνεπάγεται πολύ υψηλές τιμές στη φέτα και σε άλλα τυριά, καθώς και στα αυγά 18,4%.

Πληθωριστικές πιέσεις άμεσα και έμμεσα δημιουργούν και οι αυξήσεις στις τιμές των καυσίμων. Από τα τέλη Ιουλίου η μέση πανελλαδική τιμή της απλής αμόλυβδης βενζίνης βρίσκεται πάνω από το 1,90 ευρώ ανά λίτρο. Στις 31 Αυγούστου, σύμφωνα με το Παρατηρητήριο Τιμών Καυσίμων, η μέση πανελλαδική τιμή της απλής αμόλυβδης βενζίνης διαμορφώθηκε σε 1,994 ευρώ/λίτρο και πλέον είναι πάνω από 2 ευρώ στην πλειονότητα των νομών της χώρας.

Επίδομα μητρότητας για 9 μήνες σε επαγγελματίες και αγρότισσες

Η παροχή θα είναι αντίστοιχη του ιδιωτικού τομέα, ίση με τον κατώτατο μισθό

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Τη θεσμοθέτηση ειδικής παροχής προστασίας της μητρότητας σε χιλιάδες ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες, αντίστοιχες αυτών που λαμβάνουν οι μητέρες του ιδιωτικού τομέα, περιλαμβάνει ο σχεδιασμός του υπουργείου Εργασίας. Το μέτρο αναμένεται να εξαγγελθεί από τον ίδιο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη κατά την παρουσία του στη Διεθνή Έκθεση Θεοσαλονίκης και ουσιαστικά έρχεται να υλοποιήσει μία από τις προεκλογικές εξαγγελίες της Ν.Δ. Κυρίως βέβαια, έρχεται να αποκαταστήσει μια τεράστια ανισότητα που υφίσταται μεταξύ μισθωτών από τη μία πλευρά και αυτοαπασχολούμενων (ασφαλισμένων σε τ. ΟΑΕΕ και τ. ΕΤΑΑ) και αγροτισσών (ασφαλισμένων σε τ. ΟΓΑ) από την άλλη, στο πεδίο της ανατροφής των παιδιών. Και αυτό, γιατί ενώ οι εργαζόμενες στον ιδιωτικό τομέα λαμβάνουν το ειδικό επίδομα προστασίας της μητρότητας ίσο με τον κατώτατο μισθό, για 9 μήνες, οι αυτοαπασχολούμενες γυναίκες άμεσα ασφαλισμένες του τ. ΟΑΕΕ και οι αντίστοιχες επαγγελματίες γιατροί, δικηγόροι και μηχανικοί του τ. ΕΤΑΑ λαμβάνουν μηνιαίο επίδομα μητρότητας ύψους 150 ευρώ για διάστημα τεσσάρων μηνών, ενώ οι αγρότισσες δεν λαμβάνουν καμία αντίστοιχη παροχή.

Αναλυτικά, σύμφωνα με τον σχεδιασμό που αποκαλύπτει η «Κ», εντός του επόμενου διαστήματος αναμένεται να θεσπιστεί εξαρχής και για πρώτη φορά ειδική αμειβόμενη άδεια για μητέρες αυτοαπασχολούμενες και αγρότισσες στα πρότυπα της αντίστοιχης άδειας για τις εργαζόμενες μητέρες με σχέση εξαρτημένης εργασίας.

Συνεπώς, το ύψος της παροχής θα είναι αντίστοιχο με αυτό που ισχύει στον ιδιωτικό τομέα, ήτοι ίσο με τον κατώτατο μισθό που για το τρέχον έτος ανέρχεται σε 780 ευρώ τον μήνα, για συνολικά 9 μήνες και με δυνατότητα μερικής μεταβίβασής του και στον πατέρα (για 7 μήνες). Καθ' όλο αυτό το διάστημα θα παρέχεται και ασφαλιστική κάλυψη στη μητέρα. Να σημειωθεί ότι μόλις πριν από ένα χρόνο το σχετικό επίδομα του ιδιωτικού τομέα αυξήθηκε από τους 6 στους 9 μήνες, ενώ προβλέθηκε και η δυνατότητα μεταβίβασής του στον πατέρα, σε αναλογία με την ειδική άδεια ανατροφής που δικαιούνται οι μητέρες εργαζόμενες στο Δημόσιο. Οι οποίες βέβαια έχουν δικαίωμα μετά τη γέννα και για 24 μήνες να μην εργάζονται, λαμβάνοντας μάλιστα το σύνολο του μισθού τους.

Ετσι, μετά την εξίσωση των δικαιωμάτων των μητέρων που απασχολούνται με σχέση εξαρτημένης εργασίας στον δημόσιο τομέα με τις μητέρες του ιδιωτικού τομέα, πριν από ένα χρόνο, με την προωθούμενη ρύθμιση, όπως εξηγεί μιλώντας στην «Κ» ο γενικός γραμματέας Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νίκος Μπλιπίδης, αναμένεται να ολοκληρωθεί η προσπάθεια

Με τη θεσμοθέτηση του μέτρου, χιλιάδες ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες, που θα γεννήσουν εντός του 2024, θα λάβουν τουλάχιστον τα 780 ευρώ του κατώτατου μισθού όπως ισχύει σήμερα.

Το μέτρο αναμένεται να εξαγγελθεί από τον ίδιο τον πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη κατά την παρουσία του στη ΔΕΘ.

προστασίας της μητρότητας για το σύνολο των εργαζομένων, ανεξαρτήτως απασχόλησης και σχέσης εργασίας. Μάλιστα, σύμφωνα με τον Γ.Γ. του υπουργείου Εργασίας, η αντίστοιχη τ. προστασίας εκτείνεται έως και το δικαίωμα μερικής μεταβίβασης της παροχής και στον πατέρα, «κατά τρόπο, ώστε να μπορούμε να αναφερόμαστε πλέον σε ολοκληρωμένη προστασία της γονεϊκότητας και της ισορροπίας προσωπικής και επαγγελματικής ζωής».

Η χρηματοδότηση

Καθώς βέβαια πρόκειται για μια ανταποδοτική παροχή και η χρηματοδότησή της θα συνδεθεί με μια εισφορά υπέρ της γονεϊκότητας. Για

τους αυτοαπασχολούμενους και τους επαγγελματίες, η εισφορά αυτή υπάρχει ήδη, καθώς βάσει του επικρατέστερου σεναρίου που εξετάζεται ήδη από την ειδική Μονάδα Εμπειρογνομώνων που υπάρχει στο υπουργείο Εργασίας (ΜΕΚΥ), αναμένεται να χρησιμοποιηθεί η ειδική εισφορά υπέρ ανεργίας, της τάξης των 10 ευρώ ανά μήνα, που καταβάλλουν ήδη οι μη μισθωτοί των τώας ταμείων ΟΑΕΕ και ΕΤΑΑ καθώς και το αποθεματικό που από το 2011 έχει δημιουργηθεί. Εκτιμάται δε, ότι σε αυτόν τον ειδικό λογαριασμό που έχει δημιουργηθεί στη Δημόσια Υπηρεσία Απασχόλησης (ΔΥ-ΠΑ) υπάρχουν ήδη άνω των 300 εκατ. ευρώ, μέρος των οποίων θα μπορούσαν να χρηματοδοτήσουν την ειδική παροχή μητρότητας, από τις αρχές του 2024 και εφεξής.

Αυτό βέβαια σημαίνει ότι το 10ευρω θα διατηρηθεί, αν και οι εκπρόσωποι των μη μισθωτών, ελεύθεροι επαγγελματίες και επιστήμονες ζητούν την κατάργηση της εισφοράς και την επιστροφή των χρημάτων στους ασφαλισμένους. Το θέμα είναι λίγο πιο περίπλοκο στην περίπτωση των α-

γρωτών, καθώς δεν υπάρχει κάποια αντίστοιχη εισφορά. Αυτό στην πράξη σημαίνει ότι θα πρέπει να θεσμοθετηθεί μια αντίστοιχη ανταποδοτική «ειδική εισφορά μητρότητας» για το σύνολο των αγροτών, σημαντικά μικρότερη όμως από τα 10 ευρώ τον μήνα (πιθανότητα και κάτω από τα 5 ευρώ), καθώς σε διαφορετική περίπτωση θα επιβαρυνθεί ο κρατικός προϋπολογισμός.

Από το 2024

Με τη θεσμοθέτηση του μέτρου, χιλιάδες ελεύθερες επαγγελματίες και αγρότισσες που θα γεννήσουν εντός του 2024 θα λάβουν τουλάχιστον τα 780 ευρώ του κατώτατου μισθού όπως ισχύει σήμερα, για διάστημα 9 μηνών. Για να χορηγηθεί όμως το επίδομα αυτό στις μητέρες θα πρέπει να πληρούν τις παρακάτω προϋποθέσεις:

– Να υπάρχει ταμειακή ενημερότητα και ασφαλιστική ικανότητα για παροχές ασθένειας κατά την ημερομηνία του τοκετού.

– Να μη δικαιούται η αιτούσα επίδομα μητρότητας από άλλο ασφαλιστικό οργανισμό.

Το γεγονός ότι τον Ιούνιο ο δείκτης τιμών φυτικής παραγωγής σημείωσε υψηλό 23 ετών αποτέλεσμα, αν μη τι άλλο, προάγγελο ανατιμήσεων.

Η Κίνα επιδοτεί τις νύφες που είναι 25 ετών και κάτω

Ένα πολύ άμεσο κίνητρο για να παντρευτεί μια γυναίκα νωρίς φαίνεται πως επιστρατεύουν οι Αρχές της Κίνας στην προσπάθειά τους να βρουν μια λύση για το δημογραφικό πρόβλημα της χώρας.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με ανακοίνωση στο επίσημο κανάλι της κομπίεας Τσανγκσάν στην πλατφόρμα WeChat, κάθε νιόπαντρο ζευγάρι στην ανατολική επαρχία των 350.000 κατοίκων θα λαμβάνει «αμοιβή» ύψους 1.000 γουάν (περίπου 140 ευρώ) σε περίπτωση που η σύζυγος είναι ηλικίας 25 ετών ή λιγότερο. Σύμφωνα με την ανακοίνωση, σκοπός της πρωτοβουλίας είναι να προωθηθούν «ο γάμος και η

«Αμοιβή» ύψους περίπου 140 ευρώ, με στόχο της πρωτοβουλίας να προωθηθούν «ο γάμος και η γέννα στη σωστή ηλικία».

γέννα στη σωστή ηλικία». Η νόμιμη ηλικία γάμου στη χώρα είναι τα 22 έτη για τα αγόρια και τα 20 για τα κορίτσια.

Η νομοθεσία περιλαμβάνει ακόμη μια σειρά από οικονομικά βοηθήματα που θα αφορούν τη φροντίδα, τη γεννητικότητα και την εκπαίδευση και θα δίνονται σε νεαρά ζευγάρια που σκέφτονται να κάνουν παιδιά.

Μείωση πληθυσμού

Η κινεζική κυβέρνηση ανησυχεί όλο και περισσότερο ύστερα από τη δημοσίευση των φετινών δημογραφικών στοιχείων, τα οποία δεν έφεραν

ιδιαίτερα καλά νέα για τη χώρα. Για πρώτη φορά εδώ και 60 χρόνια ο ασιατικός γίγαντας από την «πολιτική του ενός παιδιού» έφθασε να βλέπει τον πληθυσμό του να μειώνεται, ενώ, παράλληλα, υποβιβάστηκε στη δεύτερη θέση της παγκόσμιας κατάταξης όσον αφορά τον εθνικό πληθυσμό, ύστερα από τουλάχιστον 70 χρόνια πρωτοπορίας, με την Ινδία να αποτελεί πλέον το πολυπληθέστερο κράτος του πλανήτη. Ο αριθμός των γάμων στη χώρα έπιασε επίσης ιστορικά χαμηλό ρεκόρ. Το 2022 παντρεύτηκαν 6,8 εκατομμύρια ζευγάρια. Πρόκειται για τον χαμηλότερο αριθμό από το 1986, σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία που κυκλοφόρησαν τον Ιούνιο.

Σε απόλυτους αριθμούς, πέρυσι οι καταγεγραμμένοι γάμοι ήταν κατά 800.000 λιγότεροι σε σχέση με το 2021. Ο ρυθμός των γεννήσεων, εδώ και καιρό ένας από τους χαμηλότερους στον κόσμο, σημείωσε κι αυτός ιστορικό χαμηλό με 1,09 παιδιά να γεννιούνται ανά γυναίκα σε αναπαραγωγική ηλικία.

Το υψηλό κόστος της φροντίδας των παιδιών, σε συνδυασμό με τα εμπόδια που βάζει η γέννα στο κунήγι της καριέρας, έχει κάνει πολλές γυναίκες να γεννούν μόλις ένα ή και κανένα παιδί. Αρνητικά επιδρά σε αυτό και η σημαντική έκταση που διατηρούν ακόμη στη χώρα τα έμφυλα και παρδοσιακά στερεότυπα. Ένας επιπλέον λόγος για τον οποίο πολλοί Κινέζοι δηλώνουν πως διστάζουν να κάνουν παιδιά είναι η διαρκώς μειούμενη καταναλωτική δύναμή τους, σε συνδυασμό με μια έντονη ανησυχία για την υγεία της κινεζικής οικονομίας στο μέλλον.

Νιόπαντρο ζευγάρι στην Κίνα. Το 2022, παντρεύτηκαν 6,8 εκατομμύρια ζευγάρια. Πρόκειται για τον χαμηλότερο αριθμό από το 1986, ενώ αντίστοιχα αρνητικό ρεκόρ σημειώνουν εδώ και καιρό και οι γεννήσεις.

ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΥΧΙΚΗ ΥΓΕΙΑ

Αβλαβή Facebook και Instagram

ΟΞΕΦΟΡΑΗ. Δεν σχετίζεται η παγκόσμια εξάπλωση του Facebook με τα ψυχολογικά προβλήματα, σύμφωνα με μελέτη του Ινστιτούτου Ιντερνέτ της Οξφόρδης. Η έρευνα μελέτησε τον τρόπο με τον οποίο τα επίπεδα ευεξίας μεταβλήθηκαν σε 72 χώρες του κόσμου καθώς η χρήση της πλατφόρμας κοινωνικής δικτύωσης εξαπλωνόταν.

Η έρευνα ανατρέπει την ευρέως εδραιωμένη πεποίθηση ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης είναι επιβλαβή για την ψυχική υγεία την ώρα που πολλές χώρες του κόσμου, όπως η Βρετανία, μελετούν την ψηφισιπ νομοσχεδίων για την προστασία των χρηστών από τους κινδύνους των εφαρμογών αυτών.

Η εταιρεία Μετα, μητρική του Facebook, έχει αντιμετωπίσει επικρίσεις μετά την αποκάλυψη ότι εσωτερικές έρευνες έδειξαν πως η εφαρμογή έχει αρνητικές συνέπειες στους χρήστες. Η έρευνα της Οξφόρδης επικεντρώθηκε στις εφαρμογές Facebook και Instagram. Ο καθηγητής Αντριου Πριμπλσκι εξήγηε: «Καθώς οι χώρες του κόσμου αρχίζουν να νιώθουν κορεσμένες από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, η κοινή λογική θα μας έκανε να υποθέσουμε ότι η ψυχική υγεία των κατοίκων θα υφίστατο πλήγμα. Τα στοιχεία που συγκεντρώσαμε και αναλύσαμε δεν οδηγούν σε τέτοιο συμπέρασμα».

Προηγούμενες μελέτες του καθηγητή Πριμπλσκι δεν εντόπισαν σχέση μεταξύ των τεχνολογικών μέσων που χρησιμοποιούν οι έφηβοι και της αύ-

Ανατρέπεται η ευρέως εδραιωμένη πεποίθηση ότι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ευθύνονται για ψυχικά νοσήματα, κυρίως σε εφήβους.

ξησης ψυχικών νοσημάτων στις ηλικίες αυτές. Η μελέτη εστίασε μόνο στις αρνητικές επιπτώσεις του Facebook στη Βρετανία. Η έρευνα δεν εξέτασε επίσης τις επιπτώσεις συγκεκριμένων μορφών περιεχομένου, όπως αυτά που προάγουν τον αυτοτραυματισμό, στην ψυχική υγεία χρηστών. Για τον καθηγητή Πριμπλσκι, η μελέτη απέδειξε ότι οι ερευνητές πρέπει να αποκτήσουν πρόσβαση σε καλύτερα και περισσότερα δεδομένα από τις εταιρείες τεχνολογίας. «Έχουμε εδώ μία περίπτωση στην οποία κάποιος προειδοποιούν και μιλούν για απειλές από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Δεν διαθέτουμε, όμως, επαρκή δεδομένα για να εντοπίσουμε ποιοι από αυτούς είναι υπερβολικοί και πόσο ανησυχούν δικαίως», λέει ο Πριμπλσκι.

Βρετανικό νομοσχέδιο

Την ίδια στιγμή, η κυβέρνηση του Λονδίνου βρίσκεται στα τελικά στάδια εκπόνησης νομοσχεδίου για την ασφάλεια στο Διαδίκτυο. Η καθηγήτρια

Σόνια Λιβινγκστον του Πανεπιστημίου LSE υποστηρίζει ότι η αξία της μελέτης της Οξφόρδης είναι περιορισμένη. «Η διαπίστωση του συντάκτα της μελέτης, ότι δεν υπάρχει επιστημονική βάση για τον ισχυρισμό ότι η επίμονη χρήση εφαρμογών κοινωνικής δικτύωσης οδηγεί σε ψυχικά νοσήματα, είναι ορθή. Η μελέτη όμως είναι τόσο ασαφής, που δεν είναι χρήσιμη για τις ρυθμιστικές αρχές. Θυμήθηκα συνέδριο που είχα παρακολουθήσει με θέμα, 50 χρόνια τηλεόρασης. Πώς μπορεί να υπάρξει μία απάντηση σε τόσο περιplexoτα κοινωνικά φαινόμενα;» αναρωτιέται η Λιβινγκστον. Η έρευνα του Πριμπλσκι στηρίχθηκε σε πληθώρα δεδομένων που προσέφερε η εταιρεία του Facebook. Τα στοιχεία αυτά αφορούσαν τον αριθμό χρηστών και την αύξησή τους μεταξύ 2008 και 2019.

Ρητορική μίσους

Δεδομένο θεωρείται, πάντως, ότι το Facebook συμβάλλει στην ενίσχυση και στην εξάπλωση του μίσους. Στα τέλη του 2021, η πρώην υπάλληλος της διεύθυνσης ασφαλείας του Facebook Φράνσις Χόγκεν είχε αποκαλύψει σε κατάθεσή της ενώπιον της αρμόδιας επιτροπής του βρετανικού Κοινοβουλίου, ότι οι υπηρεσίες ασφαλείας περιεχομένου της πλατφόρμας ήταν επικίνδυνα υποστελεχωμένες και ανίκανες να ανασχέσουν την εξάπλωση της ρητορικής μίσους και του ρατσισμού.

REUTERS

Η Λότι, η επτάχρονη σκυλίτσα ράτσας κόκερ σπάνιελ, έλειπε από μια μεγάλη βόλτα με πολύ τρέξιμο, περιμένει με την ιδιοκτήτριά της Ρεμπέκα για ποπ κορν και αναψυκτικά πριν από την προβολή της ταινίας στο σινεμά Κέρζον, στο Λονδίνο.

Κινηματογράφοι για σκύλους

Βρετανική αλυσίδα σινεμά επιτρέπει σε αίθουσα του Λονδίνου τα τετράποδα

Τον ΝΤΕΡΙΚ ΜΠΡΑΪΣΟΝ ΤΕΪΛΟΡ

Ο Καμπ, ένα ντόμπερμαν δύο ετών, που φοράει ένα μπλε μαντίλι μπαντάνα, ήταν εμφανώς νευρικός. Έχει το μέγεθος και το βάρος έφηβου παιδιού και την ενέργεια που το συνοδεύει. Η ιδιοκτήτριά του, Λουίζα Φούλκερ, τον συνόδευσε ένα μεσημέρι στο ανατολικό Λονδίνο για μια ασυνήθιστη δραστηριότητα: την παρακολούθηση ταινίας σε κινηματογράφο μαζί με άλλους σκύλους.

Το περασμένο Σαββατοκύριακο, αίθουσα ιδιοκτησίας της αλυσίδας Κέρζον, που διατηρεί 16 κινηματογράφους πολλαπλών αισουσών σε όλη τη Βρετανία, άρχισε να επιτρέπει σε σκύλους να παρακολουθούν επιλεγμένες προβολές με τους ιδιοκτήτες τους. Η πρωτοβουλία ξεκίνησε με την προβολή της ταινίας «Αδέσποτα» (Strays), μια γεμάτη βωμολοχίες και δράση κωμωδία κινουμένων σχεδίων με θέμα το σχέδιο εκδίκασης ομάδας σκύλων πάνω στον απάνθρωπο ιδιοκτητή τους.

Ένας στους έξι

Το Λονδίνο αποτελεί πραγματικό παράδεισο για τους τετράποδους φίλους του ανθρώπου, οι οποίοι αναπαύονται στα πόδια των ιδιοκτητών τους σε καφέ, παμπ, εστιατόρια, τρένα και πολλούς άλλους δημόσιους χώρους. Οι κινηματογράφοι είναι οι επόμενες επιχειρήσεις που θα φιλοξενούν σκύλους, εν μέρει χάρη στην πανδημία. Σήμερα, 67 εκατομμύρια Βρετανοί

κατέχουν 11 εκατομμύρια σκύλους, σύμφωνα με φετινή έκθεση της οργάνωσης κτηνιάτρων για την προστασία των ζώων, People's Dispensary. Τα κατοικίδια αυξήθηκαν σημαντικά κατά τη διάρκεια της πανδημίας, ενώ

Οι τετράποδοι θεατές δεν θα έχουν δικαίωμα να καθίσουν στις θέσεις παρά μόνο στο έδαφος, ενώ τα αφεντικά τους θα πρέπει να καθαρίσουν σε περίπτωση «ατυχήματος».

η απαίτηση των περισσότερων εργοδωτών για παύση της τηλεργασίας δημιούργησε προβλήματα σε πολλούς ιδιοκτήτες μικρών ζώων.

«Πολλοί απέχτησαν σκύλους στα lockdowns και θέλουν τώρα να απολαύσουν μία ταινία με τον σκύλο τους», λέει ο επικεφαλής επικοινωνίας του ομίλου Κέρζον, Τζακ Γκάρκιο. Οι νέες προβολές αποτελούν μέρος ευρύτερου προγράμματος, με στόχο οι θεατές να παρακολουθούν ταινίες με τον τρόπο που αυτοί προτιμούν, όπως προβολές για μωρά με περιορισμένη ένταση ήχου και καλύτερο φωτισμό της αίθουσας.

Για την ώρα, η Κέρζον επιτρέπει σε όλους ανεξαρτήτως ράτσας να παραρευθούν σε μία προβολή την εβδο-

μάδα και σε μία αίθουσα της αλυσίδας. «Οι σκύλοι δεν θα πληρώνουν εισιτήριο, μόνο οι άνθρωποι», επιβεβαίωσε ο Γκάρκιο. Οι τετράποδοι θεατές δεν θα έχουν δικαίωμα να καθίσουν στις θέσεις παρά μόνο στο έδαφος, ενώ τα αφεντικά τους θα πρέπει να καθαρίσουν σε περίπτωση «ατυχήματος».

Η πρωτοβουλία δεν είναι νέα, αφού η επίσης βρετανική αλυσίδα κινηματογράφων Picturehouse προσφέρει προβολές για σκύλους ήδη από το 2015, ενώ το ίδιο κάνουν εδώ και χρόνια πολλοί ανεξάρτητοι κινηματογράφοι. Οι υπόλοιπες αίθουσες στη χώρα επιτρέπουν, πάντως, μόνο τους σκύλους οδηγούς τυφλών.

Εξω από τον κινηματογράφο, η κ. Φούλκερ είπε ότι έφερε μαζί της ένα κόκαλο για τον Καμπ, ο οποίος την ώρα εκείνη ζητούσε ευγενικά αλλά επιμονα την προσοχή της. «Θεωρώ ότι είναι πολύ καλή ιδέα αφού τα κατοικίδια σήμερα είναι μέλη της οικογένειας. Δεν είναι πια ζώα, είναι σαν μωρά σου», τονίζει. Για άλλους ιδιοκτήτες σκύλων, οι προβολές προσφέρουν αίσθημα ελευθερίας. Ο Ζιαντ Νταζζάνι λέει ότι αυτός και ο σύντροφός του δεν έχουν καταφέρει να παρακολουθήσουν μαζί ταινία στον κινηματογράφο εδώ και τέσσερα χρόνια εξαιτίας του Ταρτσίν. Το οκτάχρονο αρσενικό λαμπραντόρ υποφέρει από άγχος χωρισμού. «Είμαστε όμηροι του. Δεν μπορούμε να τον αφήσουμε ούτε λεπτό, κάποιος πρέπει να είναι συνέχεια μαζί του», σημειώνει ο Νταζζάνι.

Στην ουρά για να αγοράσουν ανα-

ψυκτικά βρίσκονταν η Ρεμπέκα Μίντι και η κόρη της. Μαζί τους περίμενε υπομονετικά η Λότι, ξαπλωμένη στο πάτωμα, χωρίς την παραμικρή έννοια στο σκυλίσιο μυαλό της. Η επτάχρονη σκυλίτσα ράτσας κόκερ σπάνιελ είχε μόλις ολοκληρώσει αθλητική βόλτα με πολύ τρέξιμο πριν από την προβολή, μια ιδέα της Ρεμπέκα για να εξασφαλίσει την ηρεμία της Λότι στην αίθουσα.

Γαβγίσματα

Στο εσωτερικό του κινηματογράφου, όλα θύμιζαν μια κανονική προβολή, εκτός από τα λίγα γαβγίσματα και τον ήχο των κολάρων. Η ένταση του ήχου της προβολής ήταν κατάλληλη για την ευαίσθητη ακοή των σκύλων. «Είναι απαραίτητο η ένταση να είναι χαμηλή για να μην προκληθεί άγχος και φόβος στον σκύλο», εξηγεί η κτηνίατρος Κάθριν Πόλακ.

Η συμπεριφορά ενός σκύλου στο σπλίτ προσφέρει σαφή σημάδια για τη στάση που σε κινηματογραφική αίθουσα, λέει ο Βρετανός εκπαιδευτής σκύλων Γκραμ Χολ. «Κάποιοι σκύλοι παρακολουθούν με ενδιαφέρον τηλεόραση, ενώ άλλοι δεν παρατηρούν καν την εικόνα», σχολιάζει ο Χολ. «Οι σκύλοι αντλούν από τα φωνητικά τους σημάδια για το πώς πρέπει να συμπεριφερθούν. Παρατηρούν συνέχεια τις εκφράσεις του προσώπου μας, τη γλώσσα του σώματός μας, τους ήχους που κάνουμε, ακόμη και τον ρυθμό της αναπνοής μας. Αν περνάτε καλά, ο σκύλος σας θα το αισθανθεί», λέει ο Χολ.

THE NEW YORK TIMES

Διψούν οι Αμερικανοί τουρίστες

«Στην Ευρώπη είναι σχεδόν αδύνατο να βρεις νερό», υποστηρίζουν ολόενα και πιο πολλοί Αμερικανοί στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης που περνούν τις διακοπές τους στη Γηραιά Ήπειρο. Οι επαρκώς ενυδατωμένοι Ευρωπαίοι απαντούν στους ισχυρισμούς αυτούς με ειρωνείες. Η Ασλέι Ουόρεν βρέθηκε στην Αλβανία για δουλειές, όταν συνειδητοποίησε μία εβδομάδα μετά την άφιξή της ότι διψούσε πάρα πολύ, ενώ κανείς άλλος γύρω της δεν ένιωθε έτσι. Η κ. Ουόρεν, όπως και πολλοί συμπατριώτες της, είχε μαζί της μπουκάλι με νερό σε κάθε της βήμα, ενώ κανείς από τους Ευρωπαίους συναδέλφους της δεν έκανε το ίδιο. Στα γεύματα, όλοι έπιναν το ίδιο, αλλά μόνο η 32χρονη Ουόρεν έμοιαζε να διψάει συνέχεια.

Τρεις μήνες συζήτηση

Τον Απρίλιο, η Αμερικανίδα ανάρτησε «σοβαρό ερώτημα» στο TikTok με αποδέκτες τους Ευρωπαίους: «Γιατί δεν διψάτε;». Η Ουόρεν εξήγησε την πρωτοβουλία της λέγοντας: «Θεώρησε ότι ήταν αστείο. Οι συνάδελφοί μου άρχισαν να αστεϊεύονται και να με αποκαλούν ψάρι και βάτραχο για την αδιάκοπη αναζήτησή μου για νερό». Το βίντεο της Ουόρεν έδωσε αφορμή για συζήτηση, η οποία συνεχίζεται τρεις μήνες αργότερα.

Δεκάδες Αμερικανοί τουρίστες μιλούσαν το παράδειγμα της Ουόρεν αυτό το καλοκαίρι, εκφράζοντας παράπονα για τη φαινομενική απέχθεια

Το καλοκαίρι, δεκάδες πολίτες των ΗΠΑ εξέφρασαν παράπονα στο TikTok ότι δεν τους έφτανε το νερό στην Ευρώπη.

των Ευρωπαίων προς το νερό. Τα ποτήρια στα καφενεία είναι σαν δαχτυλίδες, τα εστιατόρια δεν προσφέρουν νερό της βρύσης, λένε πολλοί, ενώ άλλοι αναρωτιούνται πώς είναι δυνατόν οι Ευρωπαίοι να πίνουν τόσο καφέ εσπρέσο και να μη διψούν.

Πολλοί Ευρωπαίοι εκφράζουν θυμωσιά για την τάση αυτή στο TikTok, υποστηρίζοντας ότι όσοι Αμερικανοί θεωρούν πως οι ευρωπαϊκές πόλεις δεν προσφέρουν πόσιμο νερό, απλά δεν ξέρουν πώς να το ζητήσουν. Άλλοι πάλι εκτιμούν ότι οι Αμερικανοί πίνουν υπερβολικές ποσότητες νερού. Τα πεθερικά της Ουόρεν, που ζουν στη Βουλγαρία, αναρωτήθηκαν αν η 32χρονη ήταν άρρωστη, βλέποντάς την να πίνει τόσο πολύ νερό.

Σε κάποια στιγμή της ζωής τους, οι Αμερικανοί ακούν από κάποια πηγή ότι πρέπει να πίνουν οκτώ ποτήρια νερό την ημέρα, με την Εθνική Ακαδημία Επιστημών των ΗΠΑ να συστήνει τρία λίτρα την ημέρα για άνδρες και δύο λίτρα για τις γυναίκες. Αντιθέτως, η Γαλλία συστήνει την π-

μερήσια πρόσληψη 1,5 με 2 λίτρων νερού για άνδρες και γυναίκες. Η διατροφολόγος Τζόντι Στούκι εξηγεί ότι ο υπολογισμός του όγκου νερού που χρειάζεται κάθε άνθρωπος είναι δύσκολος.

Στη Βρετανία

«Όταν μετακόμισα στη Βρετανία για μερικά χρόνια, διαπίστωσα ότι διψούσα συνέχεια, ενώ έτρωγα “σαν ντόπιος”, καταναλώνοντας πολλά τηγανητά και αλμυρά εδέσματα. Διψούσα τόσο, που ονειρευόμουν νερό. Παρότι έχω μελετήσει το θέμα, δεν μου είναι δυνατό να δώσω συγκεκριμένη ποσότητα για τη σωστή ενυδάτωση», λέει η δρ Στούκι.

Η επιστημονική αβεβαιότητα για την ενυδάτωση δεν εμποδίζει, πάντως, τους Αμερικανούς να υιοθετούν αντιεπιστημονικές θέσεις σε ό,τι αφορά την ημερήσια κατανάλωση νερού. Ακόμη και μία θεμελιώδης σωματική ανάγκη, όπως η δίψα, ευνοεί την αμερικανική κουλτούρα της υπερβολής. Οι Αμερικανοί αγοράζουν ακριβή μπουκάλια πολλαπλών χρήσεων για νερό, επιδεικνυοντάς τα σαν αξεσουάρ μόδας και καταγράφοντας την ημερήσια κατανάλωσή τους σε εφαρμογές κινητών τηλεφώνων. «Όπως και σε όλα, οι Αμερικανοί αντιμετωπίζουν ανταγωνιστικά το νερό, συγκρίνοντας ποιος πίνει περισσότερο και διαθέτει το πιο εντυπωσιακό δοχείο», σχολιάζει η Αμερικανίδα, μόνιμη κάτοικος Παρισιού, Αμάντα Ρόλινς.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.276,52	1.267,33	9,19	0,73%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.085,85	3.060,34	25,51	0,83%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	8.496,71	8.306,38	190,33	2,29%
FTSE/Χ.Α.ΥΦΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.867,06	3.848,32	18,74	0,49%
ATHEX SELECT PLUS	4.518,70	4.491,10	27,60	0,61%
ATHEX SELECT	6.753,00	6.727,73	25,27	0,38%
FTSE/Χ.Α MID & SMALL CAP ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΜΕΓΕΘΩΝ	5.669,88	5.668,93	0,95	0,02%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.110,44	2.105,11	5,33	0,25%
FTSE/ΧΑ ΜΕΘΥΝΟΥΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΠΟΙΗΣΗΣ PLUS	3.918,08	3.907,05	11,03	0,28%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	735,75	730,16	5,59	0,77%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.307,63	2.291,02	16,61	0,73%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.005,50	995,32	10,18	1,02%
FTSE/Χ.Α. ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.372,79	4.380,60	-7,81	-0,18%
FTSE/Χ.Α. ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	1.234,12	1.232,89	1,23	0,10%
FTSE/Χ.Α. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	8.165,72	8.196,27	-30,55	-0,37%
FTSE/Χ.Α. ΕΜΠΟΡΙΟ	1.249,93	1.254,70	-4,77	-0,38%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	14.958,45	15.088,01	-129,56	-0,86%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΟΦΙΜΑ & ΠΟΤΑ	9.795,51	9.810,44	-14,93	-0,15%
FTSE/Χ.Α. ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	9.761,77	9.798,94	-37,17	-0,38%
FTSE/Χ.Α. ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ & ΥΛΙΚΑ	4.465,18	4.425,04	40,14	0,91%
FTSE/Χ.Α. ΕΝΕΡΓΕΙΑ	5.373,71	5.244,97	128,74	2,45%
FTSE/Χ.Α. ΤΑΞΙΔΙΑ & ΑΝΑΨΥΧΗ	3.017,42	2.878,88	138,54	4,81%
FTSE/Χ.Α. ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ	3.100,26	3.083,75	16,51	0,54%
FTSE/Χ.Α. ΘΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	3.855,61	3.874,63	-19,02	-0,49%
FTSE/Χ.Α. ΥΓΕΙΑ	464,78	443,23	21,55	4,86%
FTSE/Χ.Α. ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.558,21	5.526,25	31,96	0,58%

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	43.972.754,61
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΚΗΔΙΑ	12.121.096,44
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	8.962.157,99
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	8.790.088,28
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	5.307.027,62
ΠΑΚΗΔΙΑ	5.262.968,24
ΔΗΛΙΣΤΗΡΙΑ	4.984.126,74
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.858.024,29
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	1.884.119,12
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	1.586.983,90
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.048.730,71
ΥΔΡΕΥΣΗ	1.032.952,34
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	937.284,51
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	901.888,25
ΕΠΕΝΔΥΣΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	887.028,02
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	836.130,66
ΔΗΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΕΙΔΩΝ	584.685,13
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	358.640,32
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	316.931,99
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	290.954,35
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	287.657,26
ΟΙΚΟΔΟΜΙΚΑ ΥΛΙΚΑ & ΕΞΑΡΤΗΜΑΤΑ	244.322,84
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	237.653,60
ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	206.841,55
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	203.717,99
ΤΡΟΦΙΜΑ	179.975,89
ΛΟΥΥΜΙΝΙΟ	153.275,89

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ

ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο	Μετ.
ΦΙΕΡΑΤΕΣ (ΚΟ)	0,499	8,48%	ΕΥΑΘ (ΚΟ)	3,380	-3,70%
ΡΕΒΟΛΙ (ΚΟ)	2,050	6,77%	ΕΛΑΣΤΡΟΝ (ΚΟ)	3,060	-2,55%
ΛΑΪΦΦΑΡΜ (ΚΟ)	0,706	6,33%	MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	3,780	-1,82%
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	16,400	4,99%	ΑΛΦΗΑ ΑΣΤΙΚΑ ΑΚΙΝΗΤΑ (ΚΟ)	7,640	-1,80%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,626	4,33%	UNIBIOS (ΚΟ)	1,105	-1,78%
ΒΑΡΒΕΡΗΣ Ν. - MODA BAGNO (ΚΟ)	0,800	3,90%	A.S. COMPANY (ΚΟ)	2,500	-1,57%
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	13,080	3,65%	ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	3,190	-1,54%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	23,480	3,35%	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	2,580	-1,53%
ΙΛΥΔΑ (ΚΟ)	1,520	2,36%	CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7,080	-1,39%
ΚΑΡΕΛΙΑ (ΚΟ)	350,000	2,34%	ΒΙΟΚΑΡΠΕΤ (ΚΟ)	2,900	-1,36%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	15.501.212,61
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	11.962.370,79
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	11.349.659,71
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	8.789.339,03
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	8.237.981,90
ΔΕΗ (ΚΟ)	8.120.207,08
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	6.526.444,88
ΟΤΕ (ΚΟ)	5.307.027,62
JUMBO (ΚΟ)	5.262.968,24
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	4.984.126,74
GALAXY COSMOS MEZZ PLC (ΚΟ)	0,95%
SUNRISEMEZZ PLC (ΚΟ)	0,53%
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,45%
ΕΥΑΘ (ΚΟ)	0,42%
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	0,41%
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,33%
MEDICON ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,33%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,30%
ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	0,29%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,27%

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ

ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ

	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	305	1.346	5.663
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	3	33	2.032
FTSE/Χ.Α. Large Cap	302	1.313	3.428
MSCI GREECE REBASED	0	0	203
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	2.333	38.713	502.123
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	46	470	18.770
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	116	578	7.372
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	357	15.438	211.801
AUTOTHELLAS (ΚΟ)	1	5	136
ΑΒΑΞ Α.Ε. (ΚΟ)	12	17	1.897
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	6	6	619
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	7	46	5.902
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	12	45	812
ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	23	101	2.367
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	120	4.534	44.645
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	41	73	1.872
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	4	21	743
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	18	251	7.013
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	29	148	8.096
HELLENIC ENERGY (ΚΟ)	7	21	1.421
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	25	113	5.862
INTRAKAT (ΚΟ)	115	479	6.675
JUMBO (ΚΟ)	22	81	253
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	19	71	5.344
MIG (ΚΟ)	0	0	67
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	83	350	1.742
ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ (ΚΟ)	117	597	4.088
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	246	2.646	19.273
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	109	1.103	3.356
ΟΤΕ (ΚΟ)	75	257	11.604
ΟΛΠ (ΚΟ)	4	200	294
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	363	8.647	78.206
ΔΕΗ (ΚΟ)	192	1.563	29.503
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	6	19	200
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	107	658	16.437
ΤΙΤΑΝ CEMENT (ΚΑ)	15	28	699
VIOHALCO SA/NV (ΚΑ)	36	147	5.054
Δικαιώματα σε Δείκτες	30	305	1.766
FTSE/Χ.Α. Large Cap	30	305	1.766
Δικαιώματα σε Μετοχές	10	73	1.077
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	14
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	324
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	6	53	141
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	85
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	0	0	8
ΔΕΗ (ΚΟ)	4	20	505
Συνολική Δραστηριότητα	2.678	40.437	510.629

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25

	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	6,55	-0,3
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	7,08	-1,39
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	17,9	1,24
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	26,1	-0,15
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	13,78	-0,51
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	13,08	3,65
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	16,74	0,66
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	7,84	0,77
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,345	0,64
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	12,96	0,78
ΜΥΤΙΑ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	35,98	-0,33
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,58	-0,3
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΧΧΑΛΚΟΡ)	2,08	0
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,447	0,35
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	26,74	-1,04
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	5,862	1,07
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	3,088	0,92
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	1,534	1,59
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,9	-0,38
ΚΟΥΕΣ (QUEST)	6,34	1,93
ΟΤΟΕΛ (AUTOTHELLAS)	13,66	0,74
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,49	-1,22
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	16,4	4,99
ΜΟΗ (ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ)	23,48	3,35
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	9,9	0,76

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 5 Σεπτεμβρίου 2023

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	2.2500	2.2700	2.2583	-1.2350	"9,936"	2.2600	2.2800	2.2700	0.44
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	2.9600	2.9700	2.9636	0.3220	"20,762"	2.9500	2.9700	2.9600	0.00
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	0.7500	0.7700	0.7549	-0.0540	"8,627"	0.7600	0.7700	0.7700	0.00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0.0800	0.0865		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0.0720	0.0750	0.0733	-0.0580	"25,250"	0.0720	0.0750	0.0750	3.45
Τεχνολογία										
ΛΟΥΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	2.9800	2.9800	2.9800	6.6790	225	2.8800	2.9600	2.9800	2.76
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD	1.6700	1.6700	1.6700	0.0000	10	1.6400	1.6700	1.6700	0.00
ΚΟΖΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0000	0.0000		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.0145	0.0160		
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.0220	0.0240	0.0229	0.2230	"45,000"	0.0200	0.0000	0.0220	0.00
ΠΕΠ	"UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0500	0.0000		
ΕΛΛΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0.3300	0.0000		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ)						0.0625	0.0670		
ΚΕΛΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0.0030	0.0050		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0.0025	0.0035		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0005	0.0000		
ΧΑΕΠ	"HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0265		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΜΑΡΠΑ	MALLOUPPAS & PAPACOSTAS PUBLIC CO LTD (Σ)						0.3000	0.0000		
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ "Η ΠΡΟΔΟΣΕ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ "						1.1500	0.0000		
ΚΛΑΡ	CLARIDGE PUBLIC LTD	0.0215	0.0215	0.0215	0.0000	"3,001"	0.0210	0.0230	0.0215	0.00
ΚΩΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0.0935	0.1000		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0.0515	0.0520	0.0518	-0.0790	"10,000"	0.0515	0.0560	0.0515	0.98
ΛΟΨΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0.8200	0.8800		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)	3.9000	4.0000	3.9419	1.8170	"23,860"	3.9000	3.9800	3.9600	0.00
ΤΟΚΗ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0.0605	0.0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0.0000	0.0600		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0.0000	0.0195		
ΑΒΚΑ	ΔΑΣΙΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ						0.9000	0.0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD						0.6750	0.7050		
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD						0.3320	0.3740		
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΛΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						3.0600	3.1200		
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS JOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0.0300	0.0000		
ΚΕΟ	KEO PLC	1.6700	1.6700	1.6700	5.3640	200	1.6100	1.6700	1.6700	2.45
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ						0.2600	0.2660		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC	0.8300	0.9450	0.8428	-3.7840	"31,136"	0.8400	0.9200	0.8300	-5.14
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0.2900	0.3100		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC						0.0000	1.0800		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΑ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0.0870	0.0990		
Ακίνητη Περιουσία										
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)	0.3340	0.3460	0.3408	-0.9200	"15,000"	0.3200	0.3460	0.3460	-1.14
ΠΑΝΑ	ΠΑΝΑΟΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ	0.0840	0.0840	0.0840	0.0750	"7,535"	0.0840	0.0870	0.0840	1.20
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (Σ)						0.1050	0.0000		
Ενέργεια										
ΛΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						1.1200	1.1400		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΙΕΠ	"ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΙΣΕΠ	"ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΚΑΕΠ	"ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.2300		
ΡΕΕΠ	"REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΑΝ, ΕΜ, Σ)"						0.0015	0.0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	"ERMES DEPARTMENT STORES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΧΑΙΣ	"Ch. Charilaou Group Plc (ΑΝ, Σ)"						0.0020	0.0000		
ΤΟΕΠ	"ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΔ (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0315		
ΝΤΟΔ	"DOME INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOKKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0.0000	0.0870		
Βιομηχανία										
ΣΤΣΔ	"CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	"WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (ΑΝ, Σ)"						0.0000	0.0000		
ΑΓΟΡΑ ΟΜΟΛΟΓΩΝ										
ΕΤΑΙΡΙΚΑ ΧΡΕΟΓΡΑΦΑ										
ΕΛΛΗ024	Ellinas Finance Public Company Ltd (Ομόλογο)						0.0000	0.0000		
ΕΤΜΑ1	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 1						91.0000	99.0000		
ΕΤΜΑ2	ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΔ – ΜΕΤΑΤΡΕΨΙΜΑ ΑΞΙΟΓΡΑΦΑ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ 2	93.0000	96.1100	95.3227	-257.7270	"11,000"	95.5000	97.5000	96.1100	-1.83

ΑΝΑΛΥΣΗ / EUROBANK

Ενεργειακά κίνητρα στη διεύρυνση των BRICS

Στον απόηχο της διήμερης 15ης συνόδου κορυφής των BRICS που πραγματοποιήθηκε στα τέλη Αυγούστου στο Γιοχάνεσμπουργκ, η απόφαση της ομάδας των «5» απαρτιζόμενης από τις Βραζιλία, Ρωσία, Ινδία, Κίνα και Νότια Αφρική για την είσοδο 6 νέων χωρών, της Σαουδικής Αραβίας, του Ιράν, της Αιθιοπίας, της Αιγύπτου, της Αργεντινής και των Ηνωμένων Αραβικών Εμιράτων (ΗΑΕ), στους κόλπους της σηματοδοτεί την πρώτη επέκταση του μπλοκ τα τελευταία 13 χρόνια και γεννά προσδοκίες αλλά και ερωτήματα ως προς τη νέα οικονομική και γεω-πολιτική δυναμική της διευρυμένης ομάδας. Οι μελλοντικές επιδιώξεις του ακιμάζοντος γκρουπ εκτείνονται από την προσθήκη νέων χωρών μέχρι και τη δημιουργία ενός νέου, κοινού νομίσματος με σκοπό τη μεταξύ τους διενέργεια εμπορικών συναλλαγών και τη σταδιακή υποκατάσταση του αμερικανικού δολαρίου. Η περαιτέρω γεωγραφική επέκταση αξιολογείται ως αρκετά πιθανή, ιδίως προς χώρες του Παγκόσμιου Νότου. Ωστόσο, η μετάβαση σε μία κοινή νομισματική ένωση εκτιμάται, εκ πρώτης, χρονικά μακρινή. Εντούτοις, η ίδρυση το 2014, η λειτουργία από το 2016 και οι εξαγγελίες στην πρόσφατη σύνοδο για μια φιλόδοξη χρηματοδοτική ατζέντα της Νέας Αναπτυξιακής Τράπεζας προς τα κράτη-μέλη της τεκμαίρεται ότι θα ενισχύσουν την επιρροή του κλαμπ. Η ενσωμάτωση των νέων μελών έχει εμφανές αποτύπωμα τόσο σε ποσοστό παγκόσμιου πληθυσμού όσο και σε όρους ΑΕΠ που οι έντεκα χώρες συνολικά εκπροσωπούν. Ενώ οι υφιστάμενες πέντε χώρες αντιπροσωπεύουν περίπου το 42% του παγκόσμιου πληθυσμού και κατά τι περισσότερο από το 23% του παγκόσμιου ΑΕΠ, η ευρύτερη ομάδα θα αντιπροσωπεύει κατά προσέγγιση το 46,5% του παγκόσμιου πληθυσμού και το 30% του παγκόσμιου ΑΕΠ. Εύλογα, ένας συνασπισμός υπό τα εν λόγω μεγέθη έλκει το ενδιαφέρον και την προσοχή αγορών και αναλυτών λαμβανομένου, μάλιστα, υπόψη και του ειδικού βάρους που αποκτά η ομάδα στον παγκόσμιο ενεργειακό χάρτη, καθιστώντας το βασικό κίνητρο της διεύρυνσης, ιδίως προς τις χώρες της Μέσης Ανατολής. Συγκεκριμένα, με βάση στοιχεία του 2022, οι BRICS συγκεντρώνουν το 20% της ημερήσιας εξόρυξης βαρελιών πετρελαίου, με το ποσοστό να διπλασιάζεται κατόπιν της προσθήκης της Σαουδικής Αραβίας, του Ιράν και των ΗΑΕ. Σημαντική είναι και η ενίσχυση της θέσης του διευρυνόμενου γκρουπ σε όρους αποθεμάτων φυσικού αερίου, με τη Ρωσία που αποθηκεύει το 24% του παγκόσμιου αποθέματος να ενισχύεται πρωτίστως από το μερίδιο του Ιράν (17%) και στη συνέχεια της Σαουδικής Αραβίας (4%) και των ΗΕΑ (3%), καταλήγοντας τα τέσσερα κράτη να κατέχουν συνολικά σχεδόν τα μισά παγκόσμια αποθέματα φυσικού αερίου. Τέλος, η πρόσκληση της Αργεντινής καλύπτει και την ενίσχυση της ενεργειακής θέσης στην αγορά οξιοτολιθικού αερίου και πετρελαίου, λαμβανομένης υπόψη της δεσποζουσας αποθηκευτικής ικανότητας της συγκεκριμένης χώρας στα ενεργειακά παράγωγα του σχιστόλιθου.

* Eurobank Research.

Κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το ΧΑΚ

Κέρδη κατέγραψε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου. Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 134,64 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο σε ποσοστό 0,49%.

Ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 134,64 μονάδες, σημειώνοντας άνοδο σε ποσοστό 0,49%.

σοστό 0,49%. Η αξία των συναλλαγών διαμορφώθηκε στις €231.489.51. Ο Δείκτης FTSE/CySE 20 έκλεισε στις 81,80 μονάδες, καταγράφοντας κέρδη σε ποσοστό 0,50%. Όσον αφορά

τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, κέρδη 0,70% καταγράφει η Κύρια Αγορά, η Εναλλακτική Αγορά 0,21% και τα Ξενοδοχείων 0,12%. Δεν παρουσίασε μεταβολή ο δείκτης των Επενδυτικών. Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέδλωσαν οι τίτλοι της Salamis Tours (Holdings) με €94.052.8000 (τιμή κλεισίματος €3.9600 – χωρίς μεταβολή), της Τράπεζας Κύπρου με €61.529.2600 (τιμή κλεισίματος €2.9600 – χωρίς μεταβολή), της Blue Island με €26.242.2900 (τιμή κλεισίματος €0.8300 – πτώση 5,14%), της Ελληνικής Τράπεζας με €22.438.0000 (τιμή κλεισίματος €2.2700 – άνοδος 0,44%) και της Demetra Holdings με €6.512.2500 (τιμή κλεισίματος €0.7700 – χωρίς μεταβολή).

Από τις μετοχές που έτυχαν διαπραγματεύσεων, 6 κινήθηκαν ανοδικά, 2 κινήθηκαν καθοδικά και 6 αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε στις 140.

Αναβάθμιση Ελλάδας βλέπει ο πιο «δύσκολος» από τους διεθνείς οίκους

Θετική έκθεση από Moody's, εκτιμά ότι η Ελλάδα έχει μπει σε έναν ενάρετο κύκλο

Πιστωτική αναβάθμιση βλέπει η Moody's για την Ελλάδα, σε έκθεση της επενδυτικής της υπηρεσίας και παρότι η ίδια εξακολουθεί να την τοποθετεί 3 βαθμίδες κάτω από την πιστωτική, η θετική αυτή ανανγνωση του πιο «δύσκολου» από τους οίκους αξιολόγησης, έχει την αξία της.

Οι επόμενες αξιολογήσεις είναι της DBRS στις 8 Σεπτεμβρίου, της Moody's στις 15 Σεπτεμβρίου, της S&P στις 20 Οκτωβρίου και της Fitch την 1η Δεκεμβρίου.

Η έκθεση αφορά την Ελλάδα, όπως και την Πορτογαλία και την Κύπρο, και ο οίκος αποφαινεται ότι υπάρχουν «ανοδικές πιστωτικές πιέσεις» και για τις τρεις, χάρη στις οικονομικές, δημοσιονομικές και τραπεζικές μεταρρυθμίσεις που έγιναν και συνεχίζονται.

Ο οίκος βλέπει έναν ενάρετο κύκλο, που ξεκινάει από τις επενδύσεις του Ταμείου Ανάκαμψης, σε συνδυασμό με τις μεταρρυθμίσεις που επιβάλλει το τελευταίο, με αποτέλεσμα να ενισχύεται η ανάπτυξη. Η υψηλότερη ανάπτυξη, σε συνδυασμό με τη δημοσιονομική πειθαρχία, οδηγεί με τη σειρά της στη μείωση του χρέους. Τέλος, οι καλύτερες αυτές δημοσιονομικές προοπτικές μειώνουν τον τραπεζικό κίνδυνο και οι ισχυρές τράπεζες με τη σειρά τους υποστηρίζουν μια δυναμική ανάπτυξη.

Από την άλλη, η ανάλυση αναδεικνύει και τις αδυναμίες που θέτουν περιορισμούς στη δυναμική της αναβάθμισης: πρόκειται κυρίως για τη γήρανση του πληθυσμού και την κλιματική αλλαγή.

Η πρώτη θέτει περιορισμούς στην αύξηση του ΑΕΠ, ιδίως για την Ελλάδα και την Πορτογαλία, όπως επισημαίνεται.

Η δεύτερη όχι μόνο θα επηρεάσει αρνητικά τον τουρισμό, αλλά θα απαιτήσει και τεράστιες δαπάνες για μέτρα προσαρμογής στις νέες κλιματικές συνθήκες και ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι ακραίων φαινομένων ζέσης, ξηρασίας και πυρκαγιών. Οι αναλυτές του οίκου εκτιμούν ότι μεταξύ των τριών χωρών, η Ελλάδα θα επωφεληθεί περισσότερο από το Ταμείο Ανάκαμψης, σε όρους τόνωσης στην ετήσια αύξηση του ΑΕΠ και στη δυναμική ανάπτυξη.

Σημειώνουν ότι σε προηγούμενη εκτίμησή τους, με συντηρητικούς υπολογισμούς, προέβλεπαν ετήσια ενίσχυση του ελληνικού ΑΕΠ κατά 1 ποσοστιαία μονάδα έως το 2026 και του δυνητικού ΑΕΠ κατά 0,4 της μονάδας έως το 2030.

Το ελληνικό δημόσιο χρέος προβλέπεται να υποχωρήσει κατά 52 μονάδες, από το 206% του ΑΕΠ το 2020 στο 154% του ΑΕΠ το 2024, ενώ η δυνατότητα εξυπηρέτησής του βελτιώθηκε από την πρόωρη εξόφληση των δανείων του ΔΝΤ και των διμερών (GLF), σημειώνουν οι αναλυτές της Moody's.

Η υψηλότερη ανάπτυξη, σε συνδυασμό με τη δημοσιονομική πειθαρχία, οδηγεί στη μείωση του χρέους.

Αν και σημειώθηκε γενική επιβράδυνση στα αιτήματα για πληρωμές από το Ταμείο φέτος σε σύγκριση με τον προηγούμενο χρόνο, σημειώνουν, η Ελλάδα και σε μικρότερο βαθμό η Πορτογαλία είναι αρκετά προωθημένες στα αιτήματά τους.

Στο σημείο αυτό, πάντως, η ανάλυση αναδεικνύει μια αδυναμία της Ελλάδας: Σε όρους εκπλήρωσης οροσλήμων, το ποσοστό της είναι μόνο 13%, ελαφρώς πάνω από τον μέσο όρο της Ε.Ε., ενώ η Ισπανία

έχει ποσοστό 29%, η Ιταλία 18% και η Πορτογαλία 17%. Η Κύπρος είναι πιο πίσω με 5%. «Η διατήρηση της δυναμικής στην εκπλήρωση των οροσλήμων είναι κρίσιμη για την πλήρη αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης», σημειώνει η ανάλυση.

Οι αναλυτές προβλέπουν ετήσια πρωτογενή πλεονάσματα 1,7% του ΑΕΠ για την Ελλάδα την περίοδο 2023-2026, ενώ αναμένουν προσώλωση στη δημοσιονομική πειθαρχία και για τις τρεις χώρες που εξετάζονται.

Το ελληνικό δημόσιο χρέος προβλέπεται να υποχωρήσει κατά 52 μονάδες, από το 206% του ΑΕΠ το 2020 στο 154% του ΑΕΠ το 2024, ενώ η δυνατότητα εξυπηρέτησής του βελτιώθηκε από την πρόωρη εξόφληση των δανείων του ΔΝΤ και των διμερών (GLF). Οι χρηματοδοτικές συνθήκες είναι

ισχυρές, παρά τις αυξήσεις των επιτοκίων της ΕΚΤ, και τα σπρεντ με τα γερμανικά bunds έχουν παραμείνει σταθερά, κάτι που δείχνει την εμπιστοσύνη της αγοράς.

Ο οίκος σημειώνει, εξάλλου, ότι η Ελλάδα είναι η μόνη χώρα της Ευρωζώνης για το τραπεζικό σύστημα της οποίας βλέπει θετικές προοπτικές.

Ωστόσο, το χρέος θα επιβαρυνθεί από τη γήρανση του πληθυσμού, από το τέλος της δεκαετίας του 2020 για όλες τις χώρες, καθώς θα εξασθενούν τα αποτελέσματα του Ταμείου Ανάκαμψης, ενώ στην περίπτωση της Ελλάδας θα επηρεαστεί επιπλέον από την κεφαλαιοποίηση των αναβαλλόμενων πληρωμών τόκων των δανείων του EFSF, που θα οδηγήσει σε αύξηση του χρέους κατά 7 ποσοστιαίες μονάδες, σύμφωνα με την Κομισιόν.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Αλλάξε το ελληνικό παραγωγικό μοντέλο, τονίζει η HSBC

Στη μεγάλη αλλαγή που έχει σημειώσει το οικονομικό μοντέλο της Ελλάδας, το οποίο βασίζεται πλέον περισσότερο στις εξαγωγές και τις επενδύσεις, επικεντρώνεται η HSBC, ενώ τονίζει πως αυτό έχει οδηγήσει τη χώρα στο να αποτελεί σήμερα ένα από τα μεγαλύτερα μεταρρυθμιστικά stories.

Ειδικότερα, όπως επισημαίνει η βρετανική τράπεζα, τα μακροοικονομικά μεγέθη έχουν περάσει μέσα από μια ριζική αλλαγή: το ελληνικό οικονομικό μοντέλο έχει αλλάξει βαθιά και οι προοπτικές είναι πλέον πολύ καλύτερες και πολύ πιο βιώσιμες.

Τα χαρακτηριστικά της ελληνικής οικονομίας που άνοιξαν τον δρόμο για την κρίση χρέους της χώρας δεν υπάρχουν πλέον. Υπήρχαν πολλοί και διαφορετικοί παράγοντες που προκάλεσαν την κρίση χρέους, αλλά με τους πιο απλούς μακροοικονομικούς όρους η πολύ χαλαρή δημοσιονομική πολιτική οδήγησε σε έκρηξη της εγχώριας ζήτησης, όπως σημειώνει.

Καθώς η ζήτηση μειώθηκε μετά το 2008/2009 και το κόστος δανεισμού αυξήθηκε, ο δείκτης του χρέους αυξήθηκε απότομα. Χωρίς μεγάλη εξωτερική στήριξη, το τιμήμα ήταν η σοβαρή εγχώρια δημοσιο-

Βασίζεται πλέον περισσότερο στις εξαγωγές και τις επενδύσεις, σημειώνει σε έκθεσή της η βρετανική τράπεζα.

νομική περιστολή, η οποία ανάγκασε την οικονομία σε ύφεση, ωθώντας τον δείκτη του δημόσιου χρέους στο 200% του ΑΕΠ. Για μεγάλο χρονικό διάστημα η Ελλάδα είχε παγιδευτεί σε μια παγίδα χρέους, με την αδυναμία ανάπτυξη να δυσκολεύει την επιστροφή της στη φερεγγυότητα.

Η συνήθης διάξοδος από αυτή τη δύσκολη θέση θα ήταν να αυστηροποιηθεί απότομα η δημοσιονομική πολιτική, αλλά να επιτραπεί η υποτίμηση της συναλλαγματικής ισοτιμίας. Η αύξηση των εξαγωγών θα ήταν υποκατάστατο της αύξησης της εγχώριας ζήτησης, αλλά σε αυτό το σενάριο η οικονομία θα αναπτυσσόταν, επιτρέποντας την πτώση του δείκτη χρέους. Αλλά αυτή η διαδρομή δεν ήταν διαθέσιμη στην Ελλάδα ως μέλος της Ευρωζώνης. Αντίθετα επιτεύχθηκε βελ-

τίωση της ανταγωνιστικότητας μέσω της παρατεταμένης πτώσης των πραγματικών μισθών, προσθέτει η HSBC.

Για μεγάλο χρονικό διάστημα αυτό ενίσχυε την αποπληθωριστική πίεση στην ελληνική οικονομία, αλλά τα θετικά αποτελέσματα γίνονται πλέον αντιληπτά. Η ανάπτυξη των εξαγωγών επιτέλους επιταχύνθηκε και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών, ενώ εξακολουθεί να είναι ελλειμματικό, μειώθηκε, και οι οικονομολόγοι της HSBC αναμένουν ότι θα επιστρέψει τα επόμενα δύο χρόνια στα επίπεδα που παρατηρήθηκαν πριν από την ένταξη της Ελλάδας στο ευρώ το 2001.

Η αύξηση των επενδύσεων και οι ξένες άμεσες επενδύσεις βρίσκονται σε ιστορικά υψηλά επίπεδα και η ανάκαμψη της ανάπτυξης επιτρέπει στον δείκτη χρέους να υποχωρήσει ταχύτερα. «Το ελληνικό μοντέλο έχει μεταμορφωθεί – δεν καθοδηγείται πλέον από δημοσιονομικά, αντίθετα, οι κύριοι μοχλοί ανάπτυξης σχετίζονται περισσότερο με τις εξαγωγές και τις επενδύσεις. Αυτό είναι πολύ πιο βιώσιμο», τονίζει η HSBC.

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΟΥΡΤΑΛΗ

Τα μακροοικονομικά μεγέθη έχουν περάσει μέσα από μια ριζική αλλαγή: το ελληνικό οικονομικό μοντέλο έχει αλλάξει βαθιά και οι προοπτικές είναι πλέον πολύ καλύτερες και πολύ πιο βιώσιμες.

Deloitte.

2023 Global
Human Capital
Trends

© 2023 Deloitte Limited

Στελέχη από κορυφαίους οργανισμούς αναλύουν τις νέες βασικές αρχές για έναν κόσμο χωρίς όρια.

